

Arkiest. D. 48/13.2.1998

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus
Jarmo Kankaanpää 1997

Wolcott
MT
13.2.98

Sisällys

Perustiedot	1
Kohteen kuvaus	2
Aikaisemmat tutkimukset ja löydöt	2
Kaivaustutkimukset	3
Kiinteät rakenteet	5
Löydöt	5
- Liuske	5
- Kivilaji	6
- Kvartsiitti	6
- Kvartsi	6
-- ytimet	6
-- kaapimet	7
-- muut kvartsiesineet	7
--- viistoteräiset nuolenkärjet	7
--- uurtimet	8
--- kulmaveitset	8
--- veitsi	8
--- mikrosäle	8
--- ”höylät”	8
--- ”lävistimet”	9
--- ”lovetut esineet”	9
--- muut tarkemmin määrittelemättömät kvartsiesineet	9
-- kvartsi-iskokset	10
- Palanut luu	10
- Simpukankuori	10
Asuinpaikan laajuus ja ajoitus	10
Karttaluettelo	11
Valokuvaluettelo	12
Dialuettelo	15
Kartat	18
Kuvat	55
Liitteet	
- Luuanalyysi (Pirkko Ukkonen)	

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 2.-30.6.1997
Jarmo Kankaanpää/Museovirasto, arkeologian osasto

Kylä: Sirkkakoski

Tila: Rno 3:44 Kaaranes, om. Matti Piittisjärvi, os. Kaaraneskoskentie 52 A, 95780 Sirkkakoski

Peruskarttalehti: 2632 06 SIRKKAKOSKI

Koordinaatit: x = 7394 96 - 7395 12

y = 519 05 - 12

z = n. 84-90

Kaivauslöydöt: KM 30 721: 1-524

Valokuvat: 107908 - 108035, 109062 - 109095

Diat: 37201 - 37342

Aikaisemmat tutkimukset ja löydöt:

KM 2270:4 kiviveitsen katkelma

KM 9400:4 kivikirves

KM 13370:1-2 pohjalainen kirves ja kourutaltta

A. Erä-Esko, tarkastus 1956, KM 14032:1-2 kirves t. tuura, kvartsi-iskoksia

A. Erä-Esko, tarkastus 1964, KM 16404 :1-5 kvartsi- ja liuske-esineitä ja iskoksia

M. Korteniemi, tarkastus 1984, KM 25699:1-7 kvartsi- ja liuske-esineitä ja iskoksia, palanutta luuta

Kaivausalueiden laajuus:

Alue 1 = 14 m²

Alue 2 = 12 m²

Alue 3 = 36 m²

Alue 4 = n. 13,5 m²

Yhteensä n. 75,5 m²

Koekuopituksella tutkitun alueen laajuus: n. 5000 m²

Koekuoppien lukumäärä: 35

Kohteen kuvaus

KAARANESKOSKI 1 sijaitsee Miekojärven ja Vähä-Vietosen välisellä kannaksella, n. 27 km kaakkoon Pellon kirkolta ja n. 4,5 km etelään Sirkkakosken kylästä. Kannaksen poikki Vähä-Vietosesta Miekojärveen aikaisemmin laskenut Kaaraneskoski on valjastettu 1950-luvulla. Uomassa seisoo nyt voimalaitospato, jonka pudotuskorkeus on varannosta riippuen n. 13-16 m. Itse asuinpaikka - tai mitä siitä on vielä jäljellä - sijaitsee voimalaitoksen eteläpuolella, Matti Piittisjärven talon pihaan johtavan pikkutien molemmille puolille kaivettujen sorakuoppien reunoilla. Asuinpaikan tutkittu osa sijaitsee sorakuoppien itäpuolella 89-90 m:n korkeudessa, mutta kvartseja tavattiin runsaasti myös eteläisemmän sorakuopan länsilaidalla n. 84 m:n korkeudessa. Asuinpaikka-alueella on todennäköisesti tuhoutunut myös voimalan rakentamisen yhteydessä, sillä voimalaitoksen alakanavalle johtavan tien ja voimalan asuinrakennusten väliseltä törmältä saatiin talteen pintalöytöjä.

Asuinpaikka-alue on hiekkapohjaista mäntykangasta. Piittisjärven tien eteläpuolisen sorakuopan itälaitaa reunustava, n. 100-120 m pitkä ja 15-20 m leveä terassi kasvaa pääasiassa kolmimetristä mäntytaimikkoa, mutta sorakuopan eteläpuolella sekä tien ja sorakuopan väliin jäävässä niemikkeessä puusto on täysi-ikäistä havumetsää. Yhtyvien teiden ja pienemmän sorakuopan väliin jälkimmäisen itäpuolelle jäävä kolmio on tiheää, karsimatonta sekametsää, ja maapohjassa kulkee näillä kohdin savijuoni. Asuinpaikka-alueen eteläosa rajoittuu ylärinteen (idän) puolella n. 90 m:n korkeudessa kiviseen moreeniin, joka muodostaa hiekkaterassin yläpuolelle pienen törmän. Kesän 1997 tutkimuksissa ei kaivettu sorakuopan länsipuolella sijaitsevaa asuinpaikan alemmaa osaa, joten muinaisjäännöksen alarajaa ei vielä tässä vaiheessa tunneta. Alaraja on kuitenkin saattanut olla metakroninen (so. ajan mittaan siirtyvä), jolloin se ei ajoittaisi asuinpaikan ylempiä osia.

Aikaisemmat tutkimukset ja löydöt

Ensimmäinen Kaaraneskosken alueelta Muinaistieteelliselle toimikunnalle saapunut löytö on kiertokoulunopettaja Iisakki Antin kokoelmaan kuulunut liuskeveitsi KM 2270:4 vuodelta 1884. Veitsi löytyi pääluettelon mukaan ”kivikosta Kaaraneskosken rannalta”. Seuraava esine on Eino Tamelanderin v. 1931 myymään kokoelmaan kuulunut taltta KM 9400:4 (luetteloitu nimikkeellä ”kirves”), jonka Kalle Hep’oja oli löytänyt 18.10.1927 ”Kaaraneskosken alta ... vanhasta koskenpohjasta”.

Vuonna 1953 Erkki Vaara lähetti kansallismuseoon kaksi kiviesinettä, pohjalaisen kirveen ja kourutaltan KM 13370:1-2, jotka olivat löytyneet Kaaraneskosken voimalaitoksen kanavatyömaalta, kirves 15.9.53 ja kourutaltta 7.10.53. Pääluettelon mukaan ”N. 1 km voimalaitoksesta on löydetty aikaisemmin kiviveitsi ja taltta”. Tämä tieto viitannee ylempänä mainittuihin esineisiin, joskin etäisyys on kyseenalainen sillä KM 2270:4:stä ei ole tarkempia löytötietoja ja KM 9400:4:n löytöpaikka ”Kaaraneskosken alta” viittaisi kosken alapäähän, ts. samaan alueeseen kuin mistä Vaaran löydöt ovat peräisin.

Ilmeisesti Vaaran löytöjen takia FK Aarni Erä-Esko kävi inventointimatallaan tarkastamassa Kaaraneskosken voimalaitosalueen 12.8.1956 (valokuvien F 20688 päiväyksen perusteella). Erä-Esko sai tässä yhteydessä kirjailijatar Annikki Kariniemi-Willamon kautta koululainen Taisto Haatajan löytämän kivikirveen tai tuuran KM 14032:1, ja poimi itse alueelta 8 kvartsi-iskosta KM 14032:2. Pääluettelon päinvastaisesta väittämästä huolimatta kohteesta ei ole top. arkistossa tarkastuskertomusta, joten tarkat löytöpaikat eivät ole tiedossa. Markku Korteniemi¹ on arvellut, että löytöpaikka olisi ollut Kaaraneskosken maantiesillan eteläpuolella nykyisen tieleikkauksen seutuvilla (Korteniemen kohde KAARANES 4). Erä-Eskon mukaan Haatajan esine kuitenkin löytyi ”Kaaraneskosken suulta [ts. alapäästä] voimalaitoksen maalta” ja kvartsit tulivat ”Matti Piittisjärven omistamalta maalta, joka on Kaaraneskosken patoaluetta”, joten ne ovat todennäköisemmin peräisin voimalaitoksen ympäristöstä eli KAARANESKOSKI 1:n alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä.

Erä-Esko kävi Kaaraneskoskessa uudelleen 29.7.1964, jolloin hän poimi lisää kvartsi- ja liuskelöytöjä (KM 16404) pinnalta ja koekuopista, ”Piittisjärven pihaan johtavan tien eteläpuolella sijaitsevalta hiekanotto paikalta, Kaaraneskosken voimalaitoksen koneasemasta satakunta m. kaakkoon, tiestä n. 10-20 m”. Tämä paikka on selvästi KAARANESKOSKI 1:n eteläisempi eli isompi sorakuoppa. Erä-Esko otti paikasta myös valokuvapanoraaman (negatiiveilla ei ole numeroa), jossa näkyvät varsin mitättömän kokoinen sorakuopan lisäksi myös voimalaitoksen koneasema ja asuinrakennukset sekä Piittisjärven lato. Kesällä 1997 samalta paikalta otetussa panoraamassa (F107963-4) näkyy paljon vähemmän, sillä voimalaitoksen rakennukset ovat jääneet metsän peittoon ja lato on purettu; toisaalta

¹ Ks. Korteniemen inventointikertomus PELLON INVENTOINTI 1984 s. 349 MV arkeologian osaston top. arkistossa.

sorakuoppa on huomattavasti kasvanut. Tästäkään tarkastuksesta ei pääluettelomerkinnän lupauksista huolimatta löydy kertomusta top. arkistosta, ainoastaan käsin piirretty yleiskartta ilman mittakaavaa sekä tekstitön valokuvavivuvu.

Inventoidessaan Pellon muinaisjäännöksiä vuonna 1984² Markku Korteniemi Oulun yliopiston historian laitokselta tarkasti myös Kaaranekosken asuinpaikan, joka tässä yhteydessä sai nimen KAARANES 1. Korteniemi totesi, että Erä-Eskon 1964 kartoittamaa sorakuoppaa oli laajennettu tien pohjoispuolelle, ja löysi sorakuopan laidoilta palanutta hiekkaa ja liedenjäännöksiä sekä kvartsia, liusketta ja palanutta luuta, joista jälkimmäisistä keräsi näytteet (KM 25699:1-7). Korteniemi näki hiekassa myös ”tolpanreikiä”, pyöreitä tai suorakaiteenmuotoisia syvälle ulottuvia hiili- ja nokimaalaikkuja.

Inventointikertomuksessaan Korteniemi erotti edellä mainitut veitsi-, taltta-, kirves- ja kourutalttalöydöt omaksi muinaisjäännösnumerokseen (KAARANES 2 KOSKI). Hän kuitenkin huomautti, että koskesta tai sen vanhasta uomasta löytyneet kiviesineet eivät välttämättä ole uhreja koskelle (kuten Matti Huurre on esittänyt) vaan ovat saattaneet joutua koskeen sen siirtäessä uomaansa ja syödessä reunoiltaan asuinpaikka-ainesta. Tähän voidaan lisätä, että KAARANESKOSKI 1:n varhaisimman käyttövaiheen aikana, meren ollessa n. 89 m:n tasolla, ei paikalla ole juuri kovin kummoista koskea voinut olla, sillä kosken yläpuolisen Vähä-Vietosen alaraja säännösteltynäkin on vain 90 m. On siis varsin mahdollista, että kosken uomista löytyneet kiviesineet ovat peräisin KAARANESKOSKI 1:n tuhoutuneesta pohjoisosasta. Yhteyttä on kuitenkin mahdoton enää osoittaa varmuudella, sillä varsinaisten voimalaitostöiden ohella myös asuinpaikan ja yläkanavan välinen alue (ts. asuinrakennusten alue) on tasattu ja pengerrytetty jo 1950-luvulla, ja alkuperäinen maanpinta tältä väliltä on tuhoutunut. Asuinpaikan alkuperäistä pohjoisreunaa ei näin ollen voida enää selvittää.

Kaaraneksen alueen muista jäännöksistä mainittakoon vielä kohteet KAARANES 3, 4 ja 5. Korteniemen kohteeseen KAARANES 3³ kuuluu sorakuopasta n. 200 m itään Kallijärven talon liiterin takana sijainnut röykkiö, josta löytyi röykkiötä 1960-luvulla purettaessa kivinen taltta, sekä saman talon päärakennuksesta n. 15 m luoteeseen sijaitseva rakennuksenpohja (kuva 109069), josta kertoman mukaan on löytynyt rautainen keihäänkärki. Edellä mainittuun kohteeseen KAARANES 4 kuuluu entisen kosken yläpäässä, maantien itäpuolella sijaitseva sorakuopan vahingoittama kivikautinen asuinpaikka ja pyyntikuopparyhmä. KAARANES 5 on voimalan yläkanavassa seisova 1700-luvun masuuni (kuva 109068), joka on alun perin rakennettu kosken niemekkeeseen. Masuuniin saattaa liittyä myös metsässä Kaaranes 1:n eteläpuolella on sijaitseva kookas raunio (ks. yleiskartta), mahdollisesti rakennuksen tai hiilimiilun perusta, joka ei esiinny Korteniemen inventointikertomuksessa ja jolla ei siten toistaiseksi ole omaa nimeä.

Kaivaustutkimukset

Museovirasto tutki kohdetta valtion työohjelman varoin kahden vuoden projektina. Vuoden 1997 kaivaustutkimuksia johti Ph.D. Jarmo Kankaanpää apunaan piirtäjä, HuK Minna Koivikko ja tutkimusavustaja, fil. yo. Eeva Lahti (myöhemmin Lillqvist). Kaivajina toimivat Pellon työvoimatoimiston osoittamina Marina Horneman, Pertti Häkkinä, Seppo Keskitalo, Eeva Koivuranta, Matti Piittisjärvi (maanomistaja), Aila Sirkka, Eeva Sirkka, Marja Sirkka, Paavo Sirkka ja Niina Ylisirkka Sirkkakosken kylästä. Koska voimalaitoksen autotalli ja asuintilat olivat voimalan automaattiohjaukseen siirtymisen jälkeen tyhjillään, Tornionlaakson Sähkön toimitusjohtaja Sauli Kaulanen ystävällisesti luovutti rakennuksista kaivausryhmän käyttöön taukotupa-, toimisto- ja varastotilat kaivauksen ajaksi korvauksetta.

Tutkimukset aloitettiin 2.6.1997 Kaaranekosken alueen yleistarkastuksella, sillä tarkkaa kaivaussuunnitelmaa ei vielä tässä vaiheessa ollut. Kahdesta kyseeseen tulevasta varsinaisesta asuinpaikasta KAARANES 4 todettiin pintatarkastuksessa vähälöytöiseksi ja pahemmin tuhoutuneeksi kuin KAARANES (KAARANESKOSKI) 1, joten tutkimukset päätettiin keskittää jälkimmäiseen.

KAARANESKOSKI 1:n tutkimukset aloitettiin pintatarkastuksella, jossa todettiin kvartsi-iskoksia, palaneita kiviä ja palanutta luuta suuremman eli eteläisemmän sorakuopan itä- ja länsireunoilla. Kvartsia todettiin myös Piittisjärven pihaan ja voimalan koneasemalle johtavien teiden väliin jäävällä kuoritulla alueella pienemmän sorakuopan ympäristössä. Lisäksi todettiin viimeksimainitun koillislaidalla sortuva punamultaläikkä. Koska asuinpaikaksi

² Ks. Korteniemen inventointikertomus PELLON INVENTOINTI 1984 ss. 341-3 MV arkeologian osaston top. arkistossa.

³ Ks. Korteniemen inventointikertomus PELLON INVENTOINTI 1984 ss. 346-7 MV arkeologian osaston top. arkistossa

soveltuvaa terassia oli säilynyt parhaiten suuremman sorakuopan itälaidalla, päätettiin tutkimukset aluksi keskittää tälle alueelle.

Kaivaus aloitettiin paaluttamalla pohjois-eteläsuuntainen päälinja $y=200$ sorakuoppien itäpuolelle lähelle terassin taka- eli itälaitaa. Päälinjan mitattu kompassisuunta oli $395,5^{\circ}$ (356°) eli erannon huomioonottaen melko tarkalleen peruskartan pohjoissuunta. Korkeus siirrettiin Kaaranuksen maantien laidassa pisteessä $x=7395$ $y=519$ $z=27$ sijaitsevasta valtionverkon kiintopisteestä 703359 (101,64 m). Kaivauksen korkeuskiintopisteinä käytettiin kaivauskoordinaatiston pisteessä 394,50/188,75 sijaitsevaa kantoa (KP 1 = 89,50 m), kaivauskoordinaatiston pisteessä 332,25/203,25 sijaitsevaa maakiveä (KP 2 = 91,92 m) sekä kaivauskoordinaatiston pisteessä 330,25/167,00 sijaitsevaa voimalinjapylyvään tukikiveä (KP 3 = 88,33 m). Näistä pistettä KP 1 käytettiin peruslinjan ja kaivausalue 4:n vaaituksessa, pistettä KP 2 kaivausalueiden 1 ja 2 sekä pintaprofiilin itäosan vaaituksessa, ja pistettä KP 3 kaivausalue 3:n ja pintaprofiilin länsiosan vaaituksessa.

Päälinjalle ja sen länsipuolelle paalutettiin 10 m:n koekuopitusruudukko. Päälinjaa ja peruspisteestä lähtevää poikittaislinjaa lukuunottamatta ruudukon pisteitä ei vaaittu, sillä näkyvyys tiheän taimikon seassa oli olematon. Koekuopituksessa käytettiin 1 x 0,5 m:n kokoisia kuoppia, jotka sijoitettiin pääsääntöisesti mittapisteiden koillispuolelle. Kuopat kaivettiin 30 cm syviksi ellei löytöjä tullut jo ylempää, jolloin kaivaminen keskeytettiin. Kaikki koekuopista tullut hiekka seulottiin. Löytöjä tuli ensi vaiheessa tiheimmin kuopitetun alueen eteläpäästä, mutta kaivauksen loppuvaiheessa avatut koekuopat Piittisjärven tien pohjoispuolella ja sorakuoppien välisessä metsäniemekkeessä olivat myös hyvätuottoisia. Löydöt olivat pääasiassa kvartseja.

Kaivauksen kaksi ensimmäistä itä-länsisuuntaista kaistamaista kaivausalueetta⁴ avattiin koekuopitusalueen eteläpäähän linjoille $x=349$ $y=184-198$ (alue 1) ja $x=340$ $y=184-196$ (alue 2). Paikan valinta perustui osaksi koekuopituksen tuloksiin ja sorakuopan reunan sortuvuuteen (joka oli tällä alueella suurin), mutta asiaan vaikutti myös puusto; tämä oli nimittäin ainoa alue, jossa rinteen suuntaisia koeojia saattoi kaivaa taimikkoa merkittävämmiin kaatamatta, ja jossa laajemman alueen vaaitseminen yhdestä koneen asemasta oli mahdollista. Kolmas kaista (alue 3) avattiin osapuulleen terassin suuntaisena linjalle $y=179$ $x=314-330$, puuttomalle voimajohtolinjalle aivan alueen eteläosaan.

Kaistat olivat kaikki aluksi metrin levyisiä, alue 1 oli neljätoista, alue 2 kaksitoista ja alue 3 kuusitoista metriä pitkä.. Kaivaminen tapahtui 1 x 1 m:n ruutuina ja 5 cm:n kerroksina, ja joka taso piirrettiin ja vaaittiin. Kaikki hiekka seulottiin. Löydöt mitattiin paikoilleen, yksittäiset löydöt 1 cm:n ja löytöryppäät n. 5 cm:n tarkkuudella vaakatasossa; kaivettaessa tunnistetut varsinaiset esineet myös vaaittiin. Seulasta tulleet löydökset luettelointiin kerroksen ja ruudun tarkkuudella. Koeojat tuottivat löydöksiä jo ensimmäisestä kerroksesta alkaen. Aineisto oli jälleen pääasiassa kvartseja, mutta seassa oli myös jonkin verran kivilaji-iskoksia ja jokunen liuske-esine.

Alueen 1 ($x=349$) ylimmät kerrokset (0-2) olivat melko löytököyhiä; eniten löytöjä tuli kerroksesta 3. Löydöt keskittyivät kaistan keskivaiheille 89,5 m:n käyrän tienoille. Kaistan ylimmät (itäisimmät) kaksi metriä olivat kivikkoista maata, josta kuitenkin löytyi kolmannelta kerroksesta liuske-esine ja kaksi kvartseja. Kolmas 5 cm:n kaivauskerros tuotti kvartsin ohella joukon kvartsiitti-iskoksia varsin pieneltä alalta (n. 20 x 20 cm) ruudusta 349/189. Viidennessä kerroksessa löytöjä ei enää tullut linjan $x=190$ itäpuolelta, ja kuudes, välille $y=184-190$ rajoittunut kerros oli täysin löydötön. Suurin osa kaikkien tasojen löydöistä keskittyi linjan $y=192$ länsipuolelle ja 89,5 m:n korkeuden alapuolelle. Löydöt näyttivät harvenevan linjan $y=188$ länsipuolella eli 189,3 m:n pintakorkeuden (n. 189,0 m:n löytökorkeuden) alapuolella, mutta kaistan alapuolisesta sorakuopan reunasta tuli vielä kvartseja ja palaneita kiviä.

Alueen 2 löydöt keskittyivät vielä selkeämmin linjojen $y=186$ ja $y=190$ välille, 89,5 m:n korkeuskäyrän tietämiin. Eniten löytöjä tuli kerroksista 2-5. Kuten alueella 1, myös alueen 2 ylä- eli itäpäähän viimeinen metri oli kivikkoa. Kaivauksen ainoa palaneen luun keskittymä löytyi ruudun $x=340$ $y=187$ alueelta kerroksista 3-6. Luiden läheltä löytyi myös joitakin palaneita kiviä, muttei selvää liettä. Kuten alueella 1, myös alueen 2 löydöt näyttivät harvenevan 89,0 m:n löytökorkeuden alapuolella eli linjalta $y=186$ länteen.

Alueen 3 keskivaiheilla, välillä $x=318-320$ todettiin jo pintakerroksessa niin selvä löytökeskittymä, että kaista päätettiin levenittää kolmimetriseksi välillä $x=314-324$. Levennetty alue osoittautuikin erittäin tuottoisaksi, ja etenkin kvartseja tuli runsaasti kolmanteen kerrokseen asti eli 15 cm:n syvyyteen mineraalimaan pinnasta. Tämän jälkeen löytyvyys heikkeni nopeasti, ja viides taso (20-25 cm) tuotti vain yhden iskoksen. Löydöt kerroksissa 0-4 keskittyivät selvästi ruudun 318/179 ympäristöön; kerroksessa 2 esiintyy myös kaksi vähemmän selvää keskittymää ruutujen 321/179 ja 315/178 seutuvilla. Tälläkin alueella löydöt keskittyvät korkeudeltaan suunnilleen välille 89,05-89,30 m, mutta löytöalue

⁴ Kaistoja ei kutsuta tässä koeojiksi, koska ne kaivettiin ja dokumentoitiin tasokaivauksen tapaan.

näyttäisi jatkuvan alueen ulkopuolelle sekä ylä- että alarinteeseen. Jotakin merkitystä lienee sillä, että alueen lievästi alarinteeseen viettävä pohjoispää oli muuta aluetta löytököyhempi. Runsaista löydöistä huolimatta alueella 3 ei todettu tulisijan jäänteitä, joista olisi voinut saada ajoittavia näytteitä.

Kaivauksen loppuvaiheessa todettiin pienemmän sorakuopan laidassa olevan punamultaläikän sortuvan ja olevan vaarassa tuhoutua. Läikkää oli tarkastusvaiheessa epäilty mahdolliseksi punamultahaudaksi, mutta sen tutkiminen oli ajateltu jätettäväksi vuoden 1998 kesään jotta ensimmäisellä kaivauskautella olisi voitu keskittyä asuinpaikan laajuuden ja luonteen selvittämiseen. Sortumisen takia läikkä kuitenkin päätettiin kaivaa pois, ettei siihen mahdollisesti liittyvä hauta tuhoutuisi itsestään talven aikana.

Läikän ympärille paalutettiin kaivausalue, joka kaivettiin 5 cm:n tasoissa aluetta loppuvaiheessa supistaen. Vahvaa mutta muodoltaan epämääräistä punamultaläikkää ja joitakin läikän ulkopuolella sijainneita palaneita kiviä lukuunottamatta alueelta ei kuitenkaan löytynyt mitään rakenteita tai selviä viiteitä haudasta. Kaivausalue tuotti tavanomaista esikeraamista materiaalia - pääasiassa kvartsi-iskoksia - mutta löydöissä ei voi havaita mitään kovin selvää keskittymistä, joskin kvartseja esiintyi kaivausalueen keskiosassa hieman syvemmällä kuin muualla. Alueelta löytyneet kolme sädekiviliuske-esineen katkelmaa eivät myöskään liittyneet selvästi punamultaläikkään. Työajan loppumisen vuoksi läikkä kaivettiin kahdeksannen tason jälkeen suoraan pohjaan (n. 10 cm 8. tason alapuolelle), mutta mitään löytöjä ei syvemmältä enää tullut eikä läikän muoto muuttunut säännöllisemmäksi - pikemminkin päin vastoin.

Kun kaivausalueet oli kaivettu pohjaan, alueista 1-3 piirrettiin profiilit ja alueet peitettiin. Osa aluepaaluista ja koekuoppapaaluista sekä päälinjan paalut jätettiin paikoilleen jatkoa varten. Aivan kaivauksen viime minuuteilla kaivajat löysivät vielä kaksi liuske-esineen katkelmaa (:512 ja :513) voimalan koneasemalle vievän tien törmästä tien pohjoispuolelta, kaivausalue 4:n kohdalta.

Kiinteät rakenteet

Kaivauksessa ei löytynyt selviä kiinteitä rakenteita. Vähemmän selviin tapauksiin kuuluvat alueen 4 palaneista kivistä muodostuva vaillinainen ympyrä, muutaman palaneiden kivien ryppäät alueilla 2 ja 3, epämääräiset nokimaaläikät alueen 3 kapeassa pohjoisosassa sekä matala, täytetty oja, joka kulki alue 1:n poikki ruutujen 349/185 ja 349/186 rajalla. Alue 3:n eteläpäässä todettiin kaksi poikkeavaa maannosläikkää, soransekainen, likaisenvärinen hiekkaläikkä ruudussa 315/180 (kuva 109081) ja pyöreähkö, täysin löydötön hiesuläikkä ruudussa 317/178 (kuva 109082), mutta nämä saattavat olla luonnonmuodostumia (vanhoja tuulenskaatoja tms.). Selviä liesiä tai paloläikkiä ei kaivausalueilta löytynyt, ei myöskään paalunsijoja tai muita asumuksen merkkejä. Alue 4:n laidassa ollutta epämääräistä punamultaläikkää voi epäillä haudaksi, mutta mitään muita selviä haudan merkkejä kuin itse punamulta ei alueelta löytynyt. Kyseessä oli pelkästään punamullan värjäämä hiekka; mitään punamultahippuja ei löytynyt. Läikkä oli myös paikoin ”juonimainen”, ikään kuin väri olisi valunut hiekan sekaan paksuna nesteenä.

Löydöt

- Liuske

Liusketta - pääasiassa sädekiviliusketta - löytyi sekä esineiden että iskosten muodossa. Liuske-esineitä, esineiden katkelmia ja aihioita löytyi yhteensä yhdeksän kappaletta. Mielenkiintoisin liuske-esine on pieni viistoteräinen nuolenkärki :322, joka on pääosin muovattu retusoimalla joskin yhtä sivua on myös hiottu. Toinen pieni, retusoimalla muovattu liuske-esine :353 saattaa olla veitsi tai sivuterä; esineessä ei ole hiontaa. Kookkaampia hiotun kiviesineen katkelmia ovat :368, 512 ja :469, joista ensimmäisessä on kaksipuolisesti hiottu terä, sekä :411 ja :465, joissa hiontaa on kuitenkin vain pienehkällä alueella. Liuske-esineen katkelmiksi on luokiteltu myös hiomattomat liuskeenkipaleet :235 ja :404 lähinnä muotonsa ja kokonsa perusteella. Liuskeenkipaleessa :408 ei ole hiontaa, mutta reunoja on muotoiltu hakkaamalla, joten esine on luetteloitu aihioiksi. Liuskeenpala :513 on luetteloitu iskokseksi, mutta saattaa todellisuudessa olla katkelma samasta esineestä kuin :512. Liuske-esineiden löytökohdat olivat seuraavat:

KM	30721	Alue	krs.	X	Y	paino g	kpl	Laji
:	322	2	6	340,60	188,10	0,6	1	viistoteräinen nuolenkärki, sädekiviliusketta?
:	353	1	1	349,00	190,00	0,8	1	retusoitu liuske-esine, sädekiviliusketta?
:	30	3	4	316,10	179,40	1,4	1	hiotun sädekiviliuske-esineen katkelma
:	368	1	3	349,33	197,45	5,6	1	hiotun sädekiviliuske-esineen katkelma

:411	4	2	435,93	180,90	10,8	1	hiotun sädekiviliuske-esineen katkelma
:465	4	1	435,00	185,00	0,4	1	hiotun sädekiviliuske-esineen katkelma
:469	kk 320/170		319,70	170,70	8,4	1	hiotun sädekiviliuske-esineen katkelma
:512	pintalöytö		451,50	184,25	17,3	1	hiotun sädekiviliuske-esineen katkelma
:297	2	4	340,00	187,00	2,6	1	hiotun liuske-esineen katkelma, sädekiviliusketta?
:404	4	4	434,30	184,55	100,7	1	sädekiviliuske-esineen katkelma?
:235	3	1	321,05	180,10	24,2	1	sädekiviliuske-esineen katkelma?
:408	4	1	435,90	180,25	30,2	1	sädekiviliuske-esineen teelmä
yhteensä					201,6	10	

Liuskeiskoksia löytyi yhteensä 48 kpl, suurin osa sädekiviliusketta; kahdeksan iskoksen kivilaji on epävarma. Iskosten yhteispaino on 263,8 g. Liuske-esineitä ja -iskoksia löytyi tasaisesti ympäri tutkimusalueelta, myös koekuopista ja pintalöytöinä.

- Kivilaji

Koekuopasta 440/200 löytyi kappale harmaanmustaa kiveä, jonka yhdessä päässä on hiontaa (:497). Kivilaji-iskoksiksi luokiteltuja kivenkappaleita löytyi 21 kpl, yhteispainoltaan 84,5 g. Iskoksia löytyi kaikilta kaivausalueilta.

- Kvartsiitti

Kvartsiittia löytyi tutkimusalueelta melko vähän. Retusoituja kvartsiittiesineitä löytyi viisi, joista kaksi ns. kulmaveistä (ks. alempana ”muut kvartsiesineet”). Kvartsiittiesineiden löytökohdat olivat seuraavat:

KM 30721	Alue	krs.	X	Y	paino g	kpl	Laji
:343	1	3	349,70	189,50	3,3	1	kulmaveitsi
:344	1	3	349,70	189,50	0,7	1	muu esine
:345	1	3	349,70	189,50	1,9	1	muu esine
:429	4	1	435,40	182,50	3,2	1	kulmaveitsi, tummanharmaata kvartsiittia
:491	kk 410/180		410,30	180,55	1,2	1	muu esine
yhteensä					10,3	5	

Kvartsiitti-iskoksia löytyi 19 kpl, yhteispainoltaan 12,6 g. Yhtä lukuunottamatta kaikki iskokset löytyivät pieneltä alalta alue 1: ruudusta 349/189 keskivaiheilta. Kvartsiitti oli enimmäkseen hienorakeista ja lähes väritöntä.

- Kvartsi

Kvartsia löytyi runsaasti etenkin kaivausalue 3:n keskiosasta. Suurin osa kvartsista on iskoksia, mutta joukkoon mahtuu myös runsaasti erilaisia retusoituja esineitä ja ytimiä. Kvartsiesineistön luokittelu perustuu Ph.D. Tuija Rankaman analyysiin.

-- ytimet

Kvartsiytimiä löytyi yhdeksän kpl, joista kaksi bipolaariydintä. Löytökohdat olivat seuraavat:

KM 30721	Alue	krs.	X	Y	paino g	kpl	Laji
:74	3	1	318,87	178,53	8,6	1	monitahoydin, savukvartsia
:214	3	1	320,15	180,00	1,6	1	tasoydin
:229	3	1	321,80	179,50	37,6	1	bipolaariydin
:270	2	0	340,50	184,94	7,0	1	bipolaariydin
:333	1	1	349,07	185,88	61,2	1	tasoydin
:362	1	2	349,60	192,40	19,9	1	tasoydin
:430	4	1	435,00	182,00	33,2	1	tasoydin

:514	pintalöytö	66,2	1	tasoydin
:518	pintalöytö	32,1	1	tasoydin
yhhteensä		267,4	9	

-- kaapimet

Kvartsikaapimia löytyi kaikkiaan 22 kpl, joista seitsemän pintalöytöinä pääasiassa isomman sorakuopan länsilaidalta, n. 84 m:n korkeudelta. Kaapimien löytöpaikat ja erityispiirteet olivat seuraavat:

KM 30721	Alue	krs.	X	Y	paino g	kpl	Laji
:240	3	1	322,00	178,00	1,9	1	pyörökaavin
:247	3	1	322,30	180,40	0,4	1	loppuun käytetty
:273	2	3	340,40	185,90	12,5	1	jyrkkä ja kapea suorakaiteenmuotoinen
:282	2	3	340,45	186,66	0,7	1	kaavin/uurrin
:299	2	4	340,25	187,20	1,8	1	
:351	1	5	349,01	189,05	2,6	1	
:355	1	3	349,00	190,00	1,0	1	kolmiomainen
:356	1	3	349,64	190,60	6,3	1	kapea
:406	4	1	434,75	185,75	5,3	1	kolmiomainen
:431	4	2	435,15	182,80	1,0	1	loppuun käytetty
:439	4	4	435,20	182,50	4,1	1	
:456	4	0	435,70	184,60	0,5	1	kapea
:474	kk 330/180		330,00	180,00	7,4	1	pyörökaavin
:486	kk 390/170		390,30	170,40	10,8	1	
:496	kk 440/190		440,25	190,55	14,0	1	hammastettu terä
:506	pintalöytö				6,0	1	
:509	pintalöytö		332,00	168,00	20,8	1	
:510	pintalöytö				3,7	1	pyörökaavin
:511	pintalöytö				6,6	1	jyrkkä ja kapea suorakaiteenmuotoinen
:515	pintalöytö				9,0	1	
:516	pintalöytö				2,7	1	
:524	pintalöytö				7,6	1	
yhhteensä					126,7	22	

-- muut kvartsiesineet

--- viistoteräiset nuolenkärjet

Viistoteräisiä nuolenkärkiä ja niiden katkelmia löytyi yhteensä yhdeksän kappaletta, joista osa on epävarmoja. Kärkien löytökohdat olivat seuraavat:

KM 30721	Alue	krs.	X	Y	paino g	kpl	Laji
:017	3	1	315,00	178,00	0,3	1	
:279	2	2	340,40	186,95	0,3	1	
:300	2	4	340,00	187,00	<0,1	1	
:390	4	6	434,83	182,63	0,1	1	kantakatkelma
:248	3	1	322,30	180,40	1,2	1	viistoteräinen nuolenkärki?
:492	kk 430/190		430,00	190,00	0,7	1	viistoteräinen nuolenkärki?
:159	3	3	318,20	179,30	<0,1	1	viistoteräisen nuolenkärjen kantakatkelma?
:111	3	2	318,10	179,40	0,3	1	viistoteräisen nuolenkärjen katkelma?
:462	4	0	435,40	185,10	0,2	1	kärki?
yhhteensä					3,1	9	

--- uurtimet

Kvartsiurtimia löytyi yhdeksän kappaletta, joista tosin kuusi epävarmaa; lisäksi löytyi yksi uurrinsäle (burin spall), ts. säle, joka on lyöty irti muodostettaessa uurrinreunaa. Löytökohdat olivat seuraavat:

KM 30721	Alue	kr.	X	Y	paino g	kpl	Laji
:072	3	1	318,90	178,35	2,2	1	uurrin
:415	4	0	435,00	181,00	0,5	1	uurrin
:519	pintalöytö				14,1	1	uurrin
:002	3	2	314,90	178,20	0,6	1	uurrin?
:073	3	1	318,80	178,90	1,0	1	uurrin?
:080	3	2	318,10	178,05	0,3	1	uurrin?
:142	3	2	318,99	179,30	0,2	1	uurrin?
:447	4	0	435,00	183,00	0,3	1	uurrin?
:457	4	0	435,70	184,60	5,0	1	uurrin?
yhhteensä					24,2	9	
:116	3	2	318,10	179,40	<0,1	1	uurrinsäle (burin spall)

--- kulmaveitset

Kulmaveitsi on T. Rankaman alun perin Utsjoen Ala-Jalven kvartsiittiaineistosta määrittämä esinetyyppi, jossa iskoksen yhteen, toisinaan loivaankin kulmaan on muodostettu lyhyt, kaareva terä yksipuolisella retussilla. Kaaraneskoskelta löytyi kaksi kvartsiittista (ks. ylempänä) ja kaksi kvartsista kulmaveistä. Kvartsikulmaveitsistä toinen (:343) on pintalöytö ja painaa 3,9 g; toinen, epävarmempi kappale (:113) löytyi alueelta 3 kohdasta x=318,10 y=179,40 krs. 2 ja painaa 0,6 g.

--- veitsi

Mahdollisesti veitsekseksi luokiteltava kvartsiesine (:432) löytyi alueelta 4 kohdasta x=435,15 y=182,80 krs. 2; esine painaa 2,6 g.

--- mikrosäle

Yksi mikrosäleeksi luokiteltu esine (:391) löytyi alueelta 4 kohdasta x=434,83 y=182,63 krs. 6. Säle painaa 0,1 g.

--- "höylät"

"Höyliksi" on kutsuttu kvartsiesineitä, joissa on yksi suora, yksipuolisesti retusoitu (tai käyttöjälkinen) terävä reuna n. 90 asteen teräkulmalla, mutta joita ei kuitenkaan voi luokitella kaapimiksi. Esineet ovat yleensä terää lukuunottamatta epämääräisen muotoisia ja viimeistelemättömiä. "Höyliä" löytyi 8 kpl; löytökohdat olivat seuraavat:

KM 30721	Alue	kr.	X	Y	paino g	kpl	
:114	3	2	318,10	179,40	0,9	1	
:211	3	0	320,00	179,00	2,1	1	
:258	3	1	323,10	180,60	3,0	1	
:301	2	4	340,00	187,00	0,5	1	
:490	kk 410/180		410,30	180,55	3,7	1	
:520	pintalöytö				21,5	1	
:521	pintalöytö				11,9	1	
:162	3	3	318,35	179,45	0,5	1	epävarma
yhhteensä					44,1	8	

--- "lävistimet"

"Lävistimiksi" kutsutuissa kvartsisesineissä on yksi muovattu kapea ja terävä kärki, jota on saatettu käyttää äimänä tms. Lävistimiä löytyi yhteensä 19 kpl, pääasiassa alueelta 3. Löytökohdat olivat seuraavat:

KM 30721	Alue	krs.	X	Y	paino g	kpl	
:042	3	2	317,75	179,55	0,9	1	
:048	3	2	317,95	179,40	2,1	1	
:057	3	3	317,35	179,80	0,8	1	
:107	3	2	318,05	179,15	0,4	1	
:112	3	2	318,10	179,40	2,1	1	
:135	3	2	318,20	179,90	0,1	1	
:143	3	2	318,99	179,30	0,9	1	
:160	3	3	318,20	179,30	1,7	1	
:180	3	4	318,20	179,45	0,1	1	
:193	3	3	318,75	180,30	0,6	1	
:208	3	2	319,90	180,70	1,1	1	
:255	3	2	322,62	180,95	0,5	1	
:290	2	5	340,20	186,80	1,9	1	
:317	2	1	340,95	188,45	0,3	1	
:440	4	4	435,20	182,50	1,0	1	
:487	kk 400/170		400,00	170,00	0,3	1	
:499	pintalöytö		330,00	170,00	0,4	1	
:500	pintalöytö				11,7	1	
:131	3	2	318,10	179,40	0,8	1	epävarma
yhteensä					30,9	19	

--- "lovetut esineet"

"Lovetuiksi esineiksi" on kutsuttu kvartsisesineitä, joiden yhdelle reunalle on retusoimalla muodostettu pienehkö. pyöreäpohjainen lovi. Esinetyyppi on ehkä vastannut käyttötavaltaan ns. "spoke shavea" ("pinnahöylää"), jolla on silitetty pyöreitä puikkoja. "Lovettuja esineitä" löytyi 10 kpl, joista jälleen suurin osa alueelta 3. Löytökohdat olivat seuraavat:

KM 30721	Alue	krs.	X	Y	paino g	kpl	
:010	3	4	314,90	178,30	0,2	1	
:012	3	3	314,20	179,50	0,4	1	
:013	3	4	314,30	179,75	0,1	1	
:083	3	2	318,10	178,05	0,3	1	
:115	3	2	318,10	179,40	0,3	1	
:256	3	2	322,62	180,95	0,2	1	
:370	4	2	433,40	183,30	1,1	1	
:375	4	4	433,80	183,70	0,8	1	
:395	4	7	434,50	182,70	0,2	1	
:259	3	1	323,10	180,05	5,2	1	epävarma
yhteensä					8,8	10	

--- tarkemmin määrittelemättömät kvartsisesineet

Muita retusoituja kvartsisesineitä, joita ei ole tarkemmin tyypitelty, löytyi 133 kpl, yhteispainoltaan 323,2 g. Esineet jakautuvat alueittain siten, että alueelta 1 löytyi 3 kpl (2,3 %), alueelta 2 löytyi 5 kpl (3,8 %), alueelta 3 löytyi 83 kpl (62,4 %) ja alueelta 4 löytyi 30 kpl (22,6 %). Lisäksi esineitä löytyi koekuopista 9 kpl (6,8 %) ja pintalöytöinä 3 kpl (2,3 %).

-- kvartsi-iskokset

Kvartsi-iskoksia löytyi kaiken kaikkiaan 539 kpl, yhteispainoltaan 620,3 g. Näistä alueelta 1 löytyi 21 kpl (3,9 %), painoltaan 15,3 g, alueelta 2 löytyi 41 kpl (7,6 %), painoltaan 40,1 g, alueelta 3 löytyi 387 kpl (71,8 %), painoltaan 369 g, ja alueelta 4 löytyi 73 kpl (13,5 %), painoltaan 151,0 g. Koekuopista iskoksia löytyi 15 kpl (2,8 %), painoltaan 32,8 g, ja pintalöytöinä saatiin 2 iskosta (0,4 %), painoltaan 12,1 g.

- Palanut luu

Kaivauksessa löytyi palanutta luuta 8,9 g, josta suurin osa alueen 2 ruuduista 340/186 ja 340/187. Pirkko Ukkolan suorittaman luuanalyysin perusteella kaikki tunnistettu luu on kalan luuta, pääasiassa haukea.

- Simpukankuori

Alueen 2 kohdasta $x=340,55$ $y=185,25$ löytyi turvekerroksesta kolme palaa simpukankuorta, jotka Mikko Heino määritteli järvisimpukaksi (*Anodonta anatina*). Kuorenpalat eivät ole syöpyneitä, ja niiden ikä on epäselvä; löytökontekstin perusteella ne eivät ole varmuudella liitettävissä kivikautisiin löytökerrostumiin vaikka mm. kvartsia löytyikin paikoin jo turvekerroksen seasta.

Asuinpaikan laajuus ja ajoitus

Koekuopituksen ja pintalöytöjen perusteella asuinpaikka ulottuu varmasti pohjoissuunnassa koneaseman tien pohjoispuoliselle penkalle, itäsuunnassa hiekkaterassia rajoittavaan kivikkoiseen rinteeseen, etelässä ainakin kaivausalue 3:n eteläpäähen ja lännessä isomman sorakuopan länsilaidalle. Löytöalue näyttäisi nykyisellään jakautuvan kahteen osaan, toisaalta 89 m:n terassille sorakuopan itäpuolelle ja toisaalta 84 m:n terassille sorakuopan länsipuolelle. Tämä saattaa kuitenkin olla näennäistä, sillä löytöjä tuli myös isomman sorakuopan ja Piittisjärven tien välisestä viittävästä metsäniemekkeestä sekä voimalinjapylväiden ympärillä säilyneen alkuperäisen pintamaan reunasta. Tutkimuksia olisikin syytä jatkaa koekuopittamalla sorakuopan etelä- ja länsireuna.

Asuinpaikka saattaa jatkua 89 m:n terassia pitkin sorakuopasta etelälounaaseen, mutta tätä aluetta ei ole vielä tutkittu. Pohjoispäässä voimalan asuinrakennusten alue on tasattu ja pengerrytetty, ja välittömästi rakennusten pohjoispuolella on voimalan yläkanavan patovalli, joten kaikki asuinpaikan merkit ovat tältä alueelta tuhoutuneet. Jotakin on kuitenkin saattanut säilyä rakennusten koillispuolella, jossa vanhaa pintaa on vielä tallella. Alemman, 84 m:n löytövyöhykkeen mahdollisesta jatkumisesta sorakuopan länsilaidalta koneaseman suuntaan ei ole tietoa, mutta Piittisjärven tien pohjoispuolelta voimalinjan kohdalta löytyneet kvartsit viittaisivat tähän mahdollisuuteen. Joka tapauksessa asuinpaikan pinta-ala on pienimmilläänkin ollut yli 10 000 neliometriä eli hehtaarin luokkaa, jos mukaan lasketaan myös sorakuoppien ja teiden tuhoama osa. Potentiaalisesti asuinpaikka-alue on saattanut jatkua pohjoisessa vanhaan kosken uomaan asti (kuten esinelöydöt näyttäisivät osoittavan), jolloin sen alkuperäinen koko kasvaisi kaksin- tai kolminkertaiseksi.

84 m:n korkeus vastaa varhaista neolitikumia, mutta alemman löytövyöhykkeen löytöihin ei ainakaan toistaiseksi kuulu yhtään keramiikkaa. 89 m:n rannankorkeus taas ajoittuu myöhäismesoliittiseen kauteen, mikä sopii hyvin varsinaisen kaivausalueen esineistöön, etenkin viistoteräisiin nuolenkärkiin. Tutkimusten tässä vaiheessa on vielä mahdoton sanoa, onko paikka ollut jatkuvassa käytössä pitkän ajan vai onko alueella kenties ollut useita erillisiä asutusvaiheita. Radiohiiliajoitukset asuinpaikan eri osista ja isomman sorakuopan eteläpuolella sijaitsevan säilyneen rinnealueen tutkiminen saattaisivat tuoda ratkaisun tähän kysymykseen.

Helsingissä 16.1.1988



Jarmo Kankaanpää, Ph.D.
tutkija

KARTTALUETTELO

Kartta	Mittakaava	Koko	Sivu
Peruskarttaote	1:20 000	A4	18
Yleiskartta	1:500	A3 leikkaamaton	19
Yleiskartan peitepiirros	1:500	A3 leikkaamaton	20
Pintaprofiili x=350 y=120-230	1:500	A4	21
Pintavaaituskartta, alueet 1-3	1:25	A3	22
Tasokartta, Alue 1 taso 0	1:25	A3	23
Tasokartta, Alue 1 taso 1	1:25	A3	24
Tasokartta, Alue 1 taso 2	1:25	A3	25
Tasokartta, Alue 1 taso 3	1:25	A3	26
Tasokartta, Alue 1 taso 4	1:25	A3	27
Tasokartta, Alue 1 taso 5	1:25	A3	28
Tasokartta, Alue 1 taso 6	1:25	A3	29
Tasokartta, Alue 2 taso 0	1:25	A3	30
Tasokartta, Alue 2 taso 1	1:25	A3	31
Tasokartta, Alue 2 taso 2	1:25	A3	32
Tasokartta, Alue 2 taso 3	1:25	A3	33
Tasokartta, Alue 2 taso 4	1:25	A3	34
Tasokartta, Alue 2 taso 5	1:25	A3	35
Tasokartta, Alue 2 taso 6	1:25	A3	36
Tasokartta, Alue 3 taso 0	1:25	A3 leikkaamaton	37
Tasokartta, Alue 3 taso 1	1:25	A3 leikkaamaton	38
Tasokartta, Alue 3 taso 2	1:25	A3 leikkaamaton	39
Tasokartta, Alue 3 taso 3	1:25	A3 leikkaamaton	40
Tasokartta, Alue 3 taso 4	1:25	A3 leikkaamaton	41
Tasokartta, Alue 3 taso 5	1:25	A3 leikkaamaton	42
Tasokartta, Alue 4 pinta	1:25	A3	43
Tasokartta, Alue 4 taso 0	1:25	A3	44
Tasokartta, Alue 4 taso 1	1:25	A3	45
Tasokartta, Alue 4 taso 2	1:25	A3	46
Tasokartta, Alue 4 taso 3	1:25	A3	47
Tasokartta, Alue 4 taso 4	1:25	A3	48
Tasokartta, Alue 4 taso 5	1:25	A3	49
Tasokartta, Alue 4 taso 6	1:25	A3	50
Tasokartta, Alue 4 taso 7	1:25	A3	51
Profiilikartta, Alue 1	1:25	A3	52
Profiilikartta, Alue 2	1:25	A3	53
Profiilikartta, Alue 3	1:25	A3	54

Kuvaluettelo

FNo	KUVAUS
107908	Pienempi sorakuoppa etelästä, taustalla voimalaitoksen asuinrakennus. Kuvan keskellä tuleva kaivausalue 4.
107909	Isompi sorakuoppa lounaasta, tulevat kaivausalueet 1, 2 ja 3 keskellä takana. Vasemmalla piirtäjä Minna Koivikko.
107910	Isomman sorakuopan länsilaita pohjoisesta.
107911	Isomman sorakuopan itälaita pohjoisesta.
107912	Tulevien kaivausalueiden 1 ja 2 ympäristöä koekuopitetaan, etualalla Eeva Koivuranta ruudussa 340/180. Lounaasta.
107913	Tulevien alueiden 1 (oikealla) ja 2 (vasemmalla) ympäristö koillisesta.
107914	Isomman sorakuopan eteläreuna koillisesta. Keskellä Eeva Koivuranta kaivaa koekuoppaa ruudussa 340, tulevan alue 3:n alue taustalla vasemmalla.
107915	Tulevien alueiden 1 ja 2 ympäristö lounaasta, etualalla Eeva Koivuranta kaivaa koekuoppaa ruudussa 340/180.
107916	Ison sorakuopan eteläreunaa koillisesta, taustalla keskellä tuleva alue 3. Vasemmalla paalu 330/180, oikealla paalu 330/170.
107917	Isomman sorakuopan itälaita etelästä, oikealla Eeva Koivuranta kaivaa koekuoppaa 340/180.
107918	Alueet 2 (edessä oikealla) ja 1 (taustalla) paalutettuina, lounaasta
107919	Alueiden 1 (oikealla) ja 2 (vasemmalla) ympäristö koillisesta, aluetta 1 avataan. Lähimpänä oikealla Seppo Keskitalo.
107920	Alue 1, taso 1 lännestä.
107921	Alue 1, taso 1 idästä.
107922	Aluetta 2 avataan (oikealla), taustalla vasemmalla alue 1. Lounaasta.
107923	Alue 2 turve poistettuna (taso 0) vasemmalla, alue 1 oikealla. Kaakosta.
107924	Alue 2 turve poistettuna (taso 0) lännestä.
107925	Alue 2 turve poistettuna (taso 0) idästä.
107926	Alue 2 turve poistettuna (taso 0), itäpää pohjoisesta.
107927	Alue 2 turve poistettuna (taso 0), länsipää koillisesta.
107928	Alue 1, taso 2, ruudun 349/186 poikki kulkevan matalan ojan jälki kaakosta.
107929	Alue 1, taso 2, ruudun 349/186 poikki kulkevan matalan ojan jälki kaakosta.
107930	Alue 3 turve poistettuna (taso 0) pohjoisesta.
107931	Alue 3 turve poistettuna (taso 0) etelästä.
107932	Alue 1, taso 2, itäpään kivikko lounaasta.
107933	Alue 1, taso 2 lännestä.
107934	Alue 1, taso 2 idästä.
107935	Alue 3 turve poistettuna (taso 0) luoteesta.
107936	Alue 2, taso 1 idästä.
107937	Alue 2, taso 1 lännestä.
107938	Alue 3, taso 0 levennettyinä, pohjoisesta.
107939	Alue 3, taso 0, levennetty eteläpää luoteesta.
107940	Alue 3, taso 0, levennetty eteläpää kaakosta.
107941	Alue 3, taso 0, levennetyn eteläpään keskiosa kaakosta.
107942	Alue 2, taso 2 idästä.
107943	Alue 2, taso 2 lännestä.
107944	Alue 1, taso 2 lännestä.
107945	Isomman sorakuopan kaakkoislaita luoteesta, "keskitöppyrän" reunalta; alueet 1, 2 ja 3 keskellä takana.
107946	Alue 3:n levennetty eteläpää, taso 1 etelästä, vasemmalla piirtäjä Minna Koivikko.
107947	Alue 3: keskiosa, taso 1, lounaasta.
107948	Alue 3:n eteläpää, taso 1, luoteesta.
107949	Alue 3:n levennetty alue, taso 1, luoteesta.
107950	Alue 3:n pohjoispää, taso 1, pohjoisesta.
107951	Alue 3, taso 1, eteläpään kaakkoiskulma (ruutu 314/180) luoteesta.
107952	Alue 2, taso 3, mahdollista tulisijan kiveystä ruudussa 340/186, luoteesta.
107953	Alue 2, taso 3 lännestä.
107954	Alue 2, taso 3 lännestä.
107955	Alue 2, taso 3 idästä.
107956	Alue 2, taso 3 koillisesta.

- 107957 Alue 1, taso 3, kvartsiitti-iskosten löytöpaikka 349,70/180,50 pelkan kärjen osoittamasa kohdassa, etelästä.
- 107958 Alue 1, taso 3 lännestä.
- 107959 Alue 1, taso 3 idästä.
- 107960 Alue 1, taso 3, itäpäähän kivikko lounaasta.
- 107961 Isomman sorakuopan keski- ja pohjoisosa etelästä, Kaaraneksen voimalaitos keskellä vasemmalla puiden takana; vrt. Korteniemen panoraamakuvaan 173. Panoraama 1:1.
- 107962 Isomman sorakuopan koillis- ja itäreuna lounaasta, vrt. Korteniemen panoraamakuvaan 174. Panoraama 1:2.
- 107963 Sorakuopan luoteislaita kaakosta, vrt. Erä-Eskon panoraamaan v:lta 1964. Panoraama 2:1.
- 107964 Sorakuopan pohjoislaita etelästä, vrt. Erä-Eskon panoraamaan v:lta 1964. Panoraama 2:2.
- 107965 Isomman sorakuopan länsilaita kaakosta, tihein kvartzialue suunnilleen kuvan keskellä.
- 107966 Alue 3, taso 2: levennetty eteläpää luoteesta.
- 107967 Alue 3, taso 2: pohjoispää lounaasta.
- 107968 Alue 3, taso 2: levennetty eteläpää kaakosta.
- 107969 Alue 3, taso 2: pohjoispää pohjoisesta.
- 107970 Alue 2, taso 4, luukeskittymä ja hiililäikkä ruuduissa 340/187-188, luoteesta.
- 107971 Alue 2, taso 4 idästä.
- 107972 Alue 2, taso 4 lännestä.
- 107973 Alue 1, taso 4 idästä.
- 107974 Alue 1, taso 4 lännestä.
- 107975 Alue 3, taso 3, pohjoispää pohjoisesta.
- 107976 Alue 3, taso 3, nokimaa ruudussa 326/179 luoteesta.
- 107977 Alue 3, taso 3, eteläosa luoteesta.
- 107978 Alue 4 pintahiekka poistettuna (taso 0) kaakosta.
- 107979 Alue 4 pintahiekka poistettuna (taso 0) koillisesta.
- 107980 Alue 4 pintahiekka poistettuna (taso 0) luoteesta.
- 107981 Alue 4, taso 0, punamultaläikkä pohjoisesta.
- 107982 Alue 3, taso 5, pohjoisosa pohjoisesta.
- 107983 Alue 3, taso 5, eteläosa luoteesta.
- 107984 Alue 3, taso 5, eteläosa kaakosta.
- 107985 Alue 3, taso 5, eteläosa koillisesta.
- 107986 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 330-326/180 lännestä.
- 107987 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 326-324/180 ja 324-322/181 lännestä.
- 107988 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 324-320/181 lännestä.
- 107989 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 320-316/181 lännestä.
- 107990 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 318-314/181 lännestä.
- 107991 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 316-314/181 lännestä.
- 107992 Alue 3, taso 5, eteläosa länsiluoteesta.
- 107993 Alue 4, taso 1 kaakosta.
- 107994 Alue 4, taso 1 koillisesta.
- 107995 Alue 4, taso 1 luoteesta.
- 107996 Alue 4, taso 1, punamultaläikkä pohjoisesta, alaoikealla paalu 436/182
- 107997 Alue 2 peitettynä, lännestä.
- 107998 Pienemmän sorakuopan pohjoisreuna koillisesta; alue 4 jää kuvasta vasemmalle.
- 107999 Alue 1, taso 6, pohjoislaidan profiili välillä 350/184-188 etelästä.
- 108000 Alue 1, taso 6, pohjoislaidan profiili välillä 350/188-192 etelästä.
- 108001 Alue 1, taso 6, pohjoislaidan profiili välillä 350/192-196 etelästä.
- 108002 Alue 1, taso 6, pohjoislaidan profiili välillä 350/196-198 etelästä.
- 108003 Alue 4, taso 2 koillisesta.
- 108004 Alue 4, taso 2 kaakosta.
- 108005 Alue 4, taso 2 luoteesta.
- 108006 Alue 4, taso 2, punamultaläikkä pohjoisesta, alaoikealla paalu 436/182.
- 108007 Alue 4, taso 3 kaakosta.
- 108008 Alue 4, taso 3 koillisesta.
- 108009 Alue 4, taso 3, punamultaläikkä ja kiveys pohjoisesta, alaoikealla paalu 436/182.
- 108010 Alue 4, taso 3 luoteesta.
- 108011 Alue 1 peitettynä, lännestä.
- 108012 Alue 3 peitettynä, pohjoisesta.
- 108013 Alue 3 peitettynä, eteläosa luoteesta; huomaa "jouluukuusi".

- 108014 Alue 4, taso 4 koillisesta.
- 108015 Alue 4, taso 4 kaakosta.
- 108016 Alue 4, taso 4, punamultaläikkä ja kiveys pohjoisesta, alaoikealla paalu 436/182.
- 108017 Alue 4, taso 4 luoteesta.
- 108018 Marja Sirkan tuoma reikäkivi, a-puoli.
- 108019 Marja Sirkan tuoma reikäkivi, b-puoli.
- 108020 Marja Sirkan tuoma reikäkivi, sivulta.
- 108021 Alue 4, taso 5 kaakosta.
- 108022 Alue 4, taso 5 koillisesta.
- 108023 Alue 4, taso 5, punamultaläikkä ja kiveys pohjoisesta, alaoikealla paalu 436/182.
- 108024 Alue 4, taso 5 luoteesta.
- 108025 Alue 4, taso 5, punamultaläikkä ja kiveys, lähikuva pohjoisesta.
- 108026 Alue 4, taso 6 kaakosta.
- 108027 Alue 4, taso 6 koillisesta.
- 108028 Alue 4, taso 6, punamultaläikkä pohjoisesta, alaoikealla paalu 436/182.
- 108029 Alue 4, taso 6 luoteesta.
- 108030 Alue 4, taso 7 pohjoisesta, mittaristikon keskipiste 435/183.
- 108031 Alue 4, taso 7 kaakosta, mittaristikon keskipiste 435/183.
- 108032 Alue 4, taso 8 pohjoisesta, alhaalla oikealla paalu 436/182, mitan toinen pää yläoikealla 434/182.
- 108033 Alue 4, pohja pohjoisesta, alaoikealla paalu 436/182, mitan toinen pää yläoikealla 434/182.
- 108034 Liuske-esineen katkelmien löytöpaikat voimalan tien pohjoispuolisessa ojassa, taustalla voimalan asuinrakennus; etelästä. Piikki #1 (oikealla): hiottu taltan (?) pää KM 30721:512; piikki #4 (vasemmalla): hiomaton katkelma KM 30721:513.
- 108035 Alue 4 peitettyinä, kaakosta. Taustalla voimalan asuinrakennus.
- 109062 Ison sorakuopan "keskitöppyrä" kaakosta.
- 109063 Ison sorakuopan länsilaita pohjoisesta.
- 109064 Ison sorakuopan "keskitöppyrä" ja itälaita luoteesta.
- 109065 Alue 2, taso 5, lännestä.
- 109066 Alue 2, taso 5, idästä.
- 109067 Alue 2, taso 5, idästä.
- 109068 Masuuni voimalaitoksen yläkanavassa, etelästä
- 109069 Rakennuksenpohja metsässä n. 200 m kaivauksesta itään (Korteniemen kohde Kaaranes 3).
- 109070 Alue 1, taso 5 idästä; kaivaustyökälyt reunoilla.
- 109071 Alue 1, taso 5 lännestä.
- 109072 Alue 1, taso 5, itäpään kivikko lounaasta.
- 109073 Koekuoppa 310/190 eteläkaakosta; huomaa palaneen näköiset kivet.
- 109074 Alue 1, taso 5 idästä, lähipää kasteltu piirtämistä varten.
- 109075 Alue 1, taso 5, alueen poikki kulkevan vanhan kaivannon jälki profiilissa ruudun 349/185 etelälaidalla; pohjoisesta.
- 109076 Alue 3, taso 4 pohjoisesta.
- 109077 Alue 3, taso 4, nokimaaläikkä ruudussa 326/179 lännestä.
- 109078 Alue 3, taso 4, levennetty eteläpää kaakosta; tumma alue on kasteltu piirtämistä varten.
- 109079 Alue 3, taso 4, levennetty eteläpää luoteesta; tumma alue on kasteltu piirtämistä varten.
- 109080 Alue 3, taso 4, levennetyn eteläpään lounaiskulma koillisesta; huomaa vahva huuhtoutumiskerros.
- 109081 Alue 3, taso 4, pienten kivien ja hienon hiedan/karkean saven keskittymä ruudun 315/180 itäreunalla, lännestä.
- 109082 Alue 3, taso 4, vaalea hiesukeskittymä ruudussa 317/178 idästä.
- 109083 Alue 2, taso 6 (pohja) idästä, taustalla Eeva Lahti ja Minna Koivikko.
- 109084 Alue 2, taso 6 (pohja) lännestä.
- 109085 Alue 2, taso 6 (pohja): etelälaidan profiili välillä 340/188-184, pohjoisesta.
- 109086 Alue 2, taso 6 (pohja): etelälaidan profiili välillä 340/192-188, pohjoisesta.
- 109087 Alue 2, taso 6 (pohja): etelälaidan profiili välillä 340/196-192, pohjoisesta.
- 109088 Alue 4 pienemmän sorakuopan koillislaidalla paalutettuna ennen avaamista, kaakosta; huomaa sortuva punamulta törmän laidassa.
- 109089 Alue 4 paalutettuna ennen avaamista, koillisesta.
- 109090 Alue 1, taso 6 lännestä.
- 109091 Alue 1, taso 6, idästä.
- 109092 Marja ja Aila Sirkka seulovat.

- 109093 Eeva Sirkka, Marina Horneman ja Paavo Sirkka seulovat.
 109094 Alue 3, taso 3, levennetty eteläpää kaakosta.
 109095 Ison sorakuopan länsilaita kaakosta, vasemmassa alakulmassa paalu 340/180.

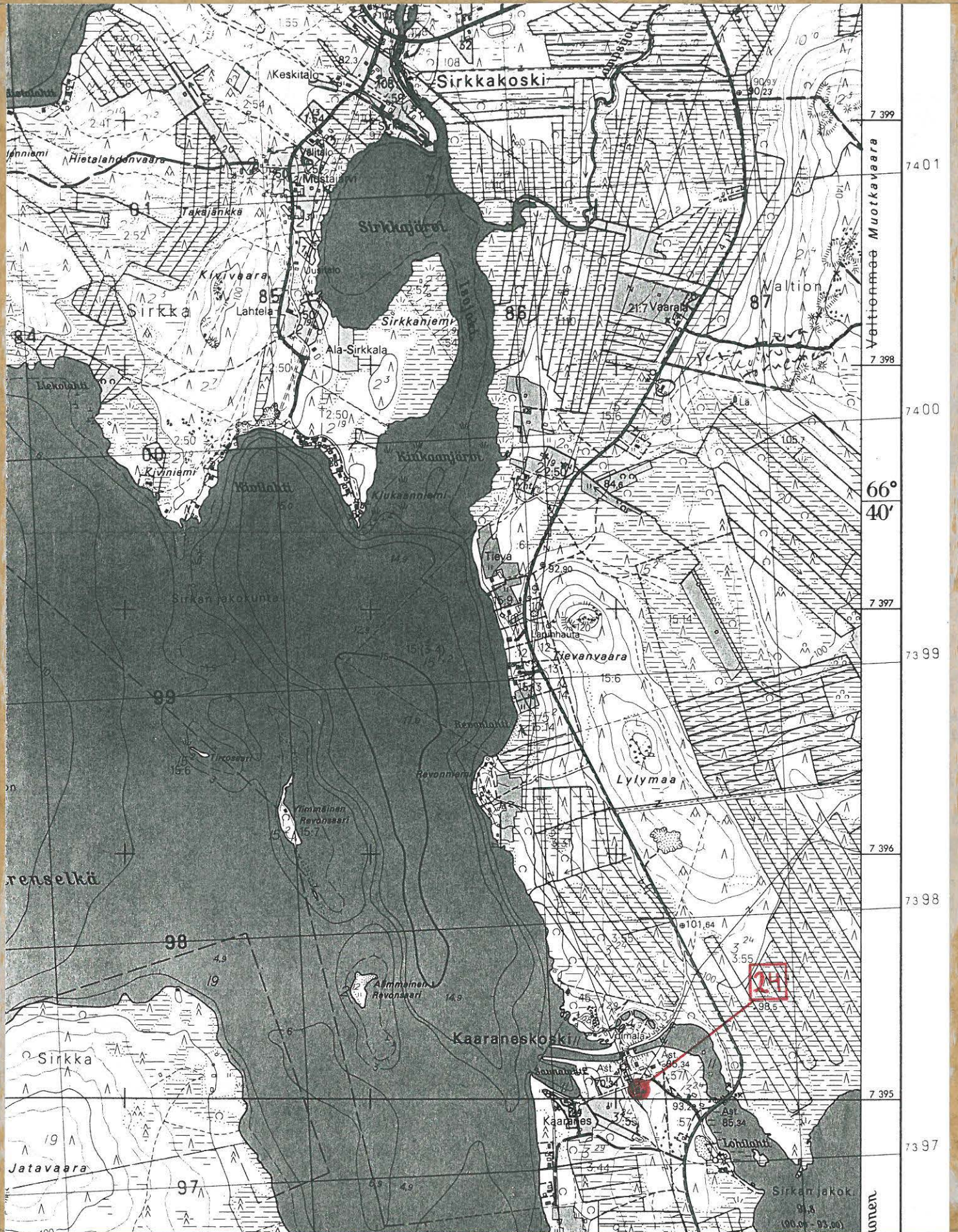
Dialuettelo

Dia n:ro KUVVAUS

- 37201 Pienempi sorakuoppa ennen kaivausta etelästä; keskellä valuva punamultaläikkä, taustalla voimalan asuinrakennukset.
- 37202 Isompi sorakuoppa ennen kaivausta, länsireuna pohjoisesta.
- 37203 Isompi sorakuoppa ennen kaivausta, keskitöppyrä ja itäreuna lännestä.
- 37204 Isompi sorakuoppa ennen kaivausta, itäreuna pohjoisesta.
- 37205 Koekuoppia kaivetaan ison sorakuopan itälaidalle; edessä Eeva Koivuranta (340/180), taustalla vasemmalta Aila Sirkka, Pertti Häkkinen, tutk. av. Eeva Lahti, Nina Ylisirkka.
- 37206 Tulevien alueiden 1 ja 2 välinen alue ison sorakuopan itälaidalla idästä; ylävasemmalla Eeva Koivuranta.
- 37207 Ison sorakuopan etelälaita koillisesta; keskellä Eeva Koivuranta.
- 37208 Ison sorakuopan itälaita etelälounaasta, alhaalla oikealla Eeva Koivuranta.
- 37209 Alueiden 1 ja 2 alue idästä, Aluetta 1 kaivetaan (oikealla).
- 37210 Näkymä peruslinjaa pitkin pohjoiseen, etualalla paalu 340/200.
- 37211 Alueen 2 ruutuja 340/192-194 avataan, koillisesta. Kaivajina vasemmalta Eeva Sirkka, Marja Sirkka, Niina Ylisirkka, Marina Horneman.
- 37212 Alue 1 tasossa 1, lännestä.
- 37213 Alueen 1 itäpää (ruudut 349/196-198) tasossa 1, lounaasta.
- 37214 Alue 1 tasossa 1, idästä.
- 37215 Alue 2 turpeen poiston jälkeen (taso 0), lännestä. Taustalla tutk. av. Eeva Lahti.
- 37216 Alue 2 turpeen poiston jälkeen, idästä.
- 37217 Alue 1, taso 2, ruutu 349/186 etelästä: ojan poikki vinottain kulkeva pieni kaivanto jälkenä profiilissa ja tasossa.
- 37218 Alue 3 turpeen poiston jälkeen, etelästä.
- 37219 Alue 1, taso 2, lännestä.
- 37220 Alue 1, taso 2, idästä.
- 37221 Alue 2, taso 1, idästä.
- 37222 Alue 2, taso 1, lännestä.
- 37223 Alue 3 turpeen poiston jälkeen (taso 0), pohjoispää pohjoisesta.
- 37224 Alue 3 turpeen poiston jälkeen, eteläpää luoteesta.
- 37225 Alue 3 turpeen poiston jälkeen, eteläpää kaakosta.
- 37226 Alue 3 turpeen poiston jälkeen, eteläpään keskiosa kaakosta.
- 37227 Alue 2, taso 2, idästä.
- 37228 Alue 2, taso 2, lännestä.
- 37229 Alue 1, taso 2, lännestä.
- 37230 Yleiskuva kaivausalueesta luoteesta, sorakuopan pohjalta. Alueet 1 ja 2 vasemmalla, 3 oikealla.
- 37231 Alue 3, levennetty eteläosa tasossa 1, etelästä.
- 37232 Alue 3, taso 1, kaakkoisnurkka (ruutu 314/180 ym.) lännestä.
- 37233 Alue 3, taso 1, kaakkoisnurkka (ruutu 314/180 ym.) luoteesta.
- 37234 Alue 3, taso 1, levennetty eteläosa luoteesta.
- 37235 Alue 3, taso 1, pohjoisosa pohjoisesta.
- 37236 Palaneen luun löytöpaikka, Alue 2, taso 3, ruutu 340/187, etelästä; Eeva Lahden jalat.
- 37237 Alue 2, taso 3, lännestä.
- 37238 Alue 2, taso 3, idästä.
- 37239 Alue 1, taso 3, lännestä.
- 37240 Alue 1, taso 3, ojanjälki ruuduissa 349/185-6 lounaasta.
- 37241 Alue 1, taso 3, itäpään kivikko lounaasta.
- 37242 Alue 1, taso 3, idästä.
- 37243 Yleiskuva ison hiekkakuopan keskiosasta, pohjoiseen; vrt. Erä-Eskon valokuva vltta 1956. Taustalla Kaaraneksen voimala.
- 37244 Yleiskuva ison hiekkakuopan itälaidasta, lounaasta.

- 37245 Alue 3, taso 2, levennetty eteläpää kaakosta.
- 37246 Alue 3, taso 2, levennetty eteläpää luoteesta.
- 37247 Alue 3, taso 2, nokimaaläikkä pohjoispään ruudussa 326/179 lännestä.
- 37248 Alue 3, taso 2, pohjoispää pohjoisesta.
- 37249 Alue 2, taso 4, luiden löytöpaikka ruudussa 340/187 pohjoisesta.
- 37250 Alue 2, taso 4, idästä.
- 37251 Alue 2, taso 4, lännestä.
- 37252 Alue 1, taso 4, idästä.
- 37253 Alue 1, taso 4, lännestä.
- 37254 Alue 3, pohjoispää, taso 3, pohjoisesta
- 37255 Alue 3, pohjoispää, taso 3, nokimaaläikkä ruudussa 326/179 luoteesta.
- 37256 Alue 1, taso 4, ruutu 349/192-193, tummanharmaa juoni kulkee ruudu poikki (tummempi osa on kostea); pohjoisesta.
- 37257 Alue 3, taso 3, levennetty eteläpää kaakosta.
- 37258 Alue 3, taso 3, levennetty eteläpää luoteesta.
- 37259 Ison sorakuopan länsilaita kaakosta, vasemmassa alakulmassa paalu 340/180.
- 37260 Ison sorakuopan "keskitöppyrä" kaakosta.
- 37261 Ison sorakuopan länsilaita pohjoisesta.
- 37262 Ison sorakuopan länsilaita pohjoisesta.
- 37263 Ison sorakuopan "keskitöppyrä" ja itälaita luoteesta.
- 37264 Alue 2, taso 5, lännestä.
- 37265 Alue 2, taso 5, idästä.
- 37266 Rakennuksenpohja metsässä n. 200 m kaivauksesta itään (Korteniemen kohde Kaaranes 3).
- 37267 Alue 1, taso 5 idästä; kaivaustyökälyt reunoilla.
- 37268 Alue 1, taso 5 lännestä.
- 37269 Alue 1, taso 5, itäpään kivikko lounaasta.
- 37270 Alue 1, taso 5 idästä, lähimpää kasteltu piirtämistä varten.
- 37271 Alue 1, taso 5, alueen poikki kulkevan vanhan kaivannon jälki profiilissa ruudun 349/185 etelälaidalla; pohjoisesta.
- 37272 Alue 3, taso 4 pohjoisesta.
- 37273 Alue 3, taso 4, nokimaaläikkä ruudussa 326/179 lännestä.
- 37274 Alue 3, taso 4, levennetty eteläpää kaakosta; tumma alue on kasteltu piirtämistä varten.
- 37275 Alue 3, taso 4, levennetty eteläpää luoteesta; tumma alue on kasteltu piirtämistä varten.
- 37276 Alue 3, taso 4, levennetyn eteläpään lounaiskulma koillisesta; huomaa vahva huuhtoutumiskerros.
- 37277 Alue 3, taso 4, pienten kivien ja hienon hiedan/karkean saven keskittymä ruudun 315/180 itäreunalla, lännestä.
- 37278 Alue 3, taso 4, vaalea hiesukesittymä ruudussa 317/178 idästä.
- 37279 Alue 2, taso 6 (pohja) idästä, taustalla Eeva Lahti ja Minna Koivikko.
- 37280 Alue 2, taso 6 (pohja) lännestä.
- 37281 Koekuoppa 310/190 eteläkaakosta; huomaa palaneen näköiset kivet.
- 37282 Alue 2, taso 6 (pohja): etelälaidan profiili välillä 340/188-184, pohjoisesta.
- 37283 Alue 2, taso 6 (pohja): etelälaidan profiili välillä 340/192-188, pohjoisesta.
- 37284 Alue 2, taso 6 (pohja): etelälaidan profiili välillä 340/196-192, pohjoisesta; dian oikea laita leikattu pois kehityksessä.
- 37285 Alue 4 pienemmän sorakuopan koillislaidalla paalutettuna ennen avaamista, kaakosta; huomaa sortuva punamulta törmän laidassa.
- 37286 Alue 4 paalutettuna ennen avaamista, koillisesta
- 37287 Alue 3, taso 5 pohjoisesta.
- 37288 Alue 3, taso 5, levennetty eteläosa luoteesta.
- 37289 Alue 3, taso 5, levennetty eteläosa kaakosta.
- 37290 Alue 3, taso 5, eteläosan lounaiskulma koillisesta.
- 37291 Alue 1, taso 6 lännestä.
- 37292 Alue 1, taso 6, idästä.
- 37293 Alue 4 löysän pintahiekan poistamisen jälkeen (taso 0) kaakosta, huomaa podsolin jäänteet.
- 37294 Alue 4 löysän pintahiekan poistamisen jälkeen (taso 0) koillisesta.
- 37295 Alue 4 löysän pintahiekan poistamisen jälkeen (taso 0), keskiosa ylhäältä (pohjoinen kohti oikeaa alakulmaa); paalu oikeassa laidassa on 436/182.
- 37296 Alue 4 löysän pintahiekan poistamisen jälkeen (taso 0) luoteesta.

- 37297 Alue 3, taso 5 (pohja), itälaidan profiili välillä 330-326/180, lännestä.
- 37298 Alue 3, taso 5 (pohja), itälaidan profiili välillä 326-324/180, 324-322/181, lännestä.
- 37299 Alue 3, taso 5 (pohja), itälaidan profiili välillä 324-320/181, lännestä.
- 37300 Alue 3, taso 5 (pohja), itälaidan profiili välillä 320-316/181, lännestä.
- 37301 Alue 3, taso 5 (pohja), itälaidan profiili välillä 318-314/181, lännestä.
- 37302 Alue 4, taso 1, vahva punamultaläikkä ja iskoksia ruudussa 434/182, koillisesta.
- 37303 Alue 4, taso 1 luoteesta.
- 37304 Alue 4, taso 1 koillisesta.
- 37305 Alue 4, taso 1 kaakosta.
- 37306 Alue 4, taso 2, punamultaläikkä koillisesta; paalu alaoikealla on 436/182.
- 37307 Alue 2 peitettyä, lännestä.
- 37308 Pienemmän sorakuopan pohjoislaita koillisesta, alue 4 Matti Piittisjärvestä vasemmalle.
- 37309 Alue 1, taso 6 (pohja), pohjoislaidan profiili välillä 350/184-188, etelästä.
- 37310 Alue 1, taso 6 (pohja), pohjoislaidan profiili välillä 350/188-192, etelästä.
- 37311 Alue 1, taso 6 (pohja), pohjoislaidan profiili välillä 350/192-196, etelästä.
- 37312 Alue 1, taso 6 (pohja), pohjoislaidan profiili välillä 350/196-198, etelästä.
- 37313 Alue 4, taso 2, punamultaläikkä pohjoisesta; oikealla paalu 436/182.
- 37314 Alue 4, taso 2 kaakosta.
- 37315 Alue 4, taso 2 koillisesta.
- 37316 Alue 4, taso 2, punamultaläikkä pohjoisesta; oikealla paalu 436/182.
- 37317 Alue 4, taso 2 luoteesta.
- 37318 Liuske-esineen katkelmien löytöpaikka voimalalle vievän tien pohjoislaidan ojan törmässä (keskellä oikealla tien ja pullonenäisen kepin takana); taustalla voimalan asuinrakennus.
- 37319 Alue 4, taso 3 kaakosta.
- 37320 Alue 4, taso 3 koillisesta.
- 37321 Alue 4, taso 3, punamultaläikkä ruudussa 434/182 pohjoisesta.
- 37322 Alue 4, taso 3 luoteesta.
- 37323 Alue 1 peitettyä lännestä.
- 37324 Alue 3 peitettyä pohjoisesta.
- 37325 Alue 3, eteläosa, peitettyä luoteesta.
- 37326 Alue 4, taso 4 koillisesta.
- 37327 Alue 4, taso 4 kaakosta.
- 37328 Alue 4, taso 4, punamultaläikkä ruudussa 434/182 pohjoisesta.
- 37329 Alue 4, taso 4 luoteesta.
- 37330 Alue 4, taso 5 kaakosta.
- 37331 Alue 4, taso 5 koillisesta.
- 37332 Alue 4, taso 5, punamultaläikkä ruudussa 434/182 pohjoisesta.
- 37333 Alue 4, taso 5 luoteesta.
- 37334 Alue 4, taso 5, punamultaläikkä ruudussa 434/182 ja kivikehä ruudussa 434-435/183 pohjoisesta.
- 37335 Alue 4, taso 6 kaakosta.
- 37336 Alue 4, taso 6 koillisesta.
- 37337 Alue 4, taso 6, punamultaläikkä ruudussa 434/182 pohjoisesta.
- 37338 Alue 4, taso 6 luoteesta.
- 37339 Alue 4, taso 7 pohjoisesta, mitat metrin välein, keskellä 435/183.
- 37340 Alue 4, taso 7 kaakosta, mitat metrin välein, keskellä 435/183.
- 37341 Alue 4, taso 8 pohjoisesta, mitan pää ylävasemmalla 434/182.
- 37342 Alue 4 peitettyä kaakosta.

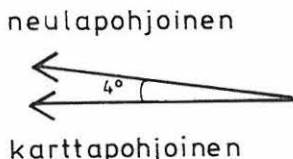
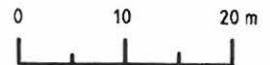


Peruskarttaote 1: 20 000

2632 06 SIRKKAKOSKI 1977

tasokaivausalueet

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
J. Kankaanpää 1997
Yleiskartta MK 1:500
Piirt. M. Koivikko 1997



440 430 420 410 400 390 380 370 360 350 340 330 320 310 300

"Tervahauta"

KP 2
91,92

vallillinen kuoppa

KP 1
89,50

Alue 1

Alue 2

Alue 3

Alue 4

Pieni sorakuoppa

Suuri sorakuoppa

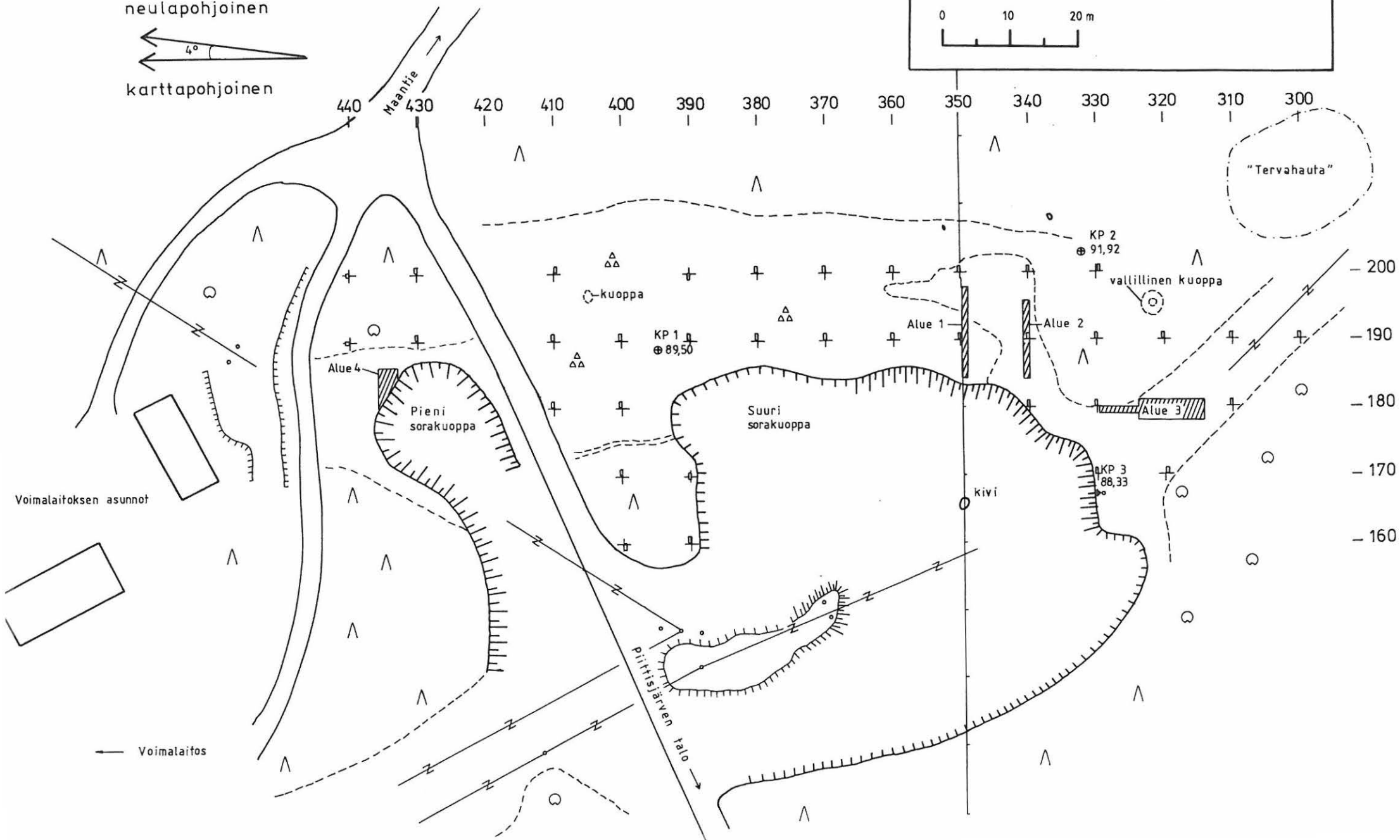
KP 3
88,33

kivi

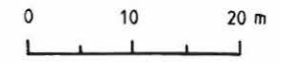
Piittisjärven talo

Voimalaitoksen asunnot

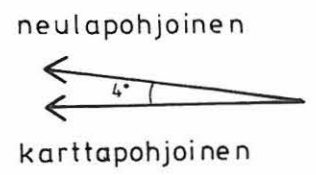
Voimalaitos



PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Peitepiirros yleiskarttaan
 Asuinpaikan laajuus ja
 pintalöydöt MK ~~1:500~~
 Piirt. M. Koivikko 1997



- Oletettu asuinpaikka-alue
- Koekuoppalöytö
- Pintalöytöjä

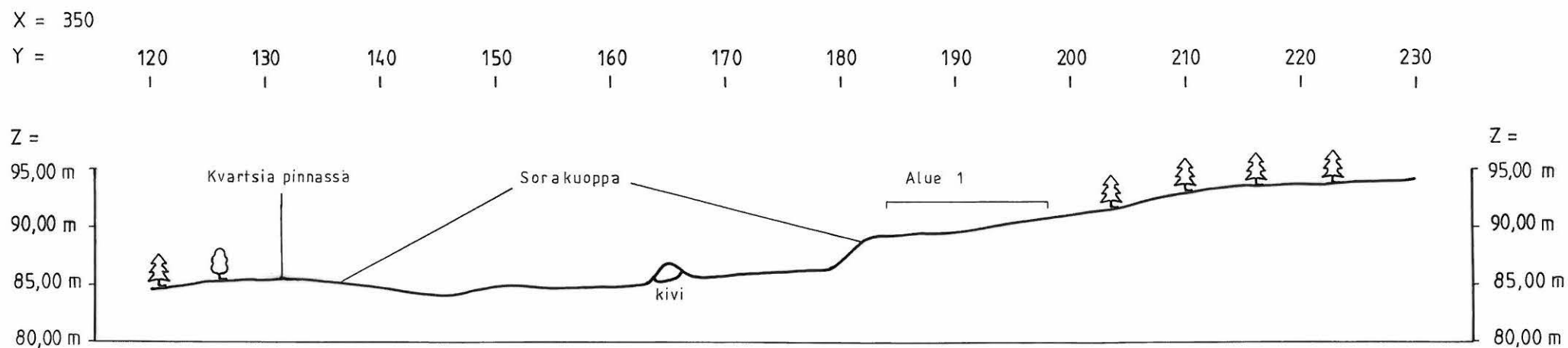


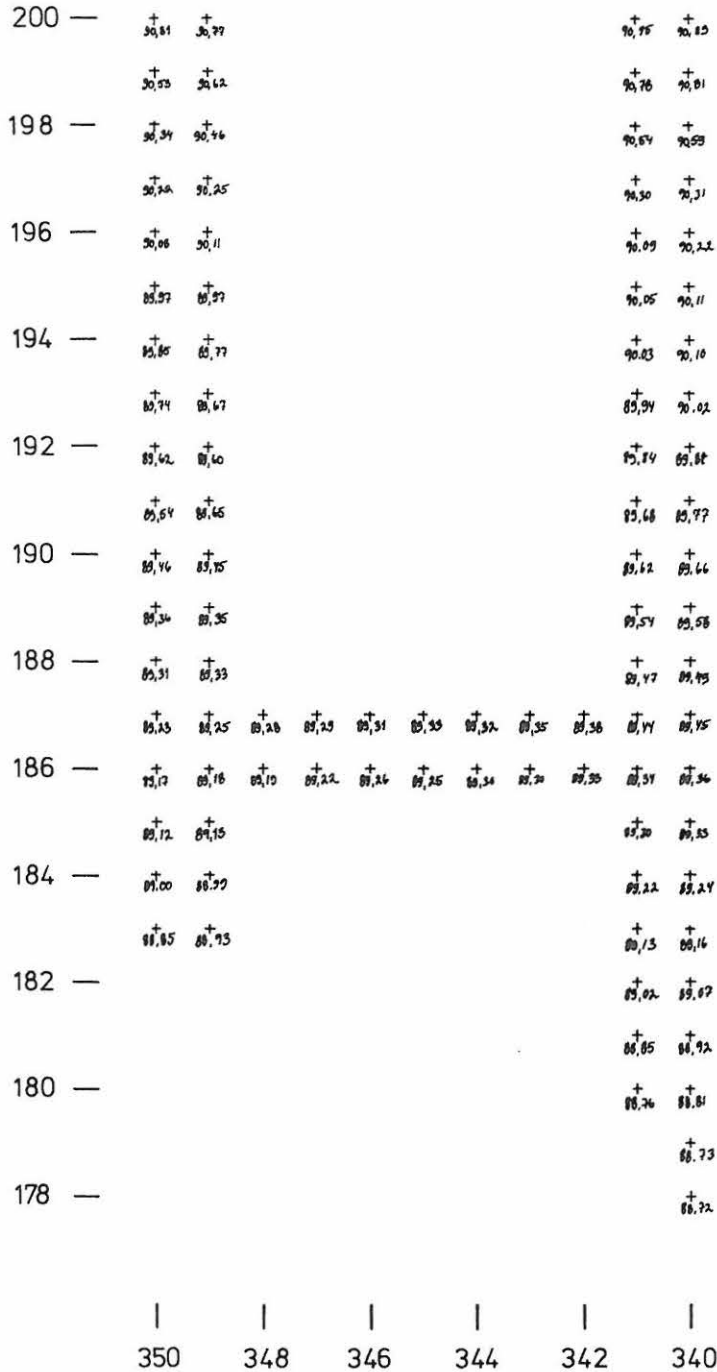
440 430 420 410 400 390 380 370



PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Pintaprofiili x=350 y=120 - 230
 etelästä
 Pisteet mitattu 2m:n välein
 Piirt. M. Koivikko 1997

0 10 20 m



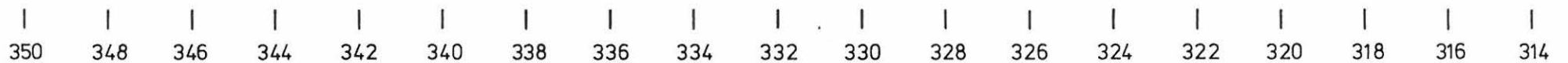


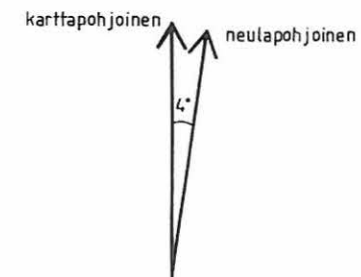
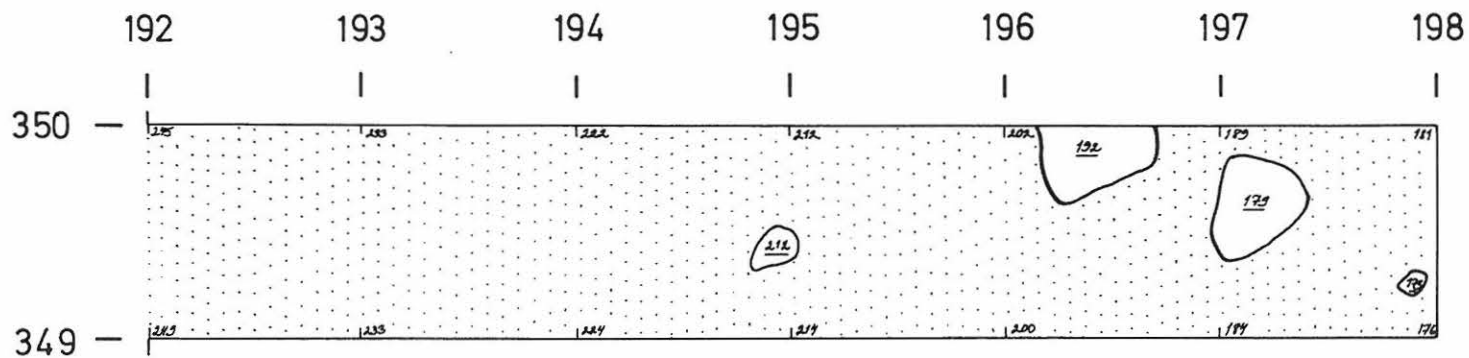
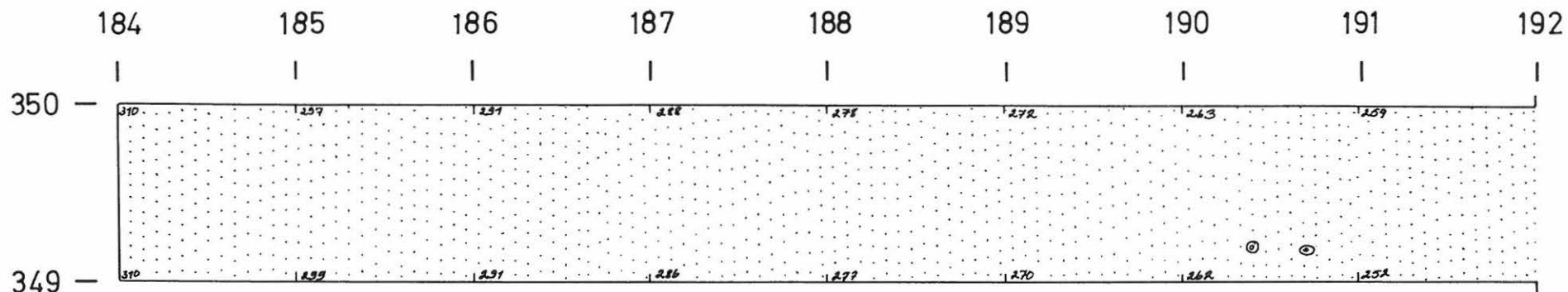
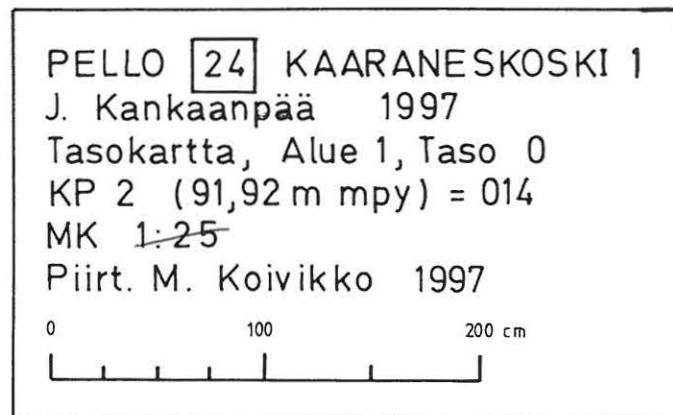
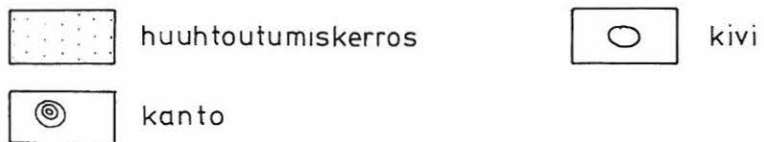
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Pintavaaituskartta (m mpy)
 Alueet 1-3
 MK ~~1:100~~
 Piirt. M. Koivikko 1997

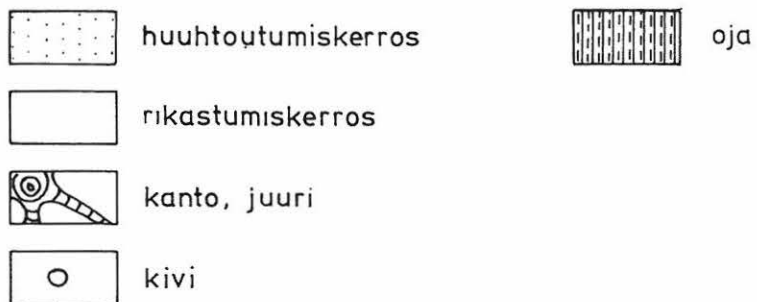
neulapohjoinen



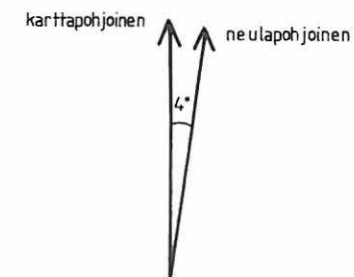
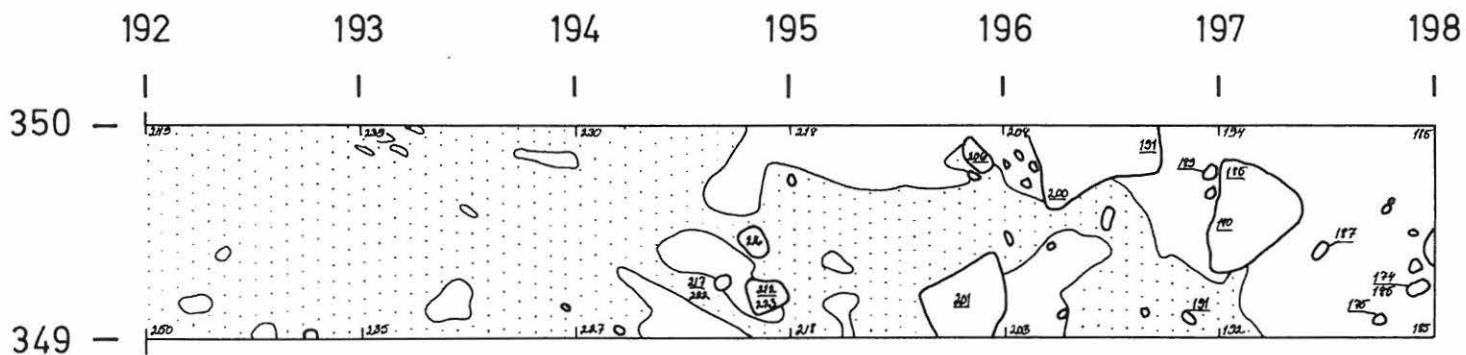
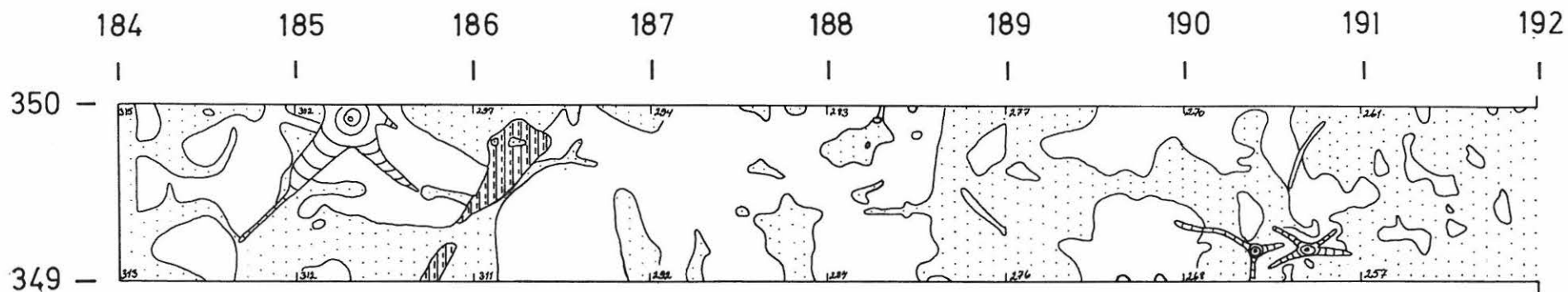
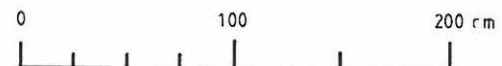
karttapohjoinen

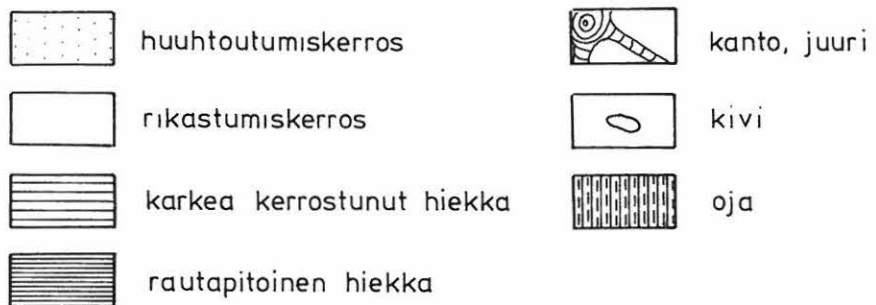




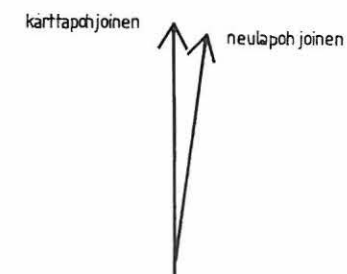
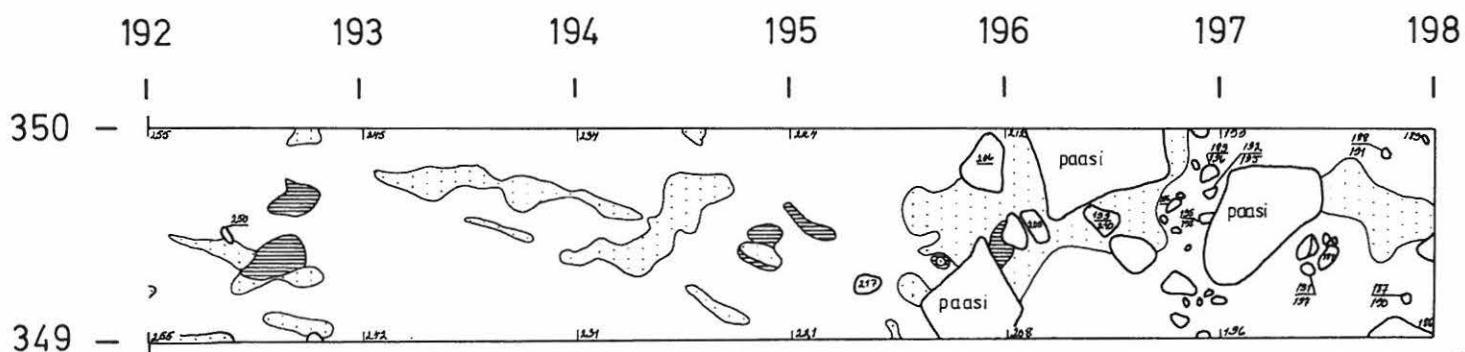
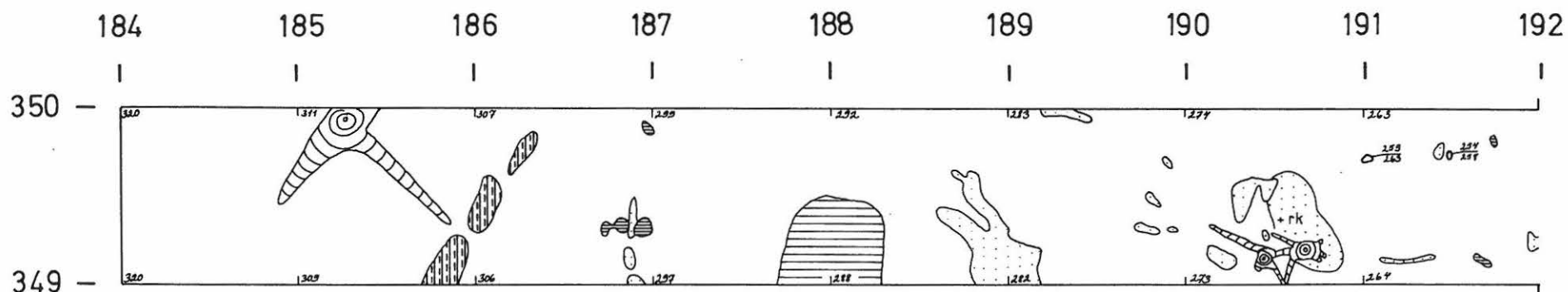
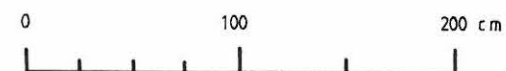


PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 1, Taso 1
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK ~~1:25~~
 Piirt. M. Koivikko 1997



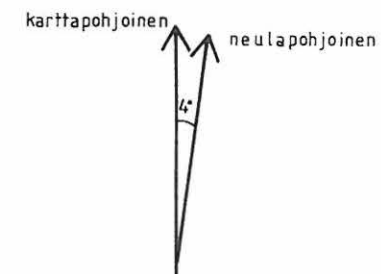
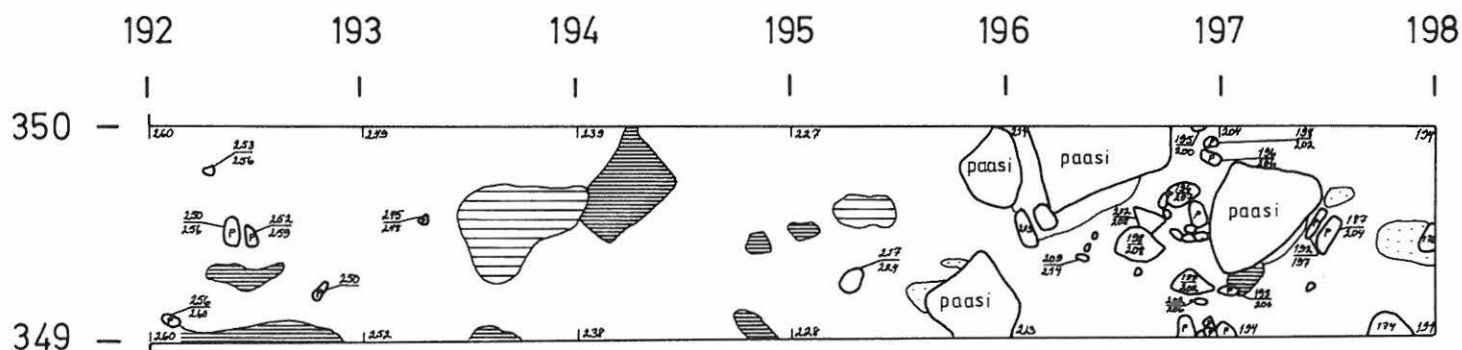
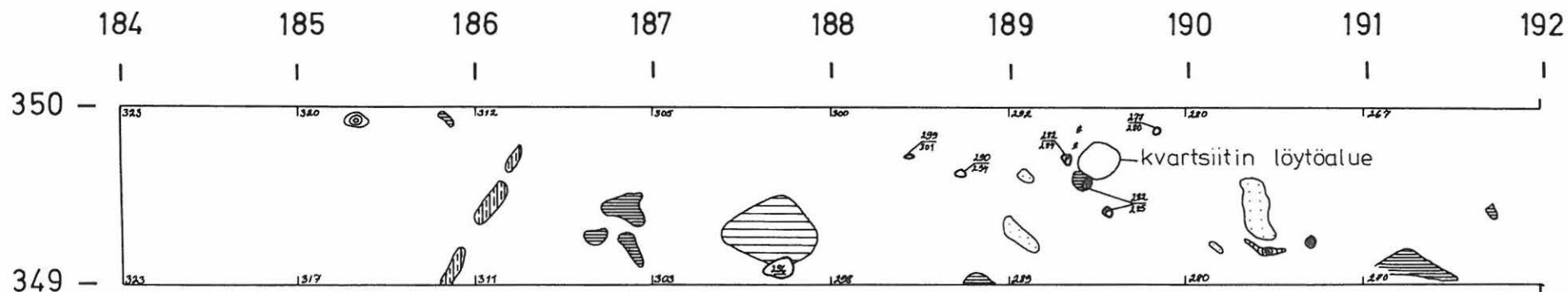
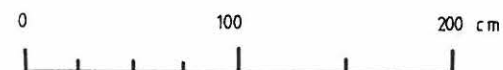


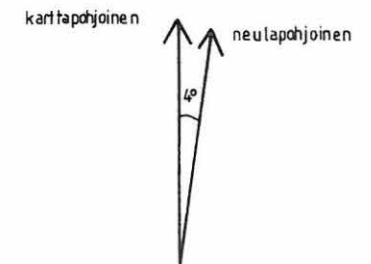
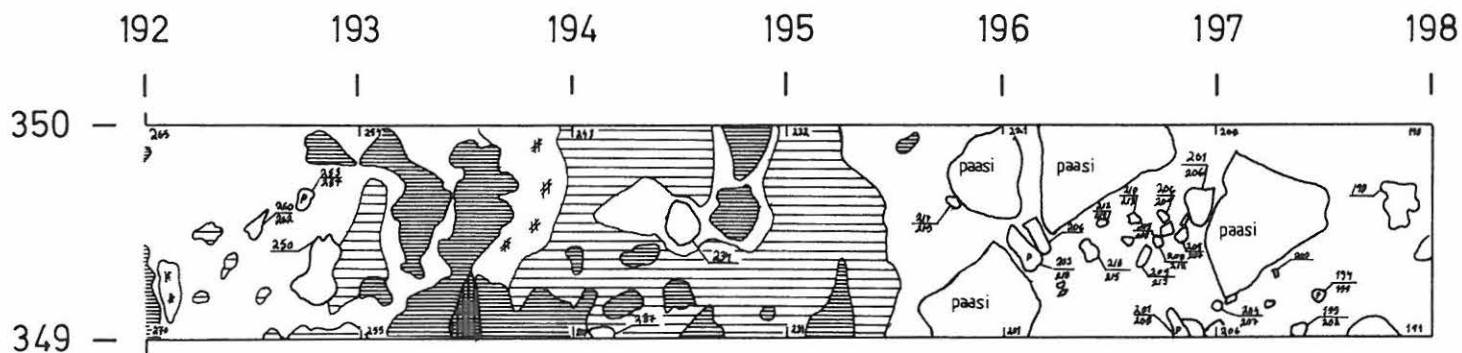
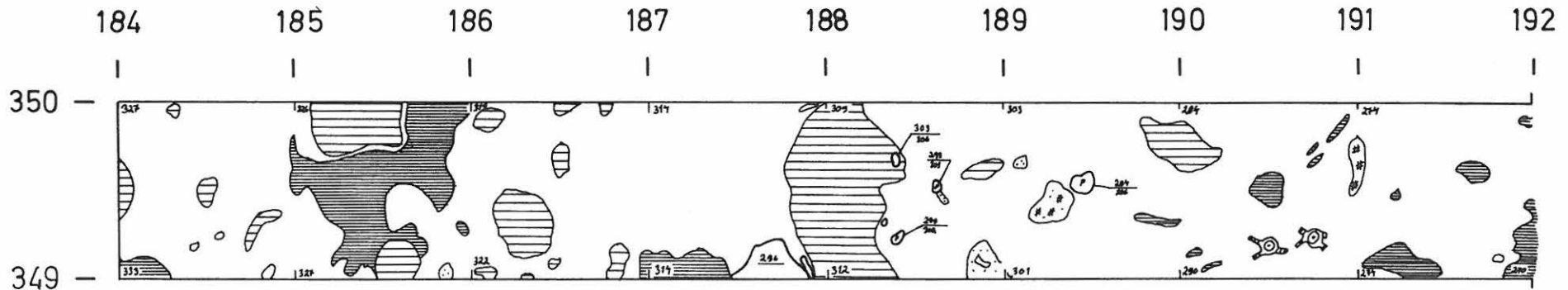
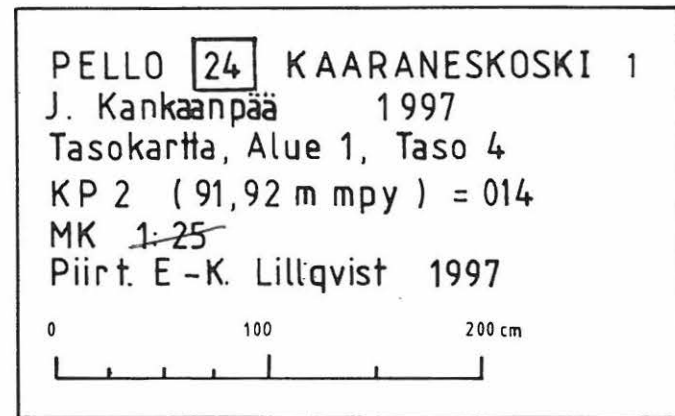
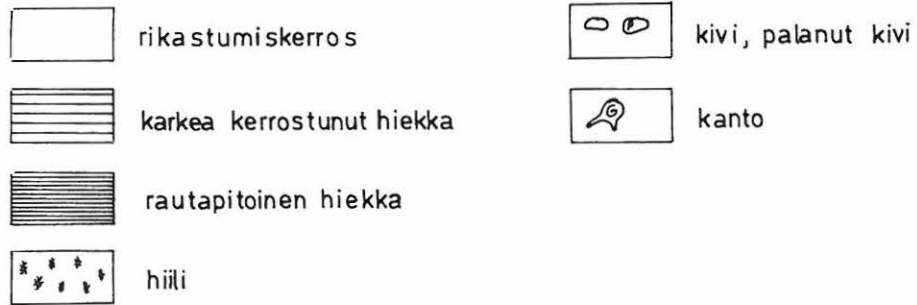
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 1, Taso 2
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK ~~1:25~~
 Piirt. M. Koivikko 1997

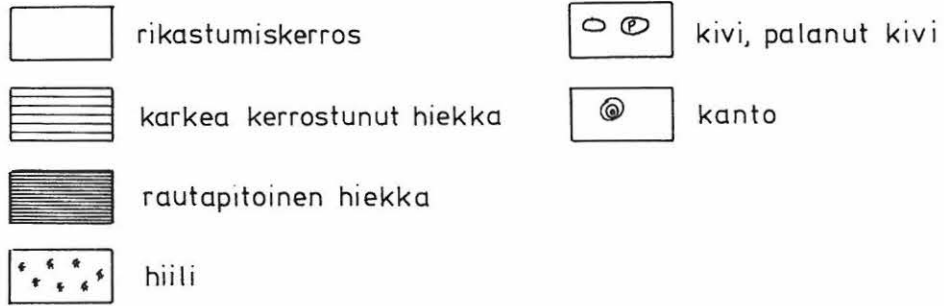




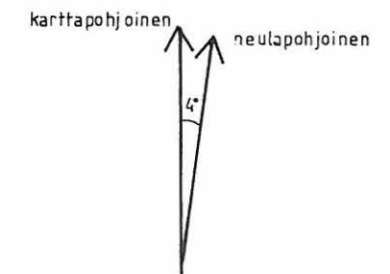
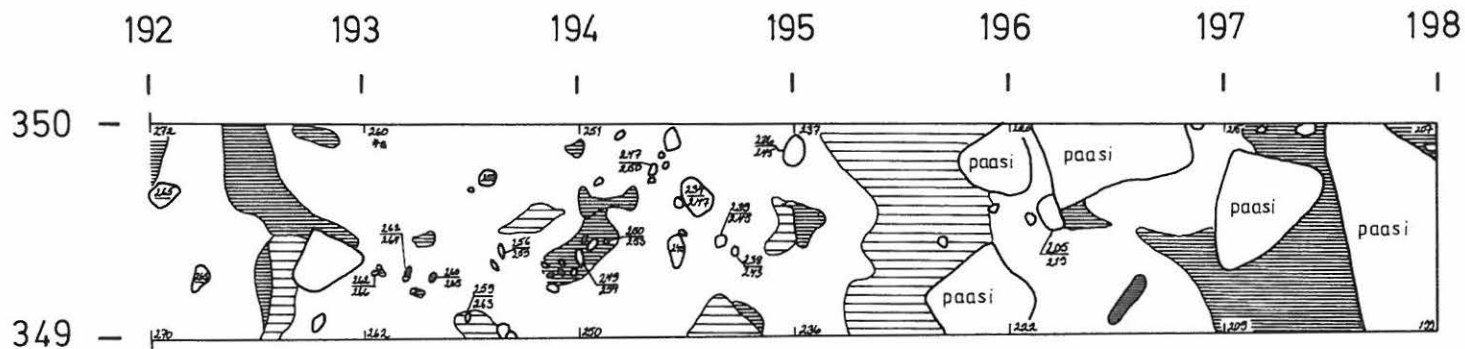
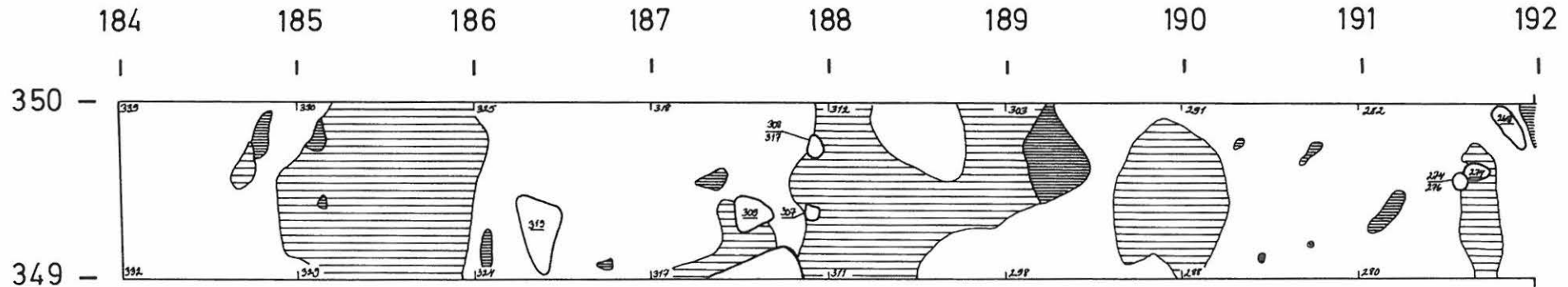
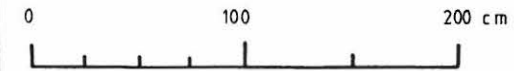
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 1, Taso 3
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK 1:25
 Piirt. M. Koivikko 1997

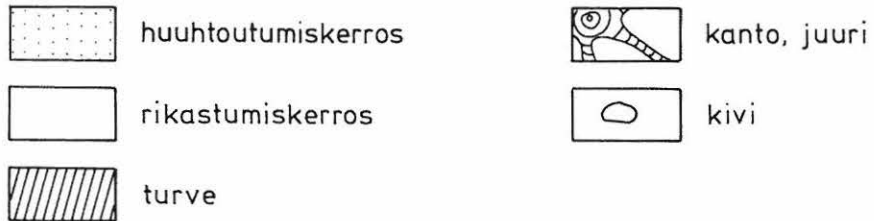




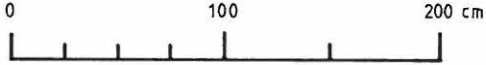
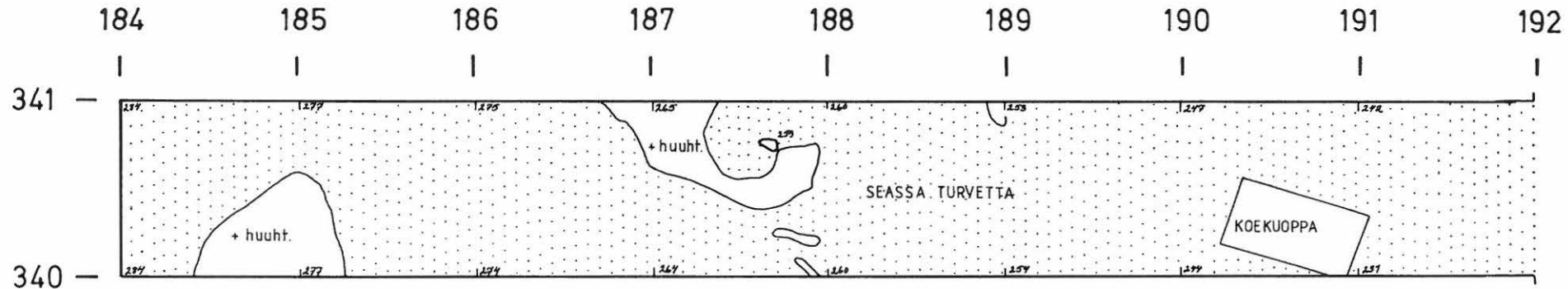


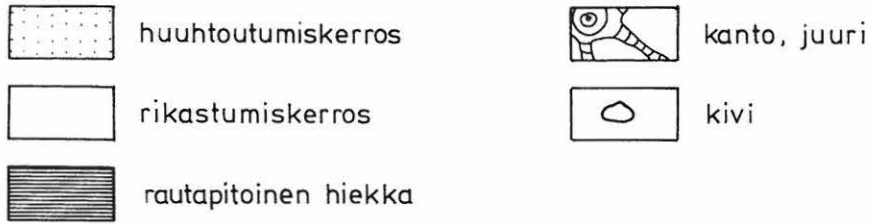
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 1, Taso 5
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK 1:25
 Piirt. M. Koivikko 1997



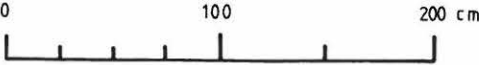
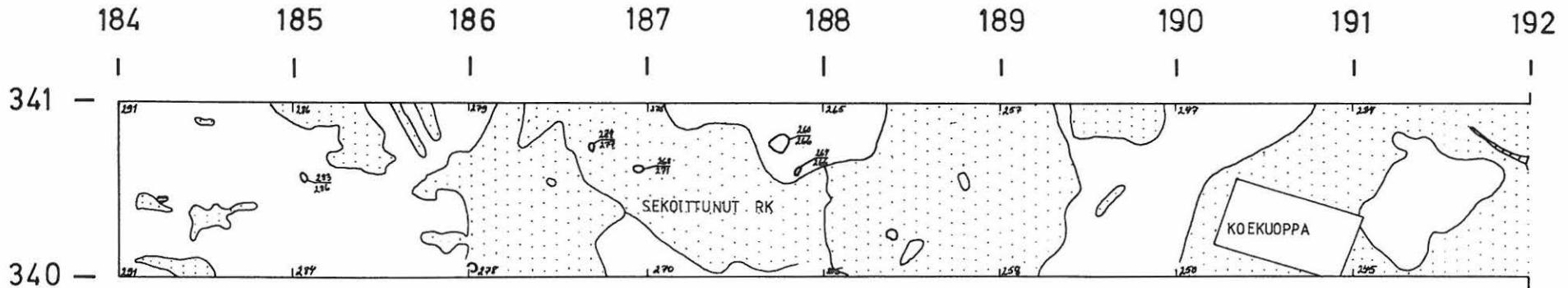


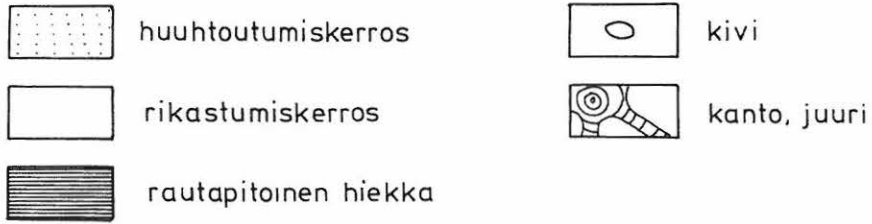
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 2, Taso 0
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK ~~1:25~~
 Piirt. M. Koivikko 1997

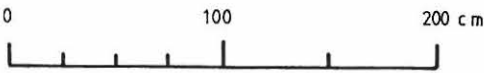
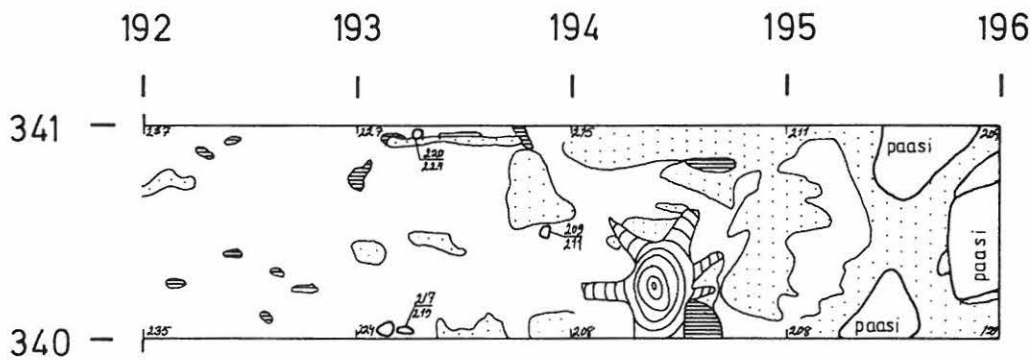
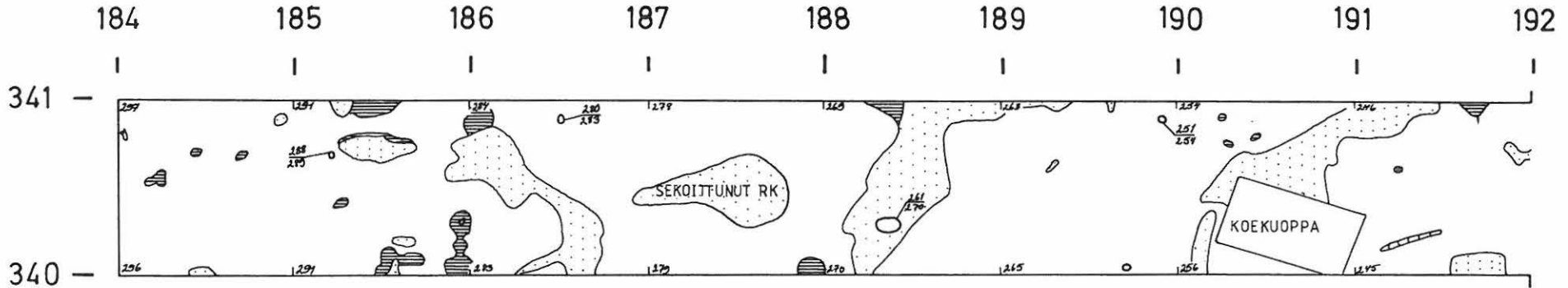


PELLO **24** KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 2, Taso 1
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK 1:25
 Piirt. M. Koivikko 1997



PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 2, Taso 2
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK 1:25
 Piirt. M. Koivikko 1997

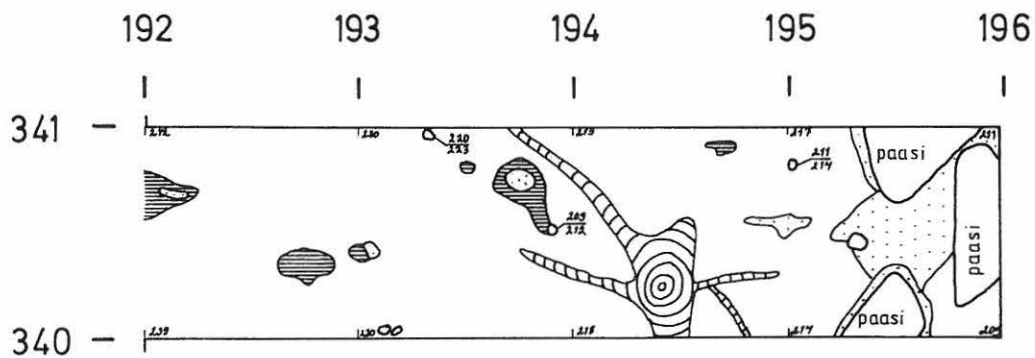
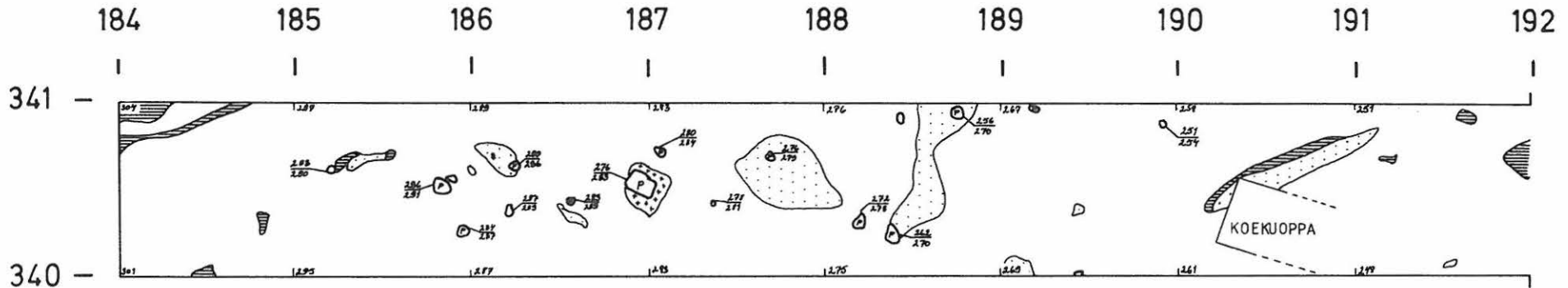
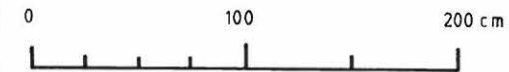
karttaphojinen



neulapohjoinen



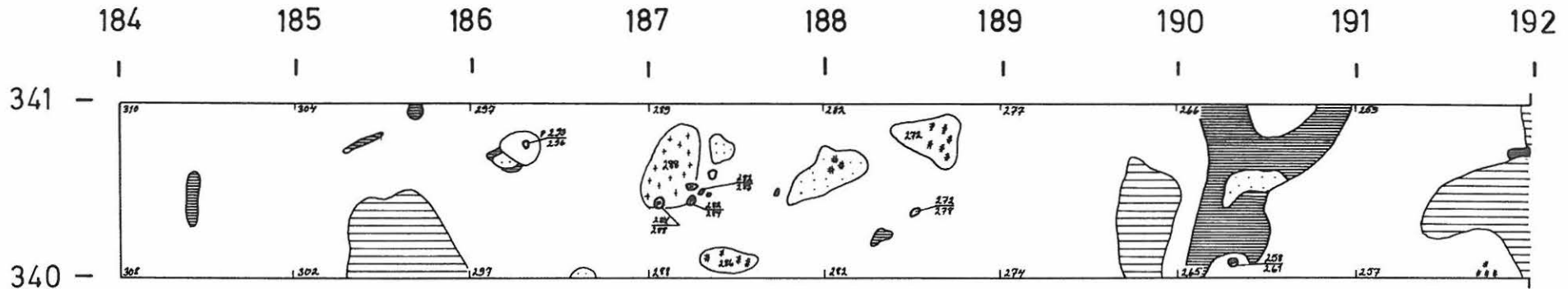
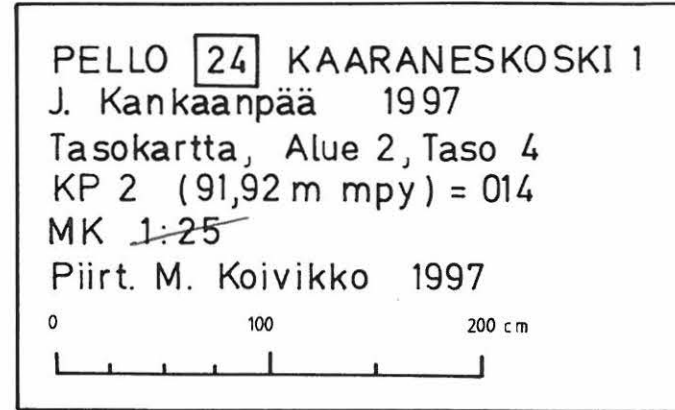
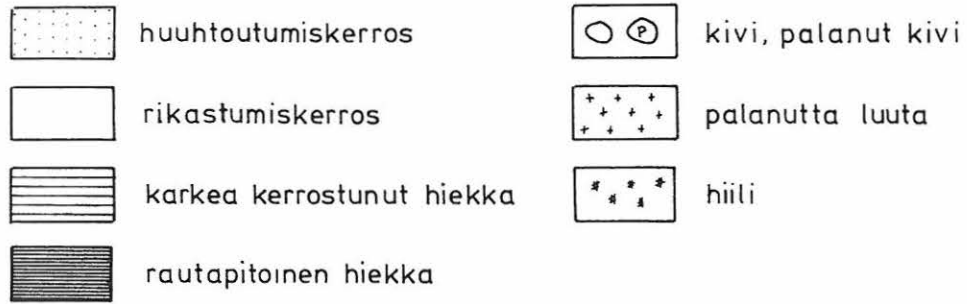
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 2, Taso 3
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK 1:25
 Piirt. M. Koivikko 1997

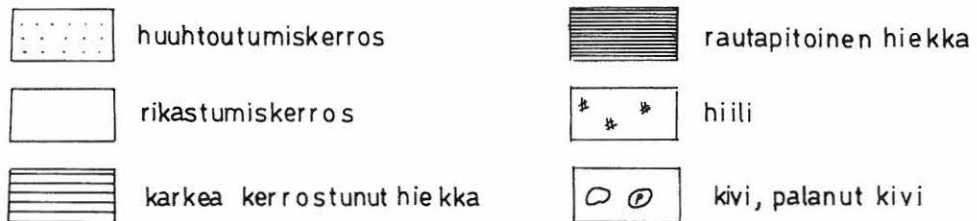


karttapohjoinen

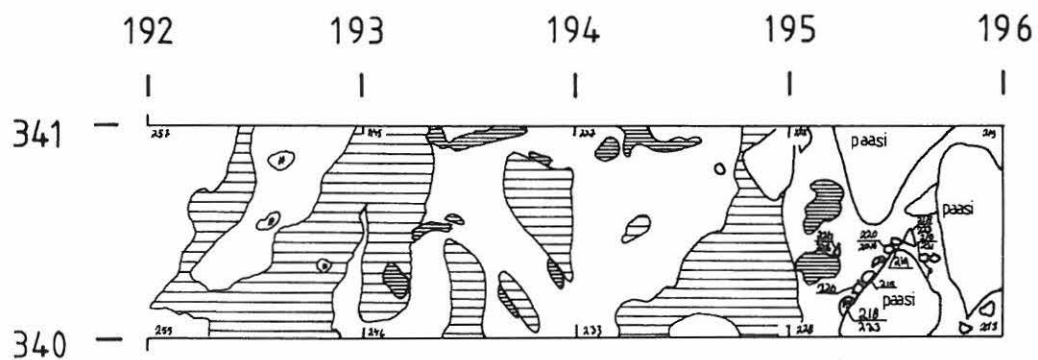
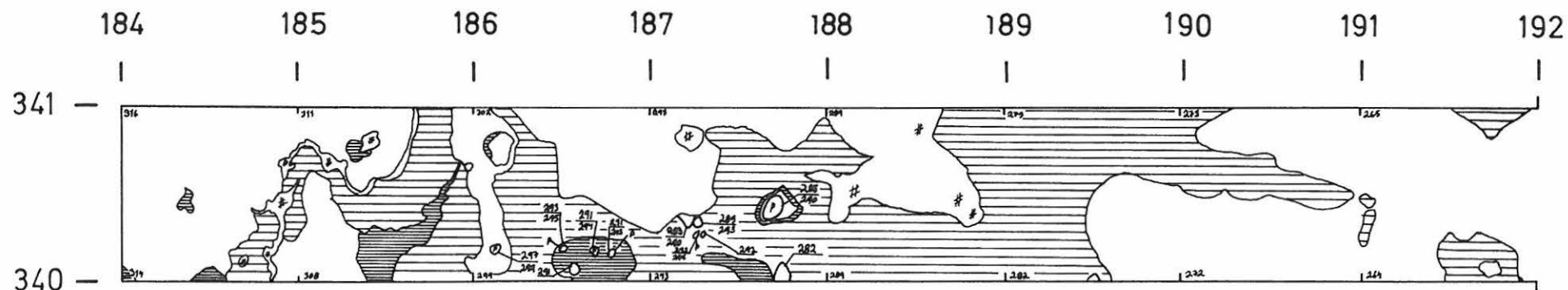
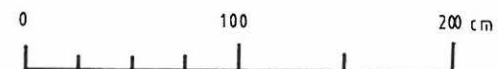


neulapohjoinen

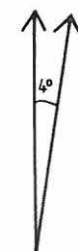




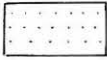
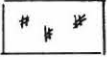
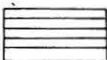
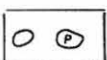


PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 2, Taso 5
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK ~~1:25~~
 Piirt. E-K. Lillqvist 1997



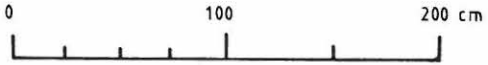
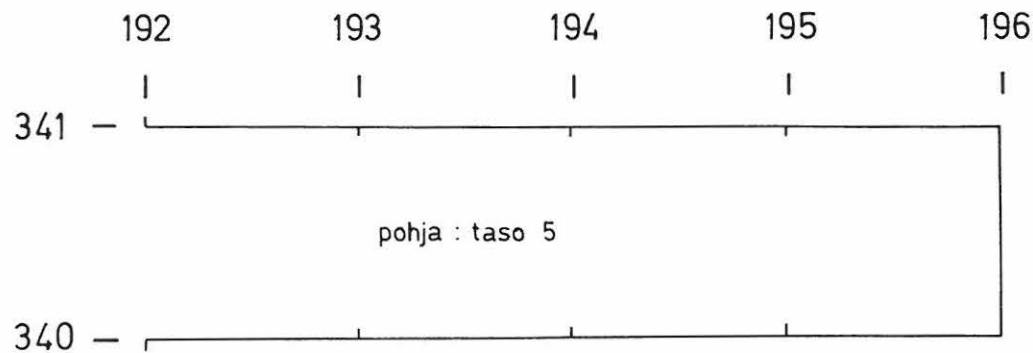
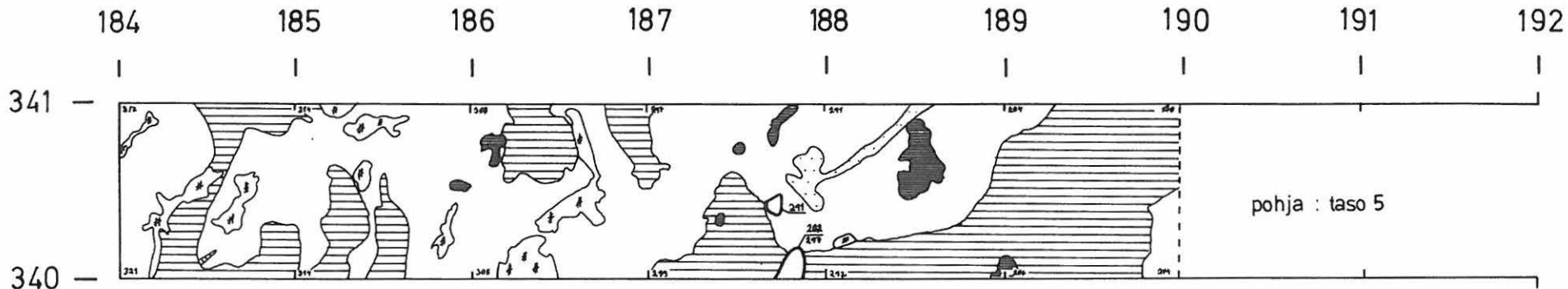
karttapohjoinen



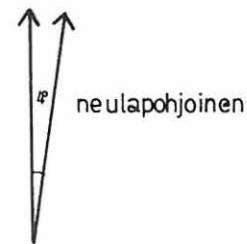
neulapohjoinen

- | | | | |
|--|---------------------------|---|--------------------|
|  | huuhtoutumiskerros |  | hiili |
|  | karkea kerrostunut hiekka |  | kivi, palanut kivi |
|  | rautapitoinen hiekka | | |
|  | rikastumis kerros | | |

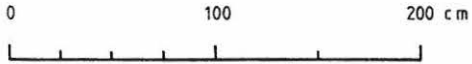
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 2, Taso 6
 KP 2 (91,92 m mpy) = 014
 MK 1-25
 Piirt. E-K. Lillqvist 1997

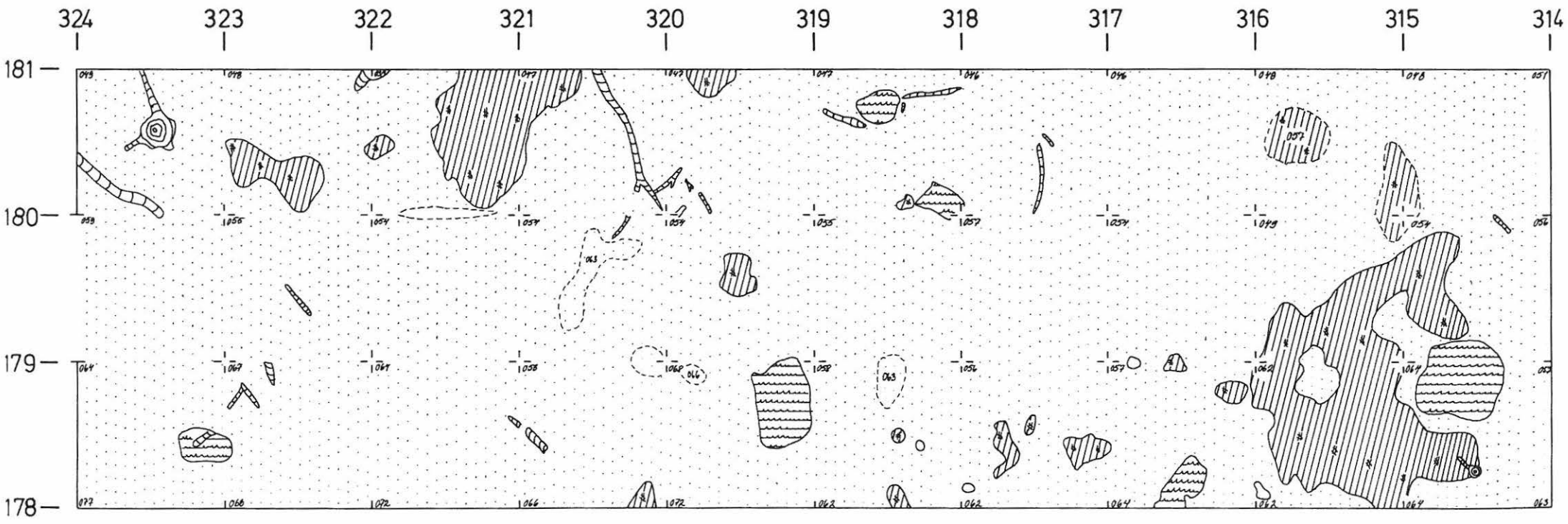
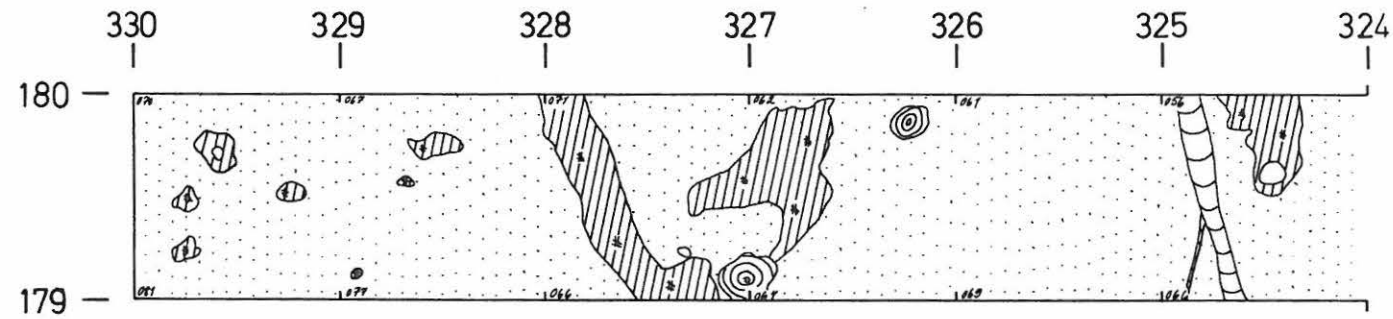
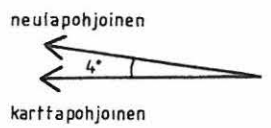
karttapohjoinen



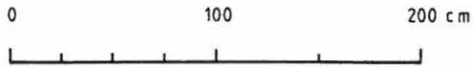
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 3, Taso 0
 KP 3 (88,33 m mpy) = 145
 Piirt. E-K. Lillqvist ja M. Koivikko
 1997



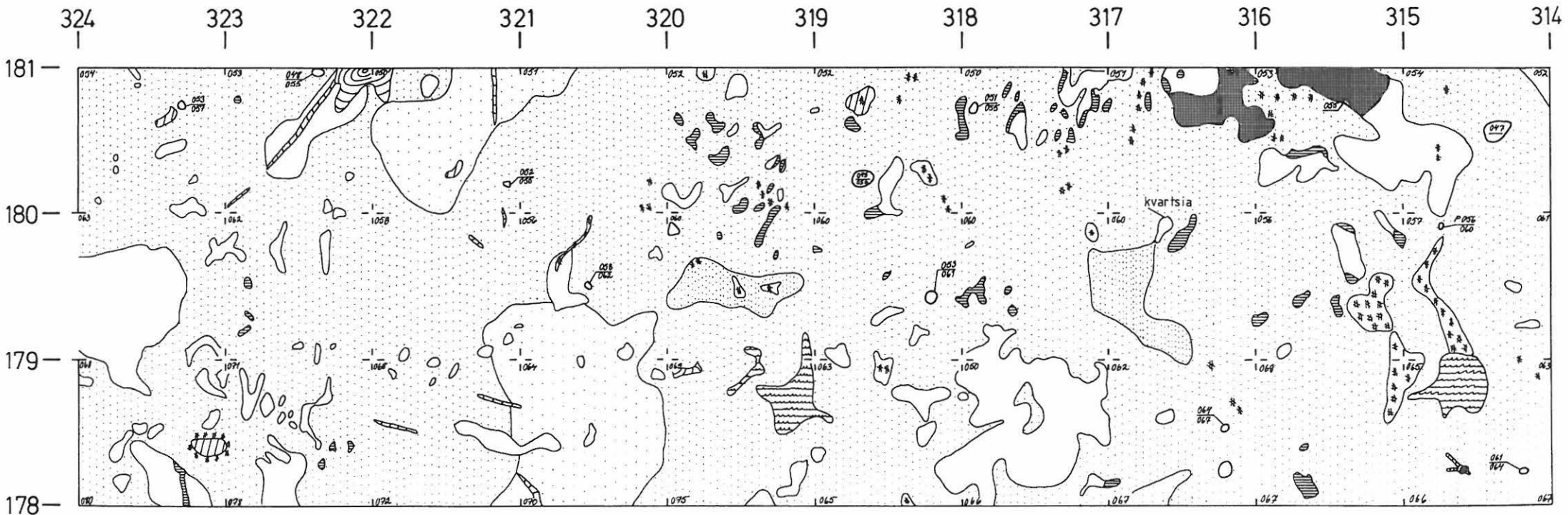
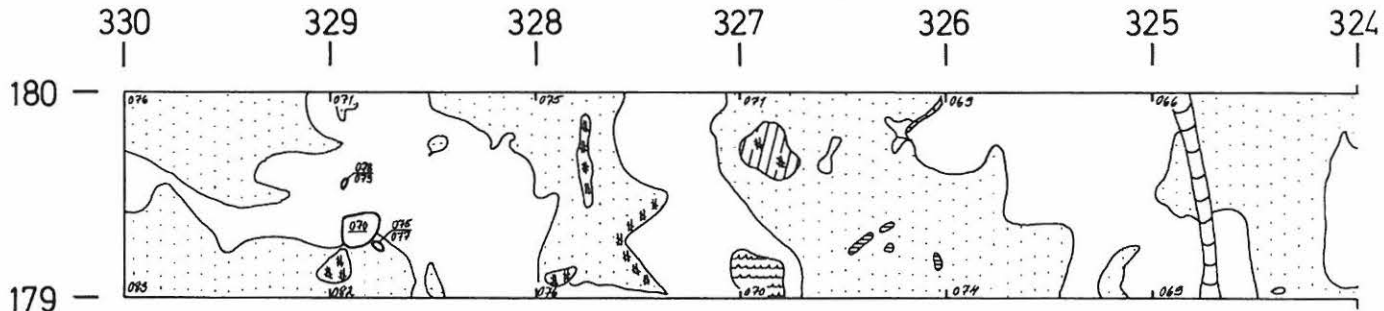
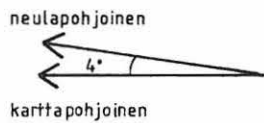
- turve
- huuhtoutumiskerros
- rikastumiskerros
- laho puu
- kuoppa
- kanto, juuri
- hiili



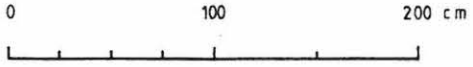
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 3, Taso 1
 KP 3 (88,33 m mpy) = 145
 Piirt. M. Koivikko 1997



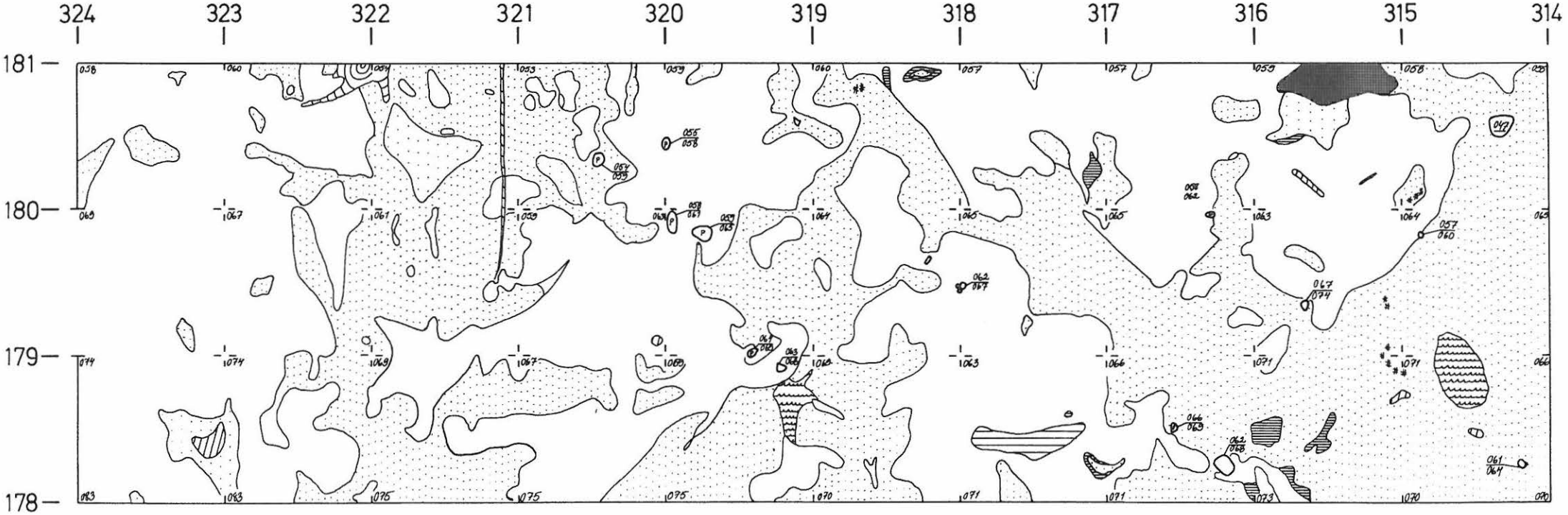
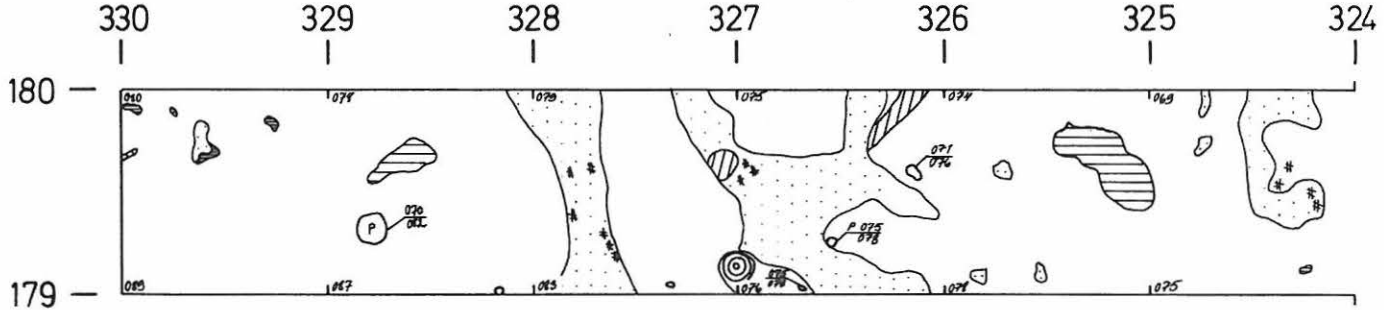
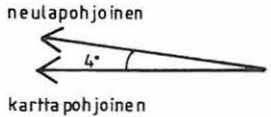
- | | | | |
|--|----------------------|---|--|
|  | turve |  | kanto, juuri |
|  | huuhtoutumiskerros |  | hiili |
|  | rikastumiskerros |  | kivi, palanut kivi |
|  | rautapitoinen hiekka |  | laho puu |
|  | likamaa |  | punertava huuhtoutumiskerros
tummanharmaa —,— |



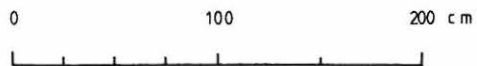
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 3, Taso 2
 KP 3 (88,33 m mpy) = 145
 Piirt. M. Koivikko 1997



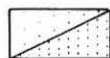
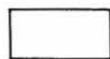
- | | | | |
|--|-------------------------------------|---|--------------------|
|  | turve |  | kanto, juuri |
|  | huuhtoutumiskerros
punertava --- |  | hiili |
|  | rikastumiskerros |  | kivi, palanut kivi |
|  | rautapitoinen hiekka |  | laho puu |
|  | karkea kerrostunut hiekka |  | likamaa |



PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 3, Taso 3
 KP 3 (88,33 m mpy) = 145
 Piirt. M. Koivikko 1997



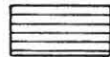
siltti

huuhtoutumiskerros
punertava —+—

rikastumiskerros



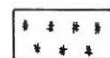
rautapitoinen hiekka



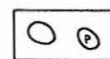
karkea kerrostunut hiekka



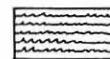
kanto, juuri



hiili



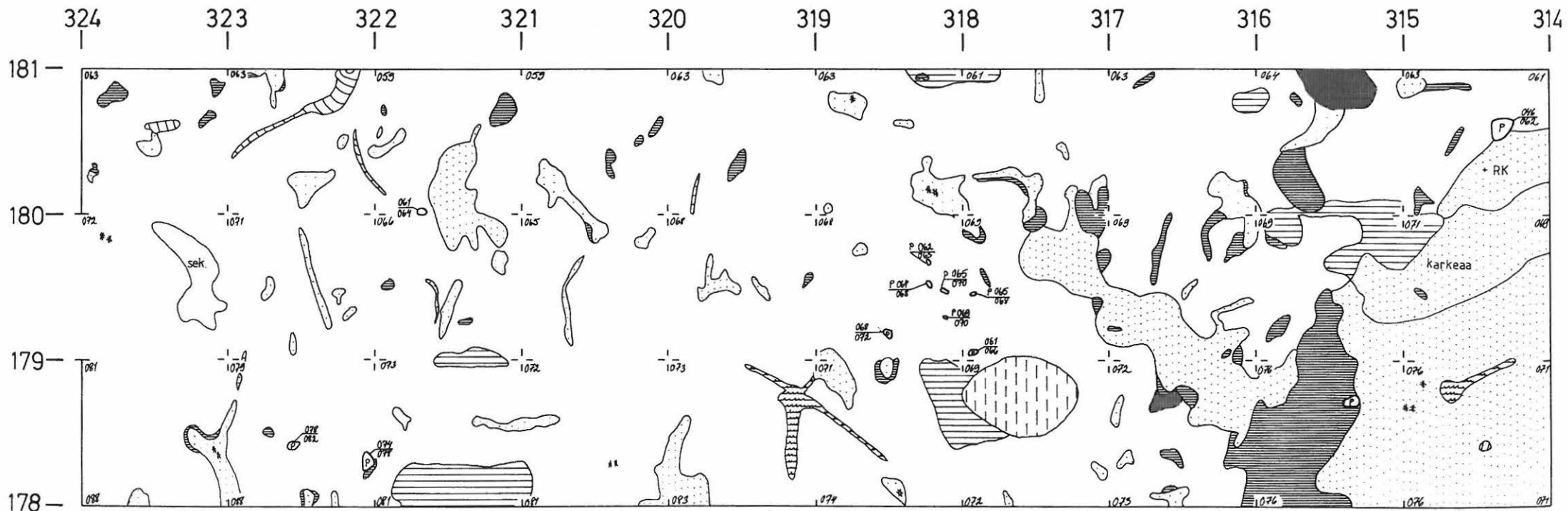
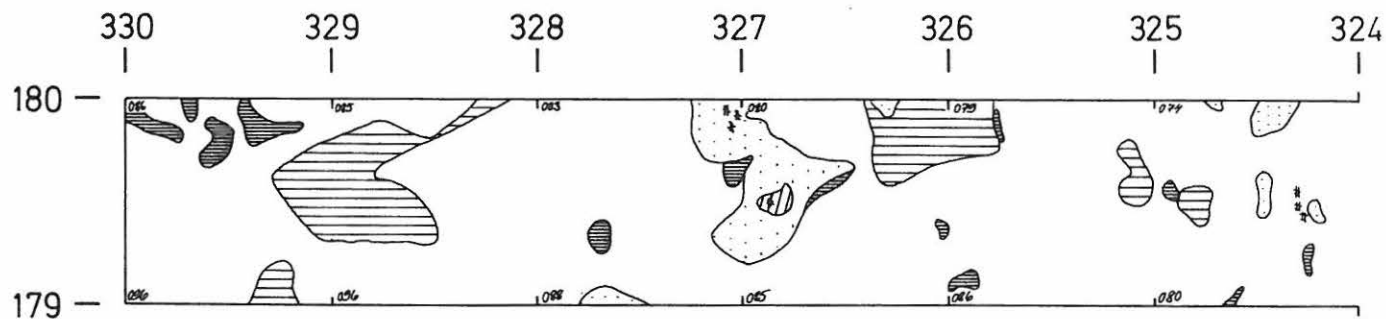
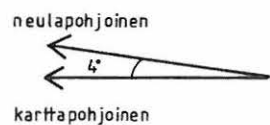
kivi, palanut kivi



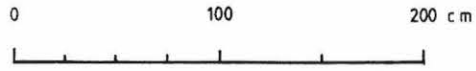
laho puu



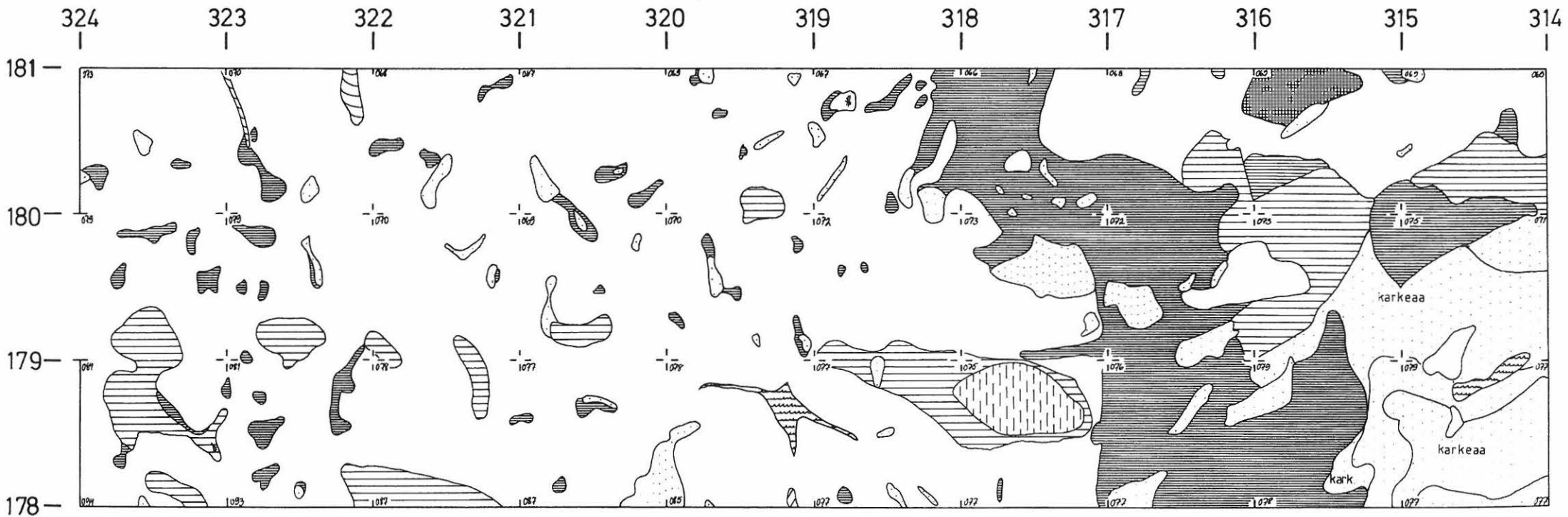
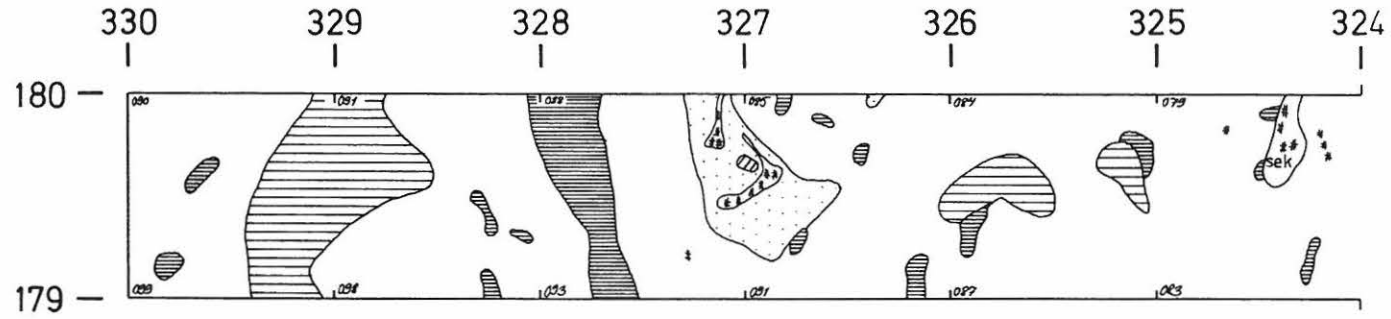
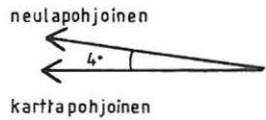
likamaa



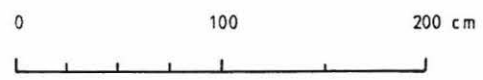
PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 3, Taso 4
 KP 3 (88,33 m mpy) = 145
 Piirt. M. Koivikko 1997



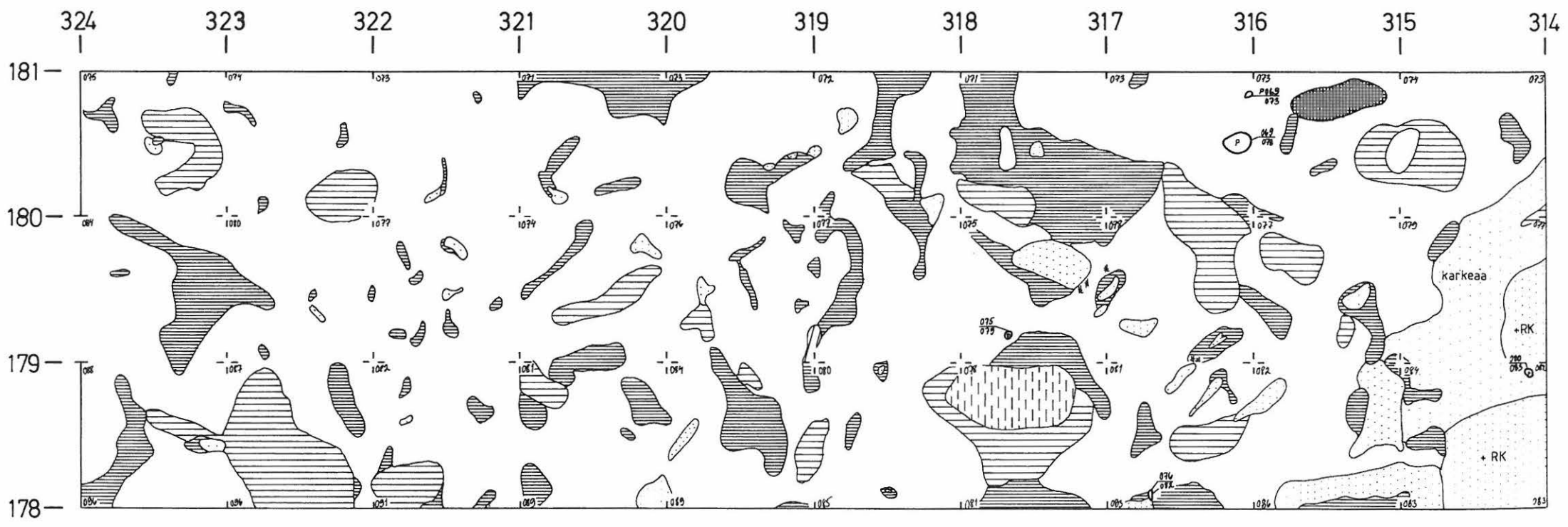
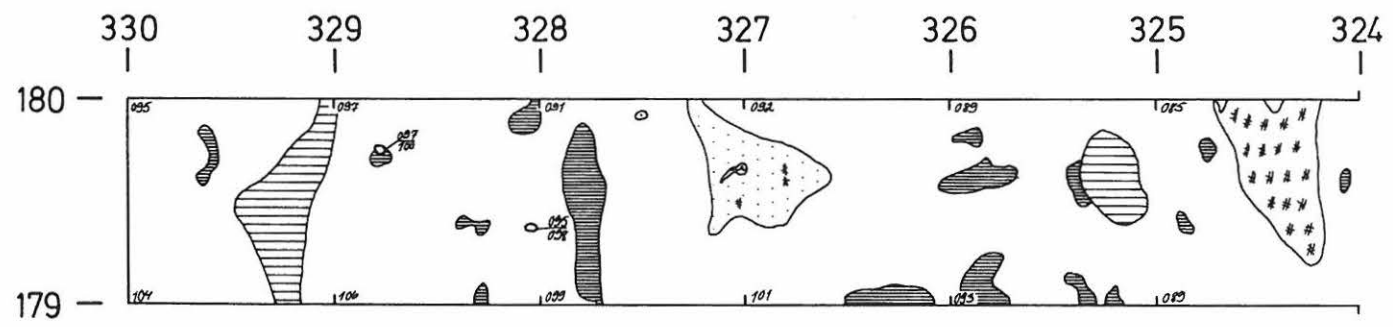
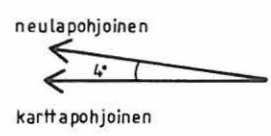
- | | | | |
|--|----------------------------------|--|--------------------|
| | siltti | | kanto, juuri |
| | huuhtoutumiskerros punertava —■— | | hiili |
| | rikastumiskerros | | kivi, palanut kivi |
| | rautapitoinen hiekka | | laho puu |
| | karkea kerrostunut hiekka | | likamaa |

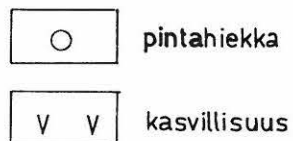


PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta, Alue 3, Taso 5
 KP 3 (88,33 m mpy) = 145
 Piirt. M. Koivikko 1997



- | | | | |
|--|-------------------------------------|--|--------------------|
| | siltti | | kanto, juuri |
| | huuhtoutumiskerros
punertava — — | | hiili |
| | rikastumiskerros | | kivi, palanut kivi |
| | rautapitoinen hiekka | | laho puu |
| | karkea kerrostunut hiekka | | likamaa |





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

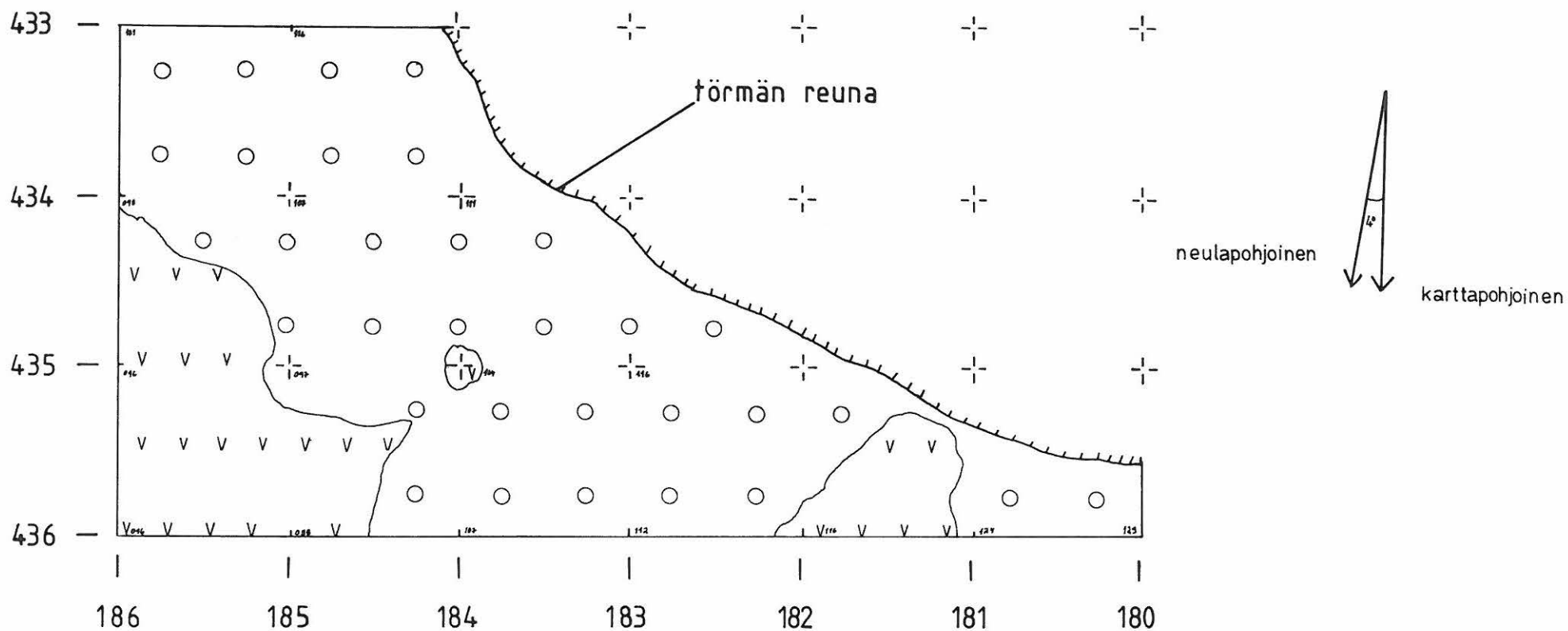
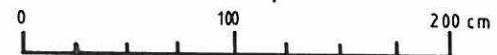
J. KANKAANPÄÄ 1997

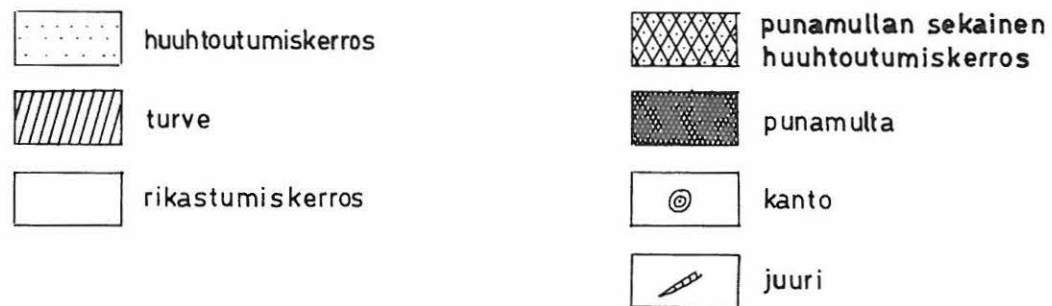
Tasokartta Alue 4, Pinta

KP 1 (89,50m mpy) = 013

~~MK 1:25~~

Piirt. E - K. Lillqvist 1997





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

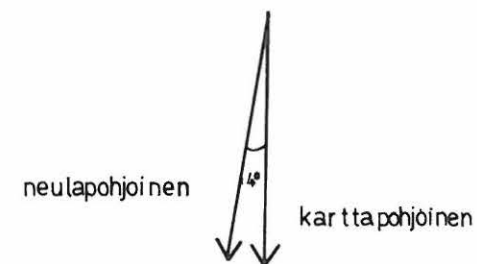
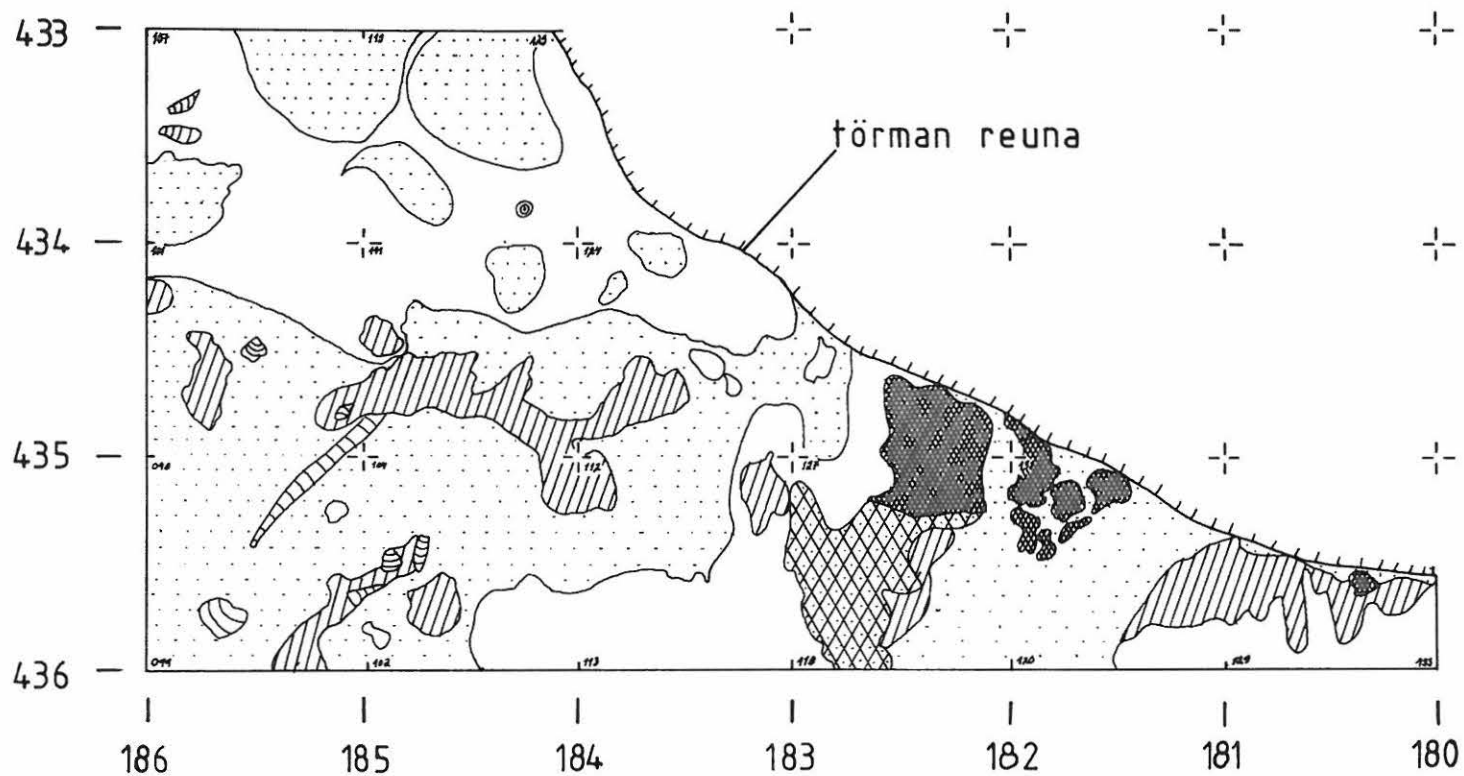
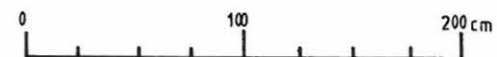
J. KANKAANPÄÄ 1997

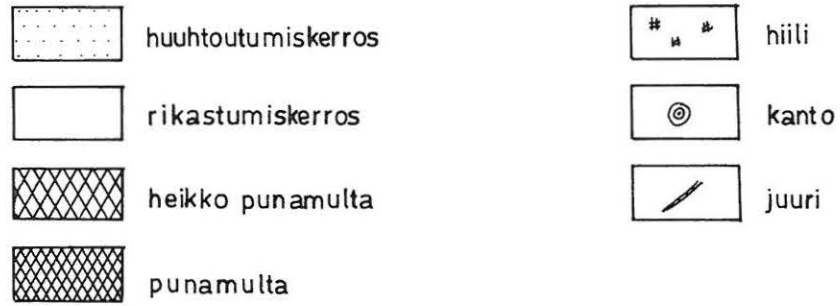
Tasokartta Alue 4, Taso 0

KP1 (89,50 m mpy) = 013

~~MK 1:25~~

Piirt. E-K. Lillqvist 1997





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

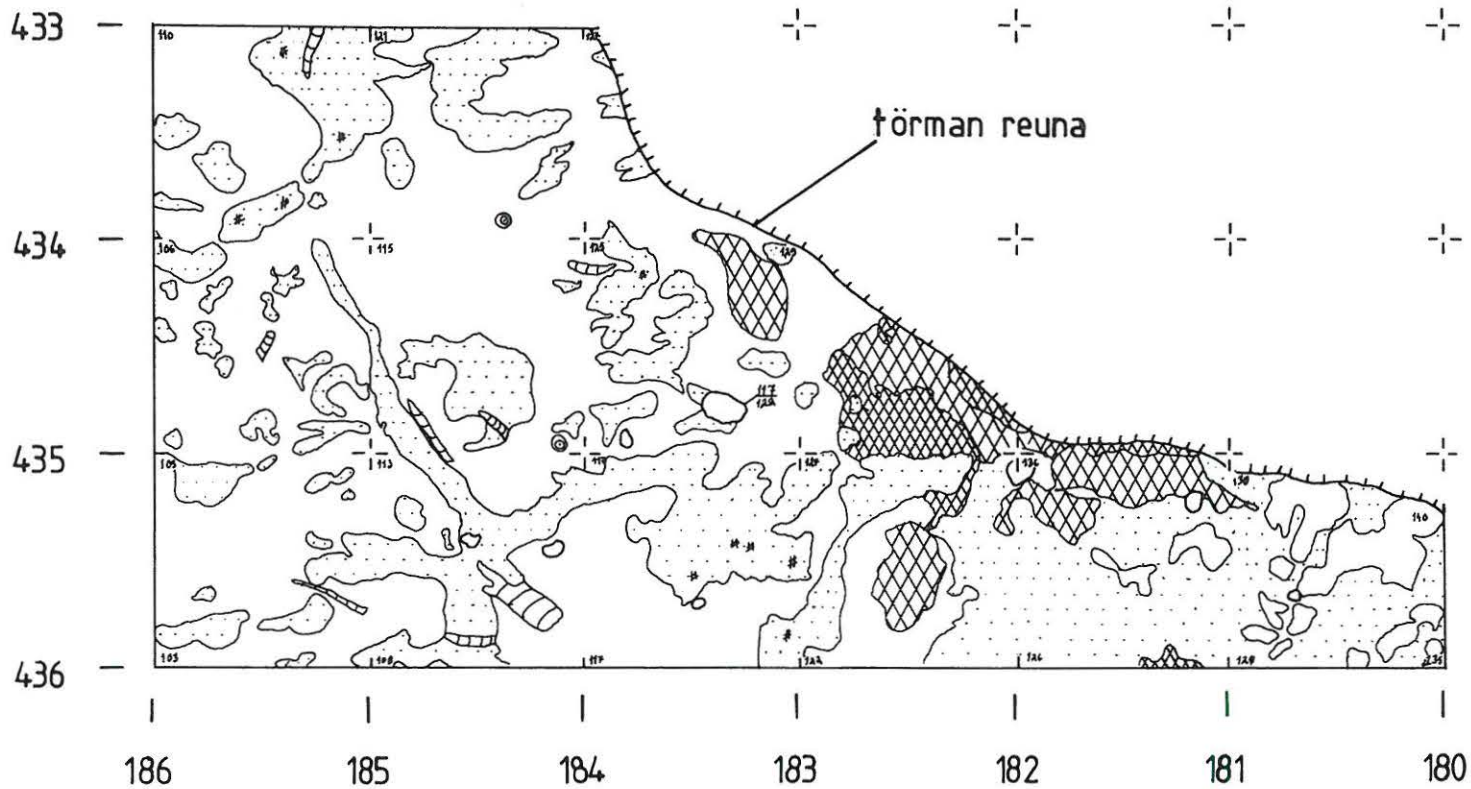
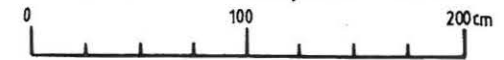
J. KANKAANPÄÄ 1997

Tasokartta Alue 4, Taso 1

KP 1 (89,50 m mpy) = 013

~~MK 1:25~~

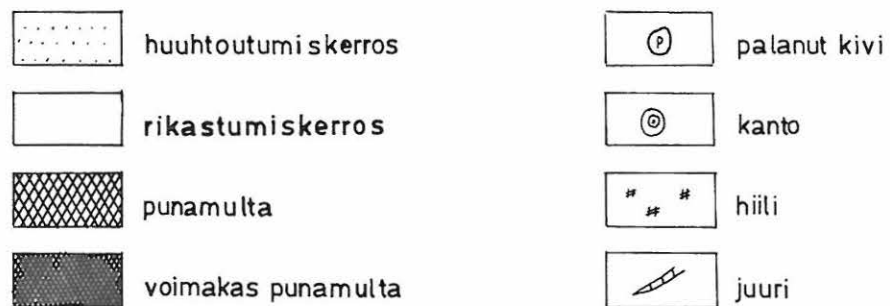
Piirt. E-K. Lillqvist 1997



ne ulapohjoinen



karttaphjoinen

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

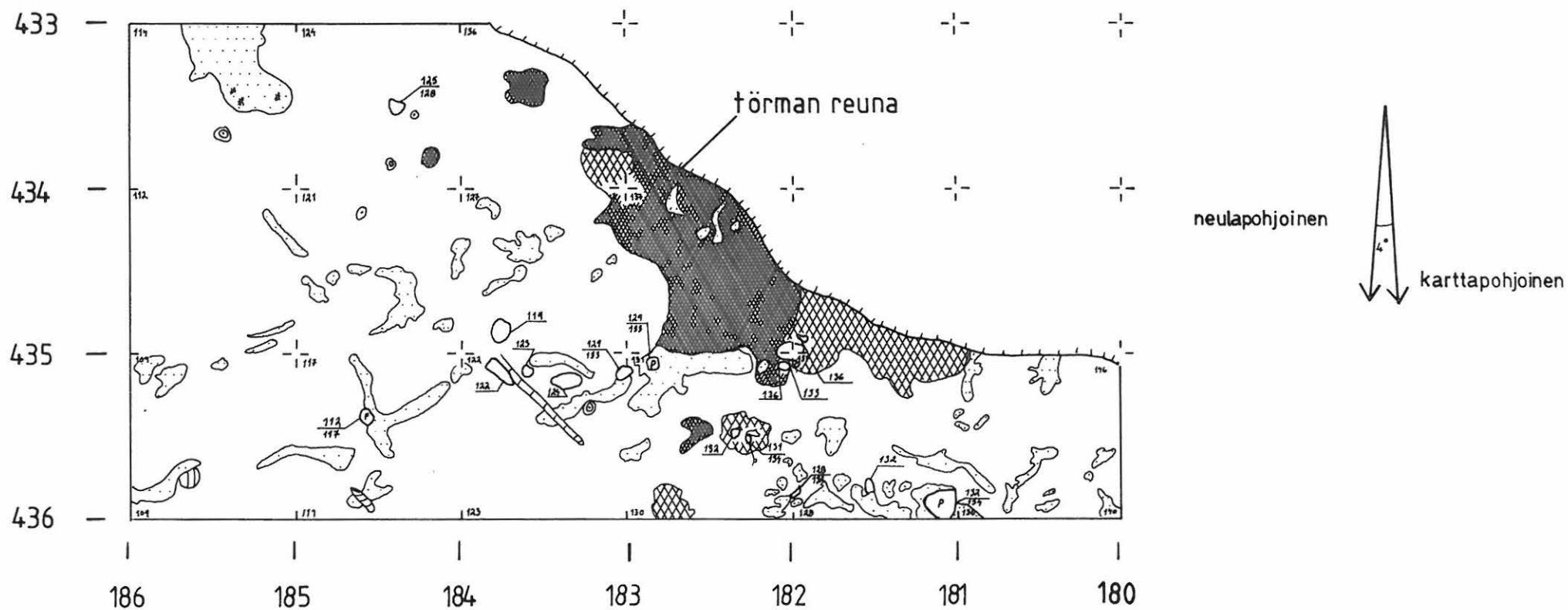
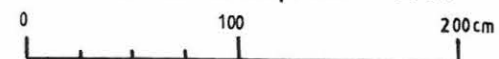
J. KANKAANPÄÄ 1997

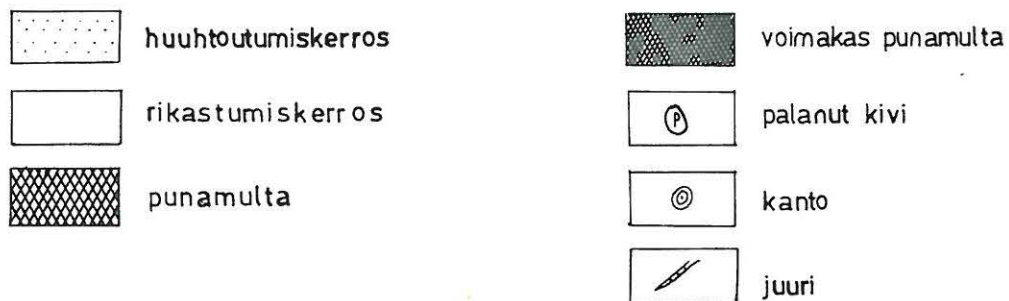
TASOKARTTA ALUE4, TASO 2

KP1 (89,50 m mpy) = 013

MK 1:25

Piirt. E.-K. Lillqvist 1997





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

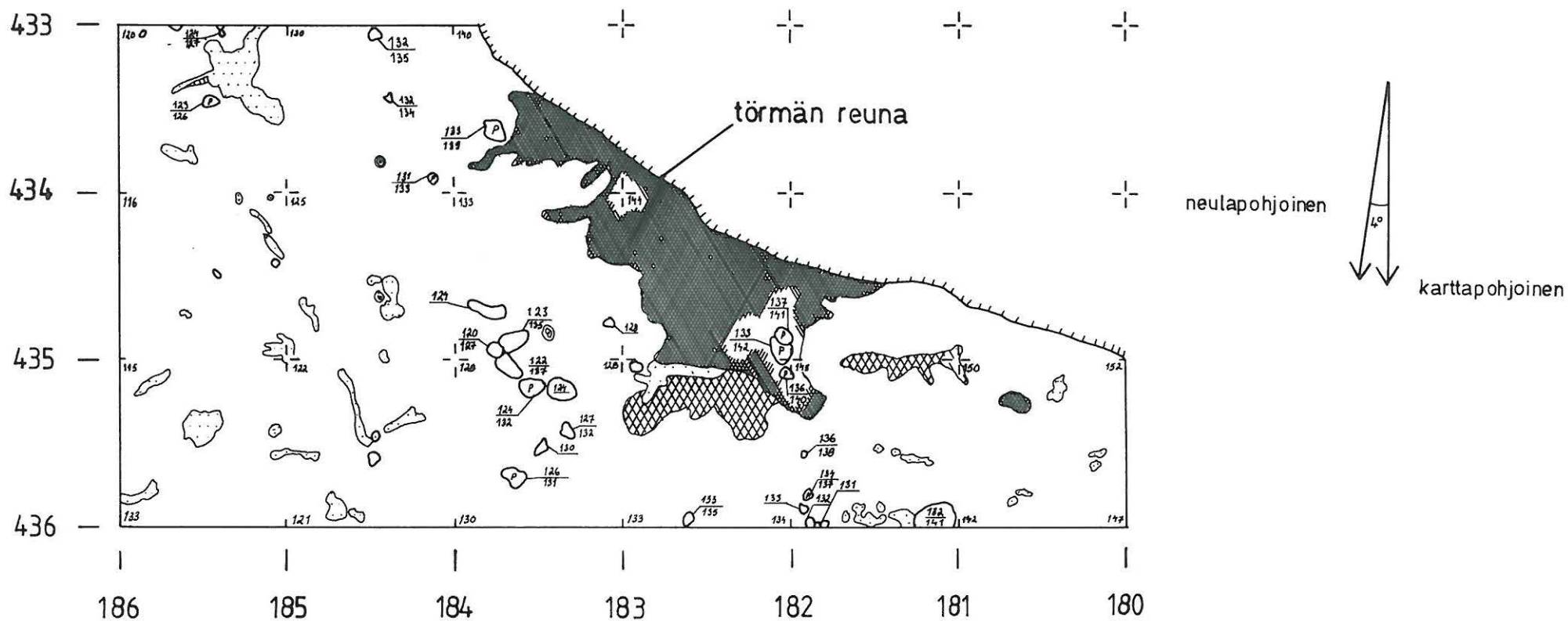
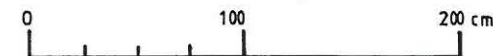
J. KANKAANPÄÄ 1997

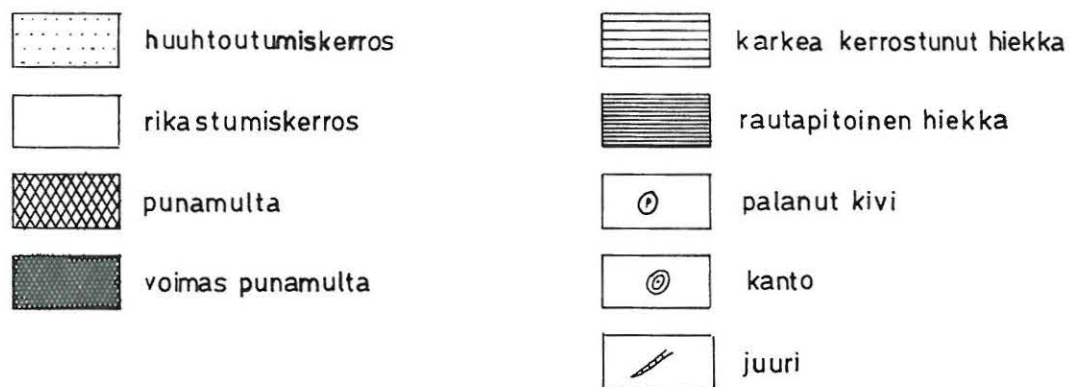
TASOKARTTA ALUE 4, TASO 3

KP 1 (89,50 m mpy) = 013

MK 1: 25

Piirt. E.-K. Lillqvist 1997





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

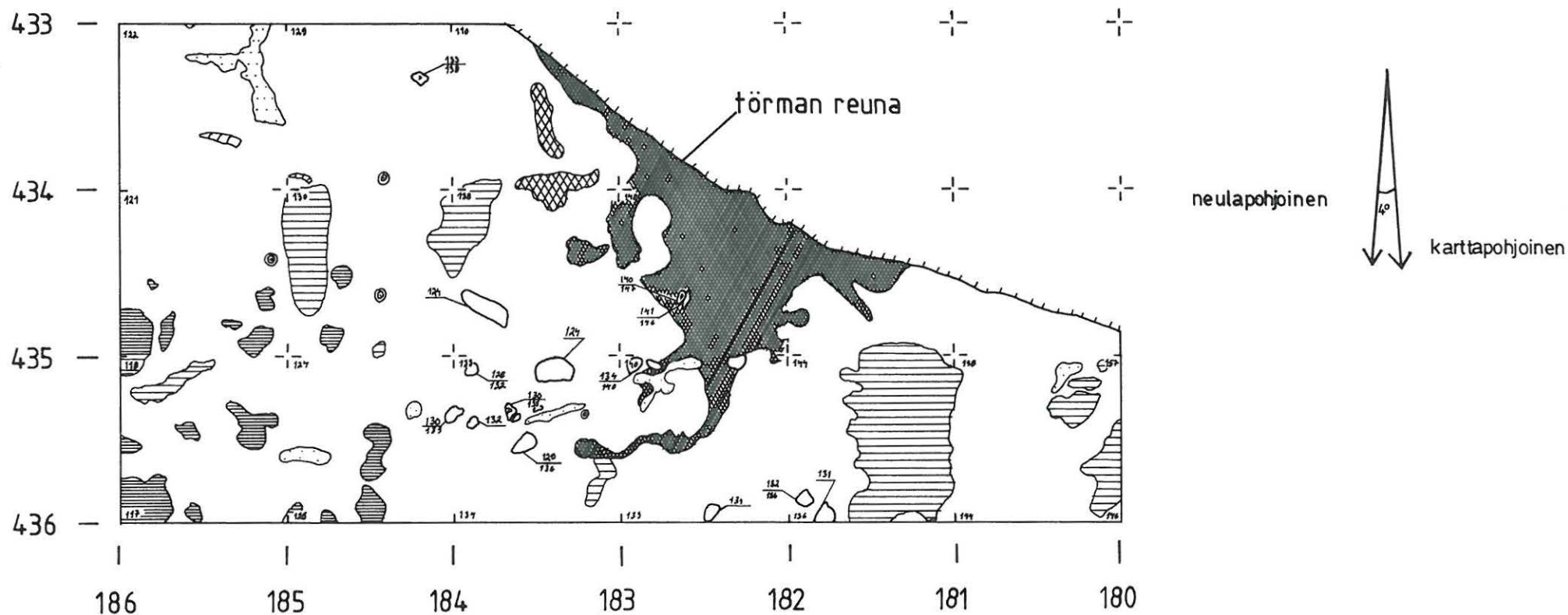
J. KANKAANPÄÄ 1997

Tasokartta Alue 4, Taso 4

KP1 (89, 50 m mpy) = 013

~~MK 1: 25~~

Piirt. E-K. Lillqvist 1997





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

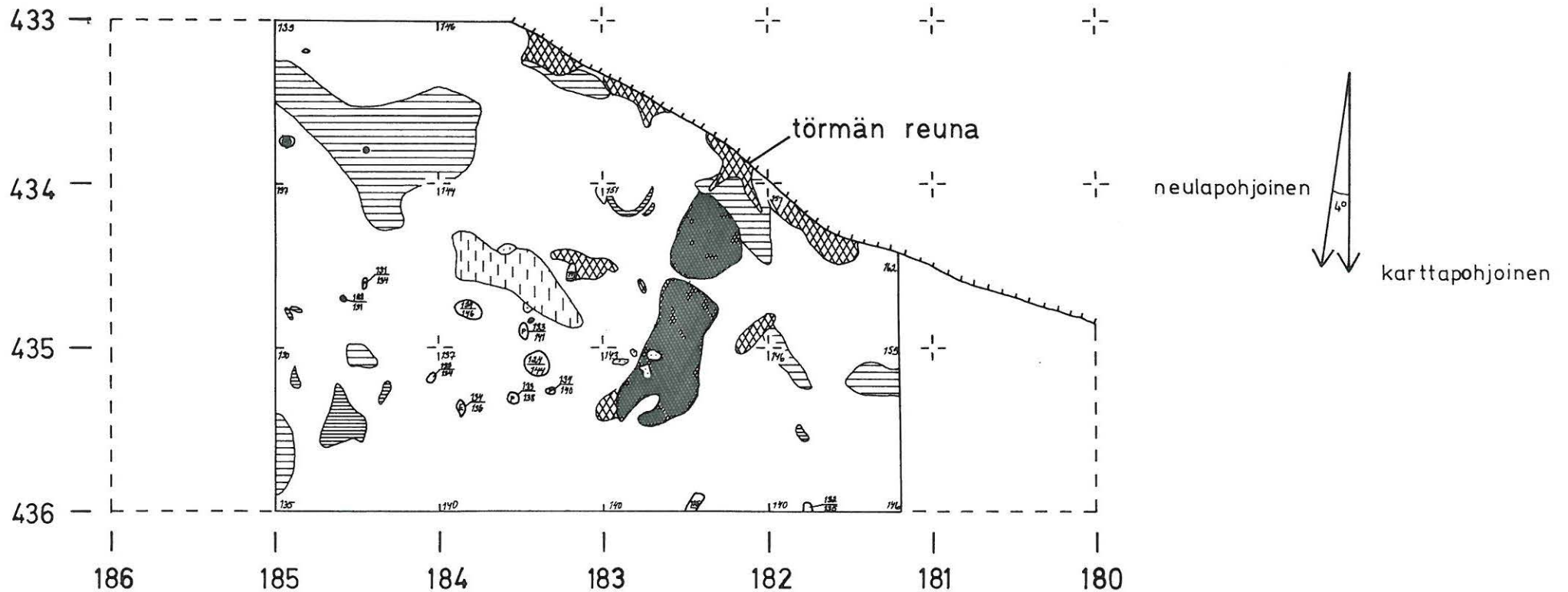
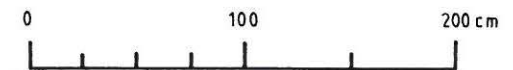
J. Kankaanpää 1997

Tasokartta Alue 4, Taso 5

KP 1 (89,50 m mpy) = 013

~~Mk 1:25~~

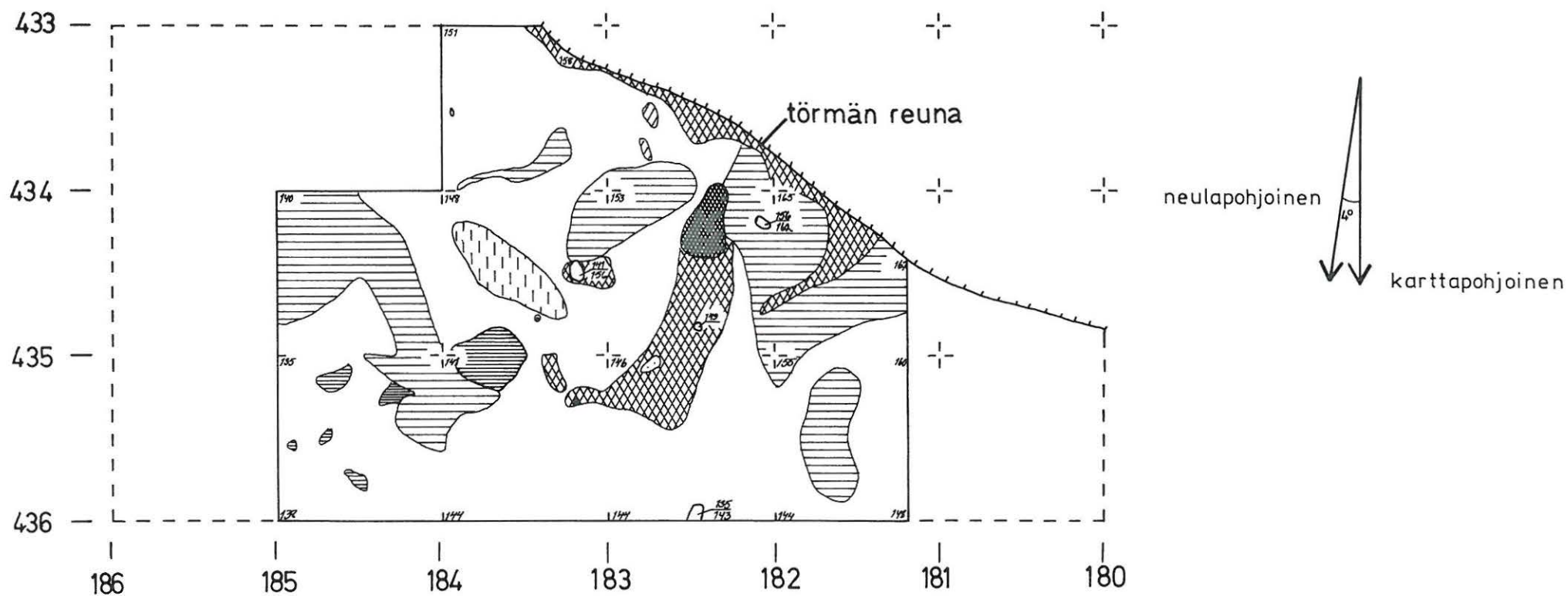
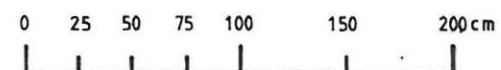
Piirt. M. Koivikko 1997

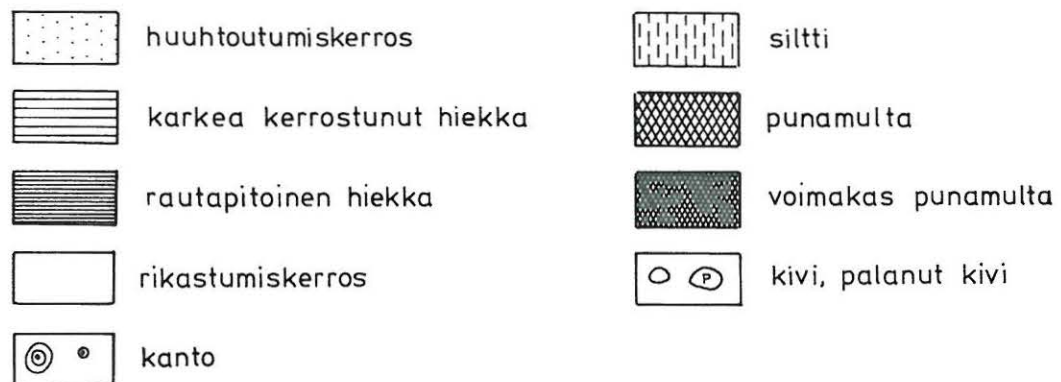




PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

J. Kankaanpää 1997
 Tasokartta Alue 4, Taso 6
 KP 1 (89,50 m mpy) = 013
 Mk 1:25
 Piirt. M. Koivikko 1997





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

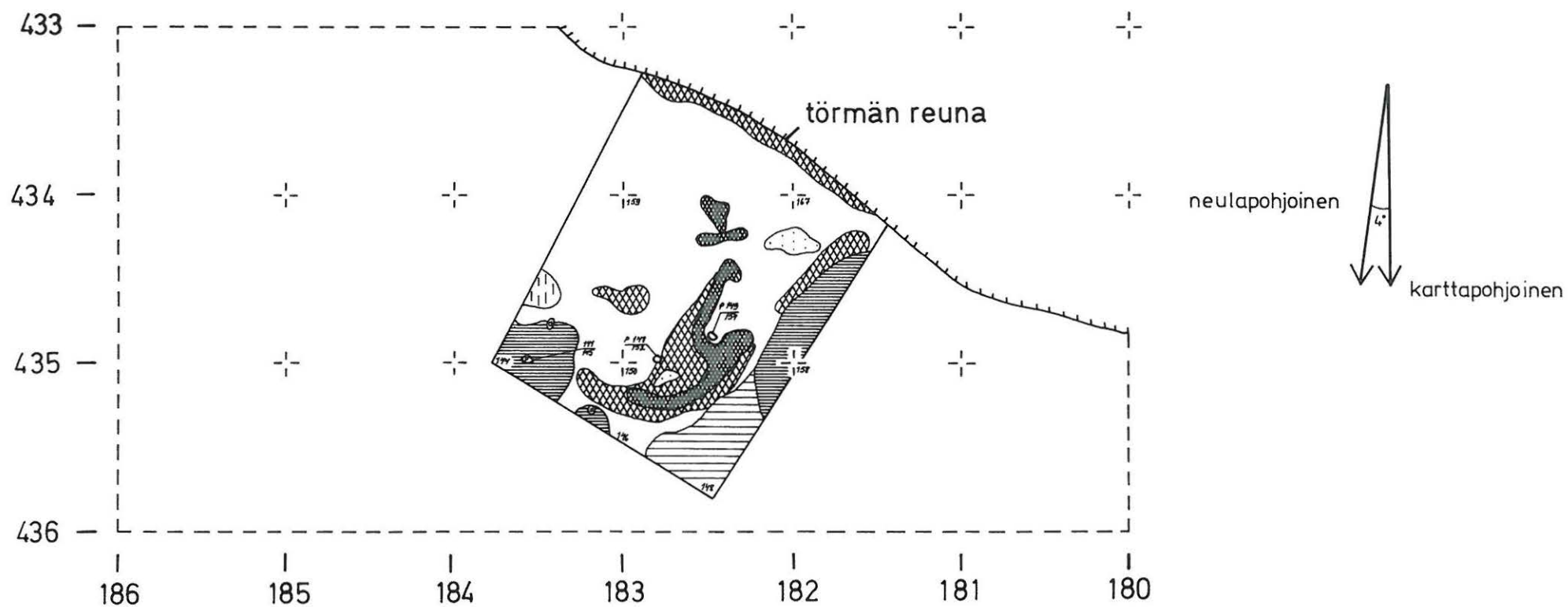
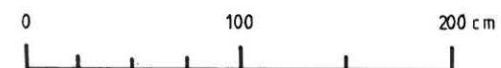
J. Kankaanpää 1997

Tasokartta Alue 4, Taso 7

KP 1 (89,50 m mpy) = 013

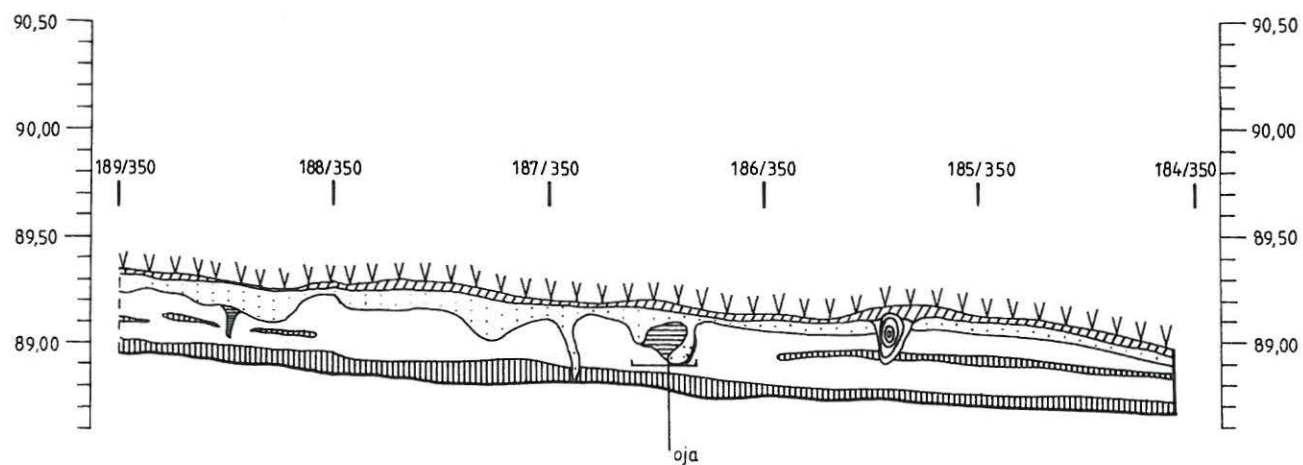
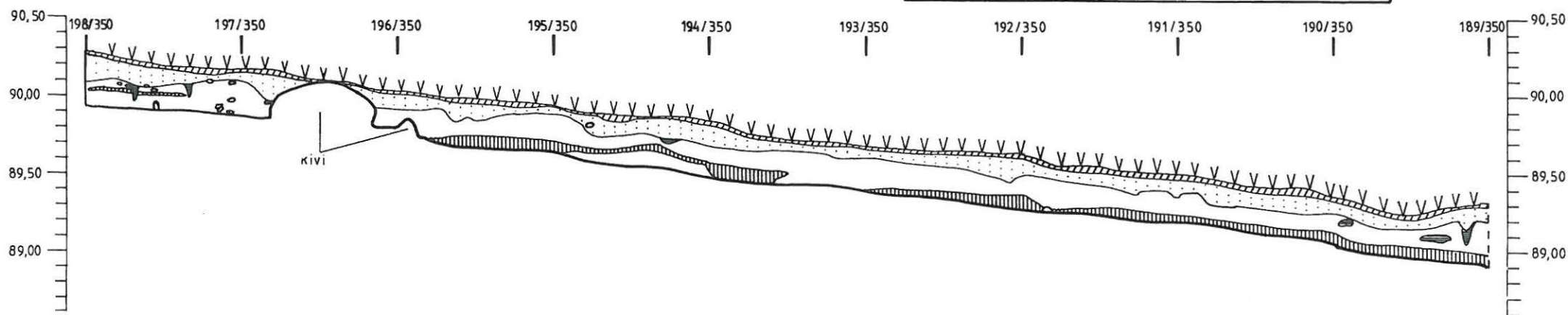
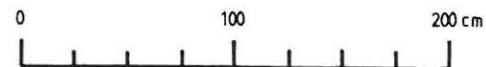
MK 1:25

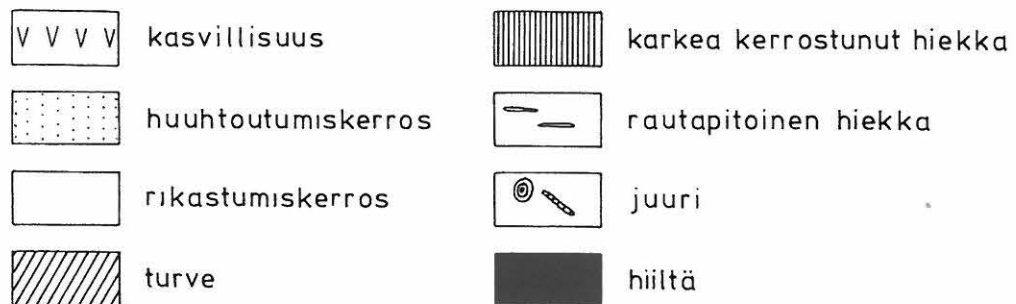
Piirt. M. Koivikko 1997





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1
 J. Kankaanpää 1997
 Alue 1
 E-W Profiili 198/350 - 184/350
 MK 1.25 (piirretty peilikuvana)
 Piirt. M. Koivikko



PELLO 24 KAARANESKOSKI 1

J. Kankaanpää 1997

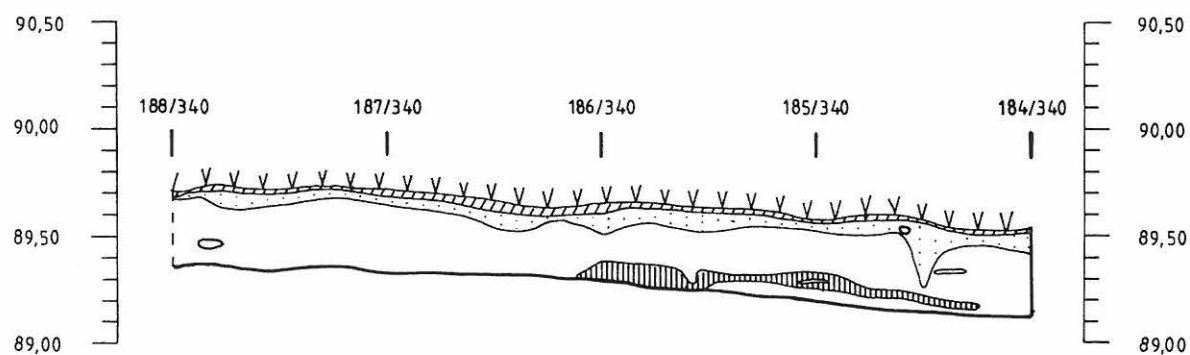
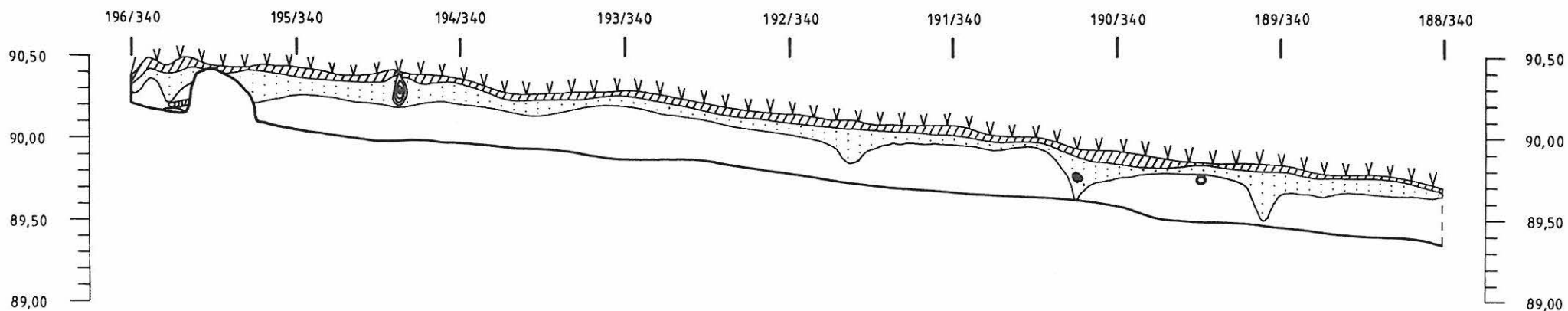
Alue 2

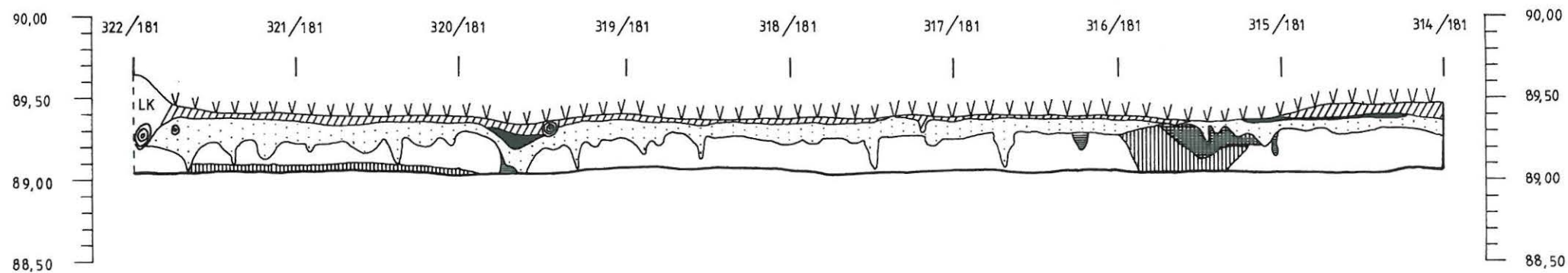
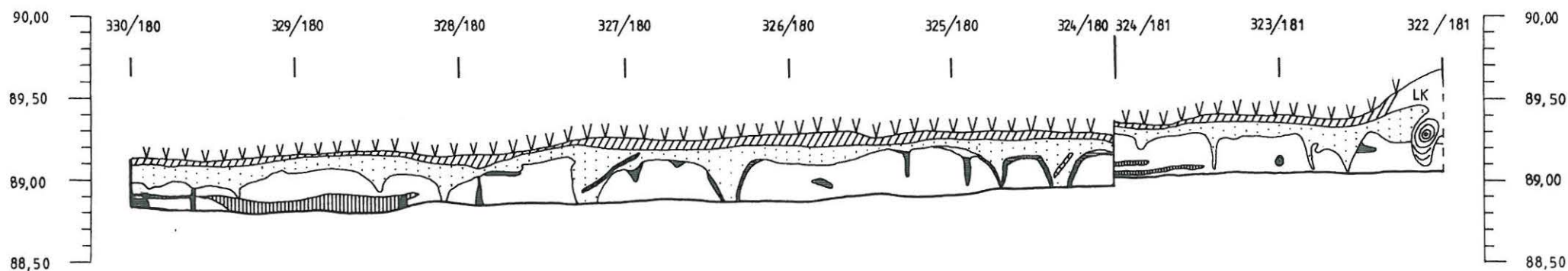
E-W Profiili 196/340 - 184/340

MK 1:25

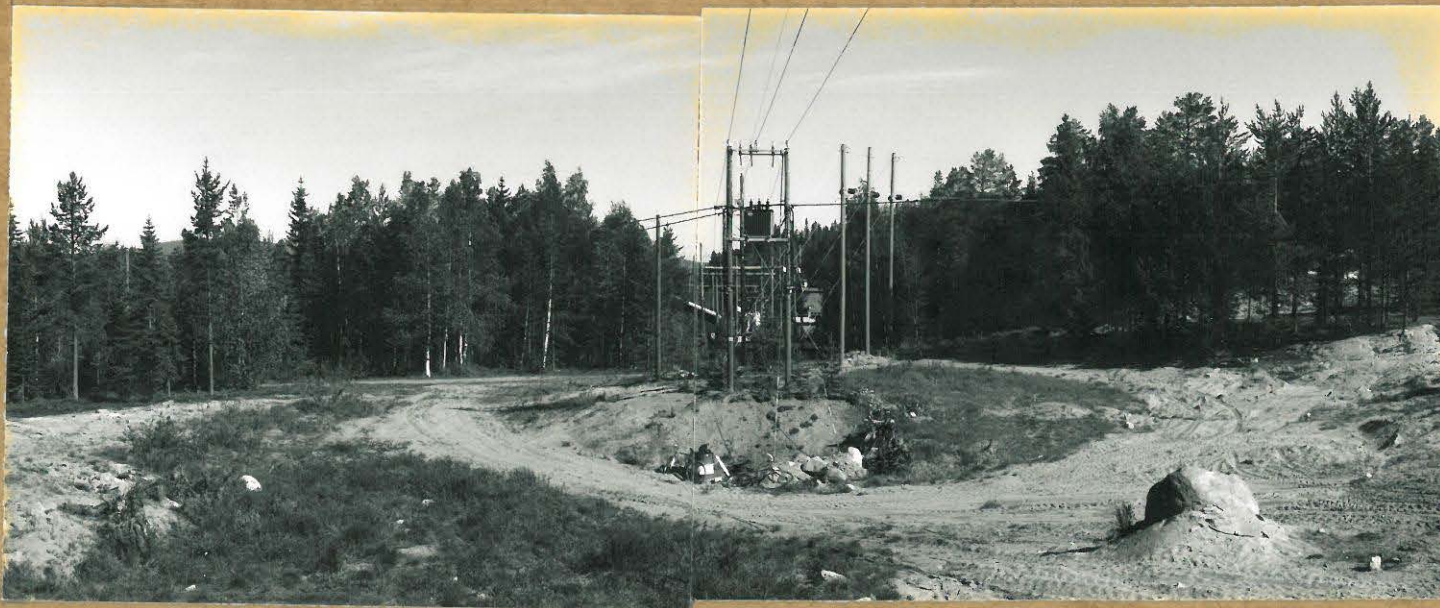
Piirt. M. Koivikko

0 100 200 cm





PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107963-4

Isomman sorakuopan pohjois-
laita etelästä, vrt. Erä-Eskon
panoraama v:lta 1964.



107961-2

Isomman sorakuopan pohjois-
ja itälaita lounaasta, vrt.
Korteniemen panoraamakuvat
173 - 174.



109069

Rakennuksen pohja metsässä n. 200 m itään kaivauspaikasta (Korteniemen KAARANES 3), lännestä.



109068

Masuuni voimalaitoksen yläkanavassa, etelästä.

PELLO 24 KAARANESKOSKI



107908

Pienempi sorakuoppa etelästä, taustalla voimalaitoksen asuinrakennus. Kuvan keskellä tuleva kaivausalue 4.



107911

Isomman sorakuopan itälaita pohjoisesta.



107945

Isomman sorakuopan kaakkoislaita luoteesta, "keskitöppyrän" reunalta; alueet 1,2 ja 3 keskellä takana.



107909

Isompi sorakuoppa lounaasta, tulevat kaivausalueet 1, 2 ja 3 keskellä takana. Vasemmalla piirtäjä Minna Koivikko.



107910

Isomman sorakuopan länsilaita pohjoisesta.



107965

Isomman sorakuopan länsilaita kaakosta, tihein kvartzialue suunnilleen kuvan keskellä.



109064
Ison sorakuopan "keskitöppyrä" luoteesta.



109062
"Keskitöppyrä" kaakosta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107917

Isomman sorakuopan
itälaita etelästä,
oikealla Eeva Koivu-
ranta kaivaa koekuoppaa
340/180.



107915

Tulevien alueiden 1 ja 2
ympäristö lounaasta,
etualalla Eeva Koivuranta
kaivaa koekuoppaa
ruudussa 340/180.



107918

Alueet 2 (edessä oikealla)
ja 1 (taustalla) paalu-
tettuina lounaasta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107914
 Isomman sorakuopan eteläreuna koillisesta.
 Keskellä Eeva Koivuranta kaivaa koekuoppaa
 ruudussa 340, tuleva alue 3 taustalla vasemmalla.



107916
 Ison sorakuopan eteläreunaa koillisesta, taustalla
 keskellä tuleva alue 3. Vasemmalla paalu
 330/180, oikealla paalu 330/170.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107913

Tulevien alueiden
1 (oikealla) ja
2 (vasemmalla)
ympäristö koillisesta.



107923

Alue 2 turve poistettuna
(taso 0) vasemmalla,
alue 1 oikealla.
Kaakosta.



107919

Alueiden 1 (oik.) ja 2 (vas.)
ympäristö koillisesta,
aluetta 1 avataan.
Lähimpänä oikealla
Seppo Keskitalo.



107920
Alue 1, taso 1 lännestä.



107921
Alue 1, taso 1 idästä.



107929
Alue 1, taso 2, ruudun 349/186 poikki kulkevan
matalan ojan jälki kaakosta.



107944
Alue 1, taso 2 lännestä.



107934
Alue 1, taso 2 idästä.



107957
Alue 1, taso 3, kvartsiitti-iskosten löytöpaikka
349,70 / 180,50 pelkan kärjen osoittamassa
kohdassa, etelästä.



107958
Alue 1, taso 3 lännestä.



107959
Alue 1, taso 3 idästä.



107960
Alue 1, taso 3, itäpään kivikko lounaasta.



107974
Alue 1, taso 4 lännestä.



107973
Alue 1, taso 4 idästä.



109071
Alue 1, taso 5 lännestä.



109074
Alue 1, taso 5 idästä.

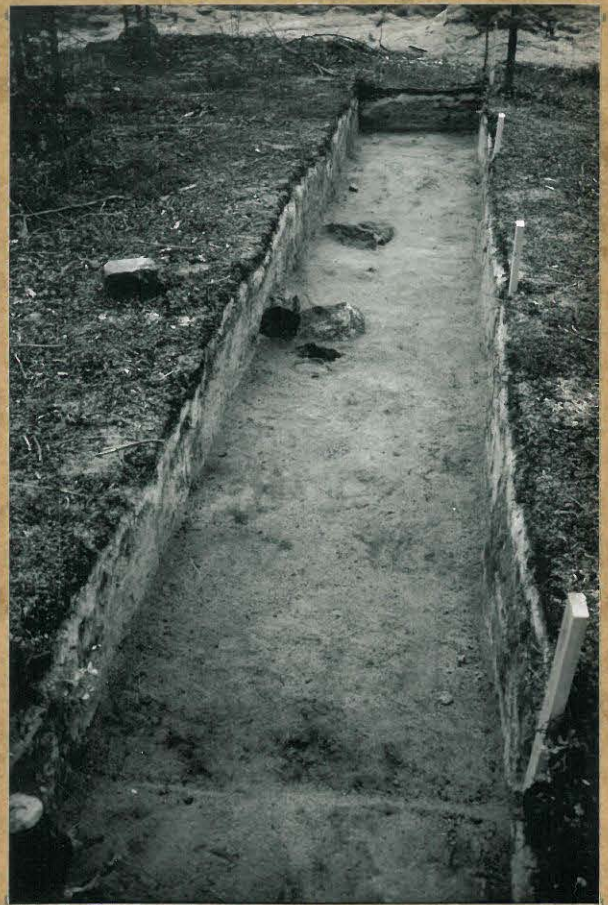


109072
Alue 1, taso 5, itäpään kivikko
lounaasta.



109090

Alue 1, taso 6 lännestä.



109091

Alue 1, taso 6 idästä.



109075

Alue 1, taso 5, vanhan kaivannon jälki profiilissa
ruudun 349/185 etelälaidalla; pohjoisesta.



107999 Alue 1, taso 6, pohjoislaidan profiili välillä 350/184-188 etelästä.



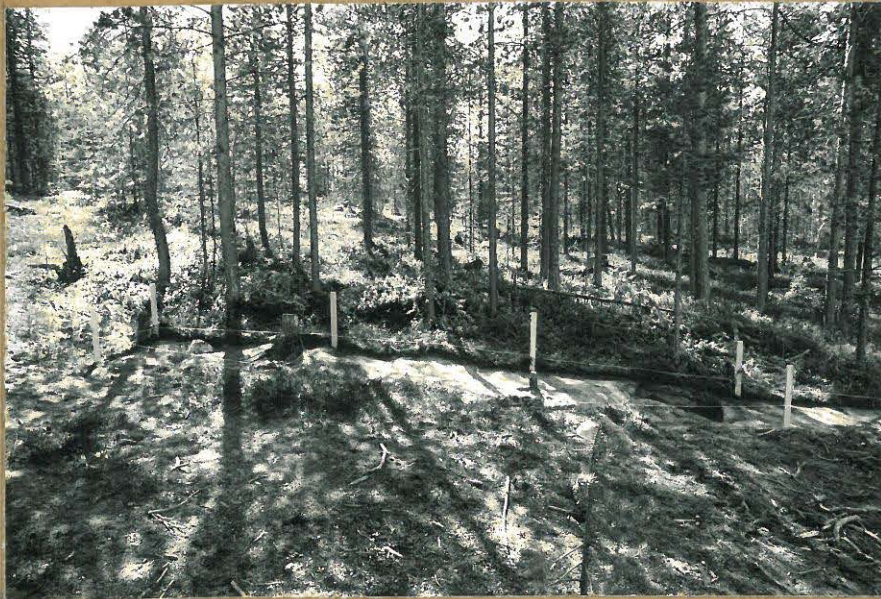
108000 Alue 1, taso 6, pohjoislaidan profiili välillä 350/188-192 etelästä.



108001 Alue 1, taso 6, pohjoislaidan profiili välillä 350/192-196 etelästä.



108002 Alue 1, taso 6, pohjoislaidan profiili välillä 350/196-198 etelästä.



107926
Alue 2 turve poistettuna (taso 0),
itäpää pohjoisesta.



107927
Alue 2 turve poistettuna (taso 0),
länsipää koillisesta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107924
Alue 2 turve poistettuna
(taso 0) lännestä.



107925
Alue 2 turve poistettuna
(taso 0) idästä.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107937
Alue 2, taso 1 lännestä.



107936
Alue 2, taso 1 idästä.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107943
Alue 2, taso 2 lännestä.



107942
Alue 2, taso 2 idästä.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107954
Alue 2, taso 3 lännestä.



107955
Alue 2, taso 3 idästä.



107952
Alue 2, taso 3, mahd. tulisijan kiveystä
ruudussa 340/186, luoteesta.



107972
Alue 2, taso 4 lännestä.



107971
Alue 2, taso 4 idästä.



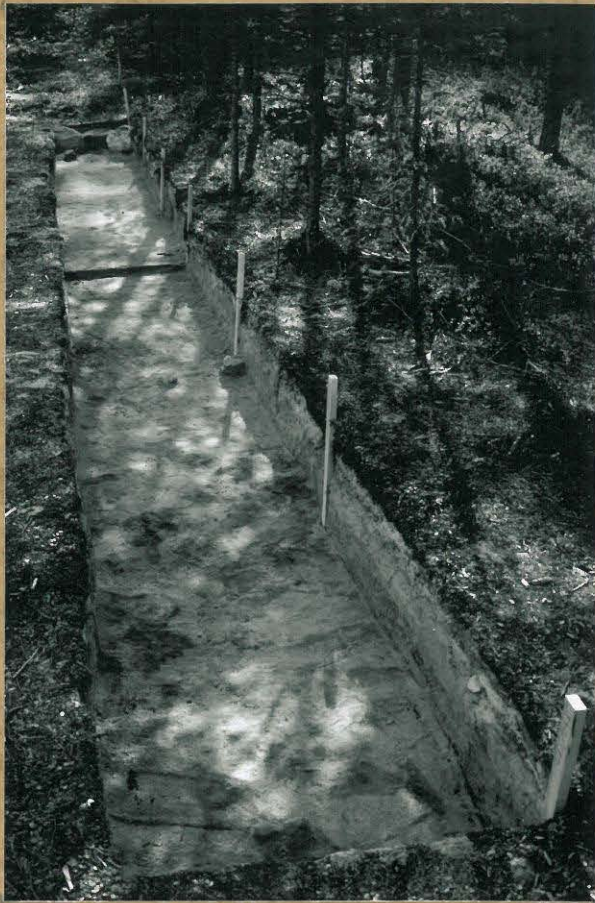
107970
Alue 2, taso 4, luukeskittymä ja hiililäikkä
ruuduissa 340/187-188, luoteesta.



109065
Alue 2, taso 5 lännestä.



109067
Alue 2, taso 5 idästä.



109084
Alue 2, taso 6 lännestä.



109083
Alue 2, taso 6 idästä.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



109087 Alue 2, profiili 340/196-192 pohjoisesta.



109086 Alue 2, profiili 340/192-188 pohjoisesta.



109085 Alue 2, profiili 340/188-184 pohjoisesta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107931
Alue 3 turve poistettuna (taso 0) etelästä.



107935
Alue 3 turve poistettuna (taso 0) luoteesta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107930
Alue 3 turve poistettuna
(taso 0) pohjoisesta.



107938
Alue 3, taso 0 levennettynä,
pohjoisesta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107939

Alue 3, taso 0, levennetty
eteläpää luoteesta.



107940

Alue 3, taso 0, levennetty
eteläpää kaakosta.



107941

Alue 3, taso 0, levennetyn
eteläpään keskiosa
kaakosta.



107949 Alue 3:n levennetty alue, taso 1, luoteesta.



107946 Alue 3:n levennetty eteläpää, taso 1 etelästä, vas. piirtäjä Minna Koivikko.



107948 Alue 3:n eteläpää, taso 1, luoteesta.



107947 Alue 3: keskiosa, taso 1, lounaasta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107966

Alue 3, taso 2: levennetty
eteläpää luoteesta.



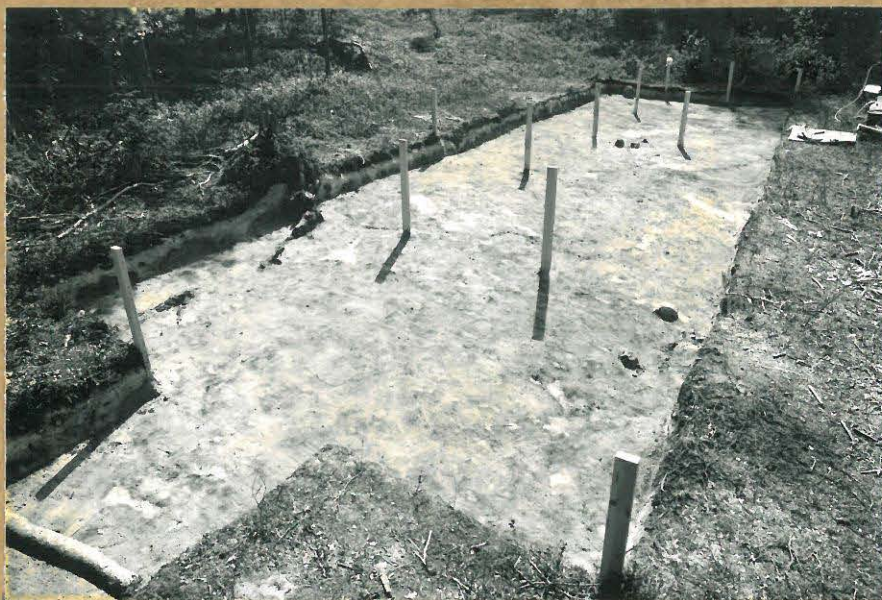
107968

Alue 3, taso 2: levennetty
eteläpää kaakosta.



107967

Alue 3, taso 2: pohjoispää
lounaasta.



107977

Alue 3, taso 3, eteläosa
luoteesta.



109094

Alue 3, taso 3, eteläosa
kaakosta.



107976

Alue 3, taso 3, nokimaa
ruudussa 326/179 luoteesta.



109078 Alue 3, taso 4, eteläpää kaakosta.



109079 Alue 3, taso 4, eteläpää luoteesta.



109080 Alue 3, taso 4, lounaiskulma koillisesta.



109077 Alue 3, taso 4, nokimaaläikkä r. 326/179.



109081

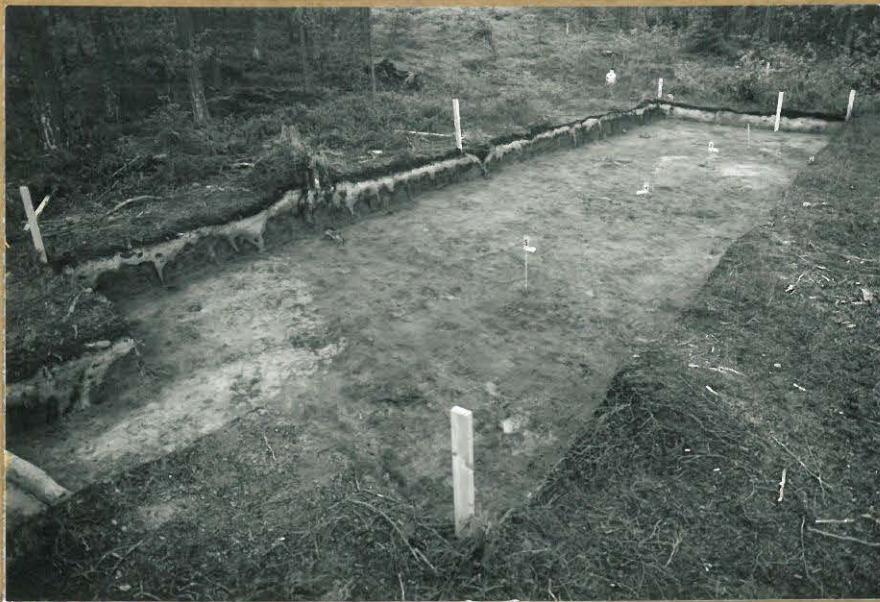
Alue 3, taso 4, pienten kivien ja hienon hiesun/
karkean saven keskittymä ruudun 315/180 itäreunalla,
lännestä.



109082

Alue 3, taso 4, vaalea hiesukeskittymä ruudussa
317/178 idästä.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107983

Alue 3, taso 5, eteläosa
luoteesta.



107984

Alue 3, taso 5, eteläosa
kaakosta.



107985

Alue 3, taso 5, eteläosa
koillisesta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



107990

Alue 3, taso 5, itälaidan
profiili välillä 318-314/181
länneästä.



107991

Alue 3, taso 5, itälaidan
profiili välillä 316-314/181
länneästä.



107992

Alue 3, taso 5, eteläosa
länsiluoteesta.



109076
Alue 3, taso 4, pohjoispää
pohjoisesta.



107982
Alue 3, taso 5, pohjoispää
pohjoisesta.



107950
Alue 3, taso 1, pohjoispää
pohjoisesta.



107969
Alue 3, taso 2, pohjoispää
pohjoisesta.



107975
Alue 3, taso 3, pohjoispää
pohjoisesta.



107986 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 330-326/180 lännestä.



107987 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 326-324/180 ja 324-322/181 lännestä.



107988 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 324-320/181 lännestä.



107989 Alue 3, taso 5, itälaidan profiili välillä 320-316/181 lännestä.



107998

Pienen sorakuopan pohjoisreuna koillisesta; alue 4 jää kuvasta vasemmalle.



109089

Alue 4 paalutettuna ennen avaamista, koillisesta.



109088

Alue 4 ennen avaamista, kaakosta; huomaa sortuva punamulta törmän laidassa.



107978 Alue 4 pintahiekka poistettuna
(taso 0) kaakosta.



107979 Alue 4 pintahiekka poistettuna
(taso 0) koillisesta.



107980 Alue 4 pintahiekka poistettuna
(taso 0) luoteesta.



107981 Alue 4, taso 0, punamultaläikkä
pohjoisesta.



Alue 4, taso 1 kaakosta.



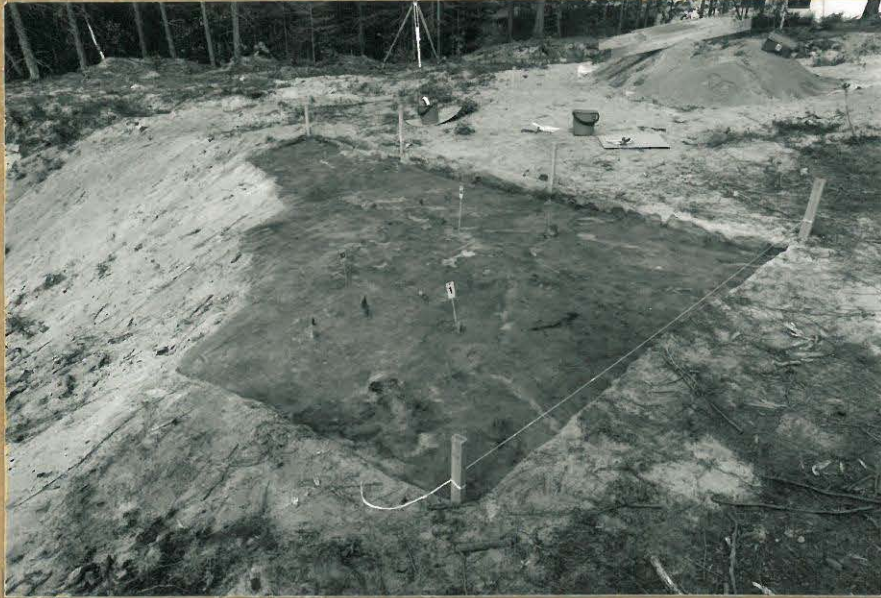
Alue 4, taso 1 koillisesta.



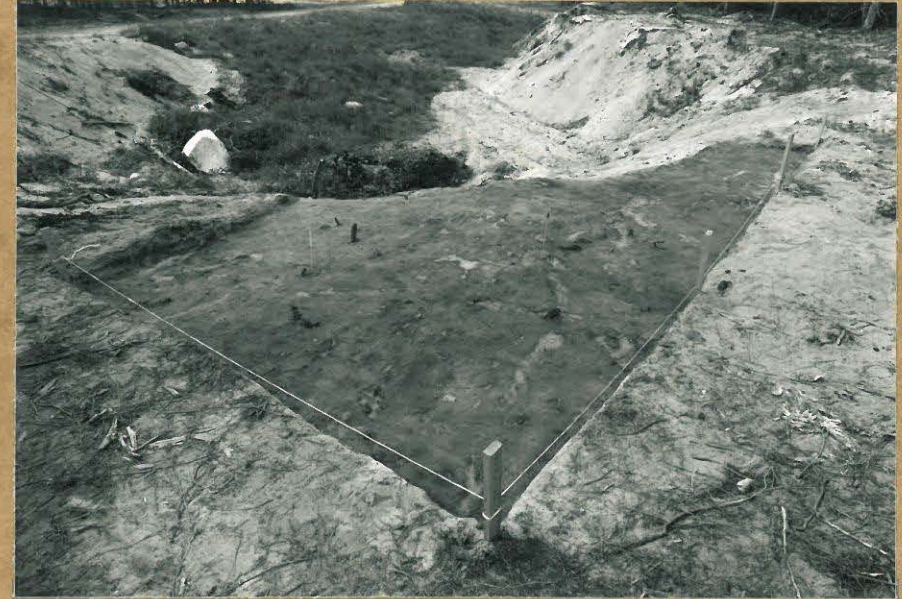
Alue 4, taso 1 luoteesta.



Alue 4, taso 1, punamultaläikkä pohjoisesta.



Alue 4, taso 2 kaakosta.



Alue 4, taso 2 koillisesta.



Alue 4, taso 2 luoteesta.



Alue 4, taso 2, punamultaläikkä pohjoisesta.



Alue 4, taso 3 kaakosta.



Alue 4, taso 3 koillisesta.



Alue 4, taso 3 luoteesta.



Alue 4, taso 3, punamultaläikkä pohjoisesta.



108015 Alue 4, taso 4 kaakosta.



108014 Alue 4, taso 4 koillisesta.



108017 Alue 4, taso 4 luoteesta.



108016 Alue 4, taso 4, punamultaläikkä pohjoisesta.



108021 Alue 4, taso 5 kaakosta.



108022 Alue 4, taso 5 koillisesta.



108024 Alue 4, taso 5 luoteesta.



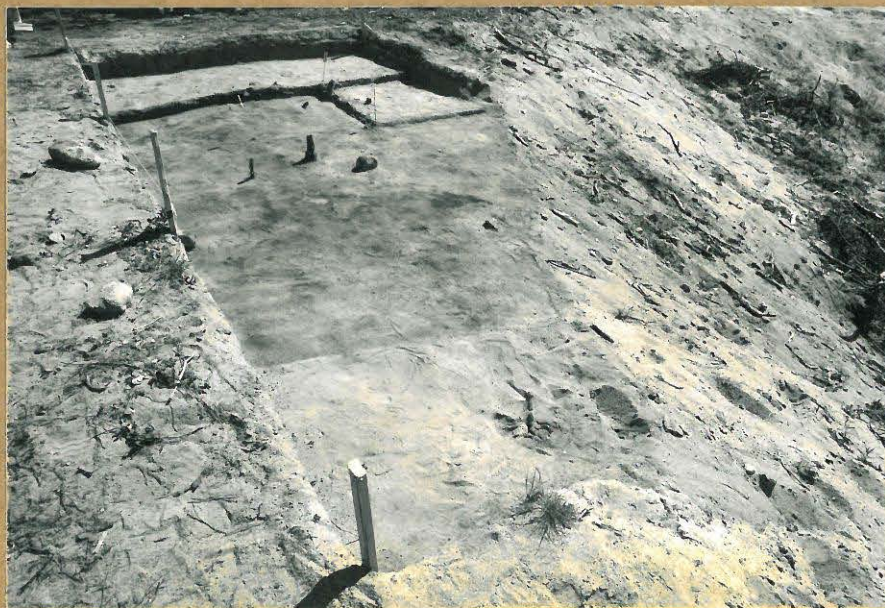
108023 Alue 4, taso 5, punamultaläikkä pohjoisesta.



108026 Alue 4, taso 6 kaakosta.



108027 Alue 4, taso 6 koillisesta.

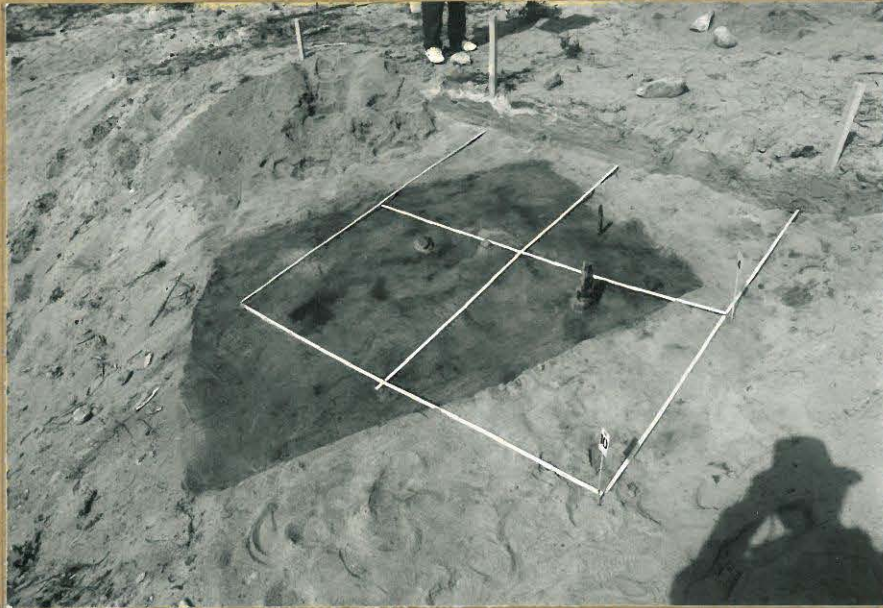


108029 Alue 4, taso 6 luoteesta.



108028 Alue 4, taso 6, punamultaläikkä pohjoisesta.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



108031 Alue 4, taso 7 kaakosta, mittaristikon keskipiste 436/182.



108030 Alue 4, taso 7 pohjoisesta, mittaristikon keskipiste 435/183.



108032 Alue 4, taso 8 pohjoisesta, alhaalla paalu 436/182, mitan toinen pää yläoikealla 434/182.

PELLO 24 KAARANESKOSKI 1



109073

Koekuoppa 310/190 eteläkaakosta, huomaa
palaneen näköiset kivet.



108034

Liuskekatkelmien löytöpaikka koneaseman tien
ojassa, piikki 1 = KM 30721:512, piikki 2 = :513,
etelästä.



107997 Alue 2 peitetynä, lännestä.



108035 Alue 4 peitetynä, kaakosta. Taustalla voimalan asuinrakennus.



108011 Alue 1 peitetynä, lännestä.



108013

Alue 3 peitettynä, eteläosa luoteesta;
huomaa "joulukuusi".



108012

Alue 3 peitettynä
pohjoisesta.



109092
Marja ja Aila Sirkka seulovat.



109093
Eeva Sirkka, Marina Horneman ja Paavo Sirkka.



108018

Marja Sirkan tuoma
reikäkivi, a-puoli.



108019

Marja Sirkan tuoma
reikäkivi, b-puoli.



108020

Marja Sirkan tuoma
reikäkivi sivulta.

PELLO 24 Kaaranes 1 (KM) / Kankaanpää 1997

Luuanalyysi 16.12.1997 Pirkko Ukkonen

Aineistosta määritettiin yhteensä 55 fragmenttia, jotka jakautuivat seuraavasti:

Laji	Fr.	MIND*
Esox lucius (hauki)	28	1
Cyprinidae (särkikalat)	2	1
Teleostei (kalat)	25	-

*MIND = vähimmäisyksilömäärä

Aineisto koostui lähes kokonaan kalan luista. Mukana oli kuitenkin pari linnun tai jäniksen raajaluun kappaletta, mutta niitä ei pystytty määrittämään.

Turpeesta löydetyt kuorenkappalet kuuluvat järvismpukalle (määritys Mikko Heino).

Pirkko Ukkonen

:523	it. sora- kuopan kohdalta	1	vertebra	Teleostei cf. Esox
:295	340.40/ 187.00 3	-		
:288	340.50/ 187.90 4 6	1 1 1	dentale, dens palatinum sin. ant. fr.* palatinum fr.	Esox lucius " "
:289	340.55/ 186.90 4	1 2	palatinum fr. vertebra fr.	Esox lucius Teleostei